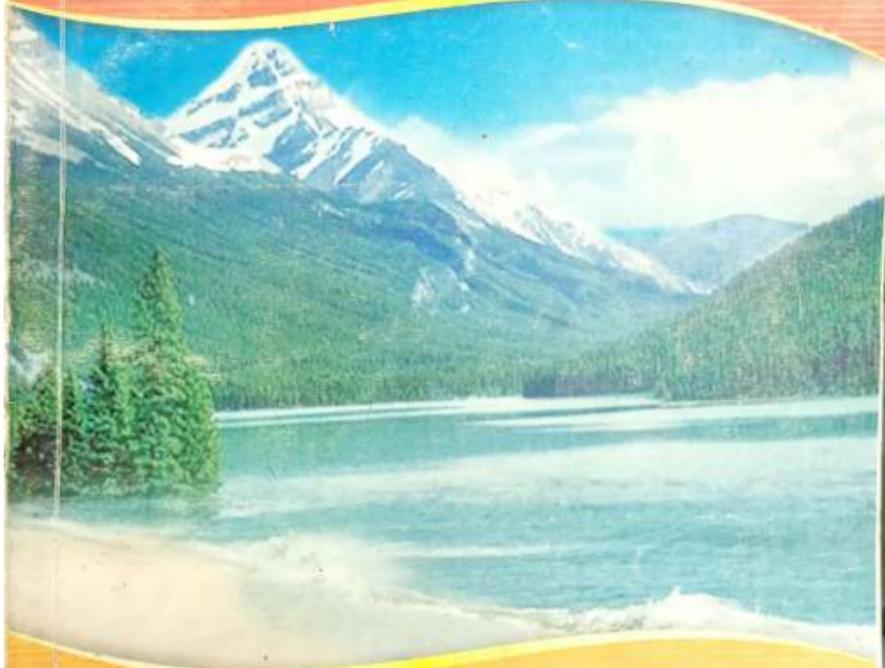

કેન્ડેર્ષ

અંક : ૧૫

દી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ સંચાલિત

કૌલિજ આંદ એજ્યુકેશન, ખરોડ

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન
તા. અંકલેશ્વર, જી. ભરૂચ.

સ્થાપના : શિક્ષક દિન - ૧૯૯૧

વર્ષ : ૨૦૦૫-૨૦૦૬

સ્વાતંત્ર્યદિન-૨૦૦૫ ઉદ્બોધન
કરતા સામાન્ય મંત્રી કુ. ગીતા ગોહિલ

કૌલેજ સ્થાપના દિન પ્રસંગે ઉત્કર્ષનું
વિમોચન કરતા મિ. આર. સી. ખેખી (નિવૃત્ત)

કૌલેજ સ્થાપનાદિન અને વિદ્યાર્થિન
પ્રસંગે મંદ્યસ્થ મહાનુભાવો.

ક્રિકેટ ટુર્નામેન્ટના ઉદ્ઘાટન માટે પ્રયાણ :
શ્રી મહેમદ લેખાત અને આચાર્ય શ્રી પી. જે. રાજ

ક્રિકેટ ટુર્નામેન્ટ માટે
બી. એસ. કૌલેખેના ક્રિકેટરો.

સૌરાષ્ટ્રિક પ્રવાસ
સરદાર સરોવર, કેવડિયા.

વિદ્યાર્થી સંઘ : ૨૦૦૫-૦૬

કૌલેજ ક્રિકેટ ટીમ ૨૦૦૫-૦૬

મધ્યકેતર જૂથ ખડસૂપા - નિકોરા

મધ્યકેતર જૂથ : વાલીયા

મધ્યકેતર જૂથ : જોરાવાસણ

મધ્યકેતર જૂથ - નિકોરા

સામાન્ય મંત્રી
કુ. ગીતા ગોહિલ
૨૦૦૫-૦૬

૨૦૦૫માં કૌલેજ પ્રથમ
કુનિવર્સિટીમાં ક્રિતિમ
શ્રી મુકેશ ગોવાણી

સોથી વયુ ફંડ લાવનાર
ઉરેશ આમીત

સોથી વયુ ફંડ લાવનાર
પૂર્ણિ દેસાઈ

સોથી વયુ ફંડ લાવનાર
સંગીતા પટેલ

॥ योग: कर्मसु कोशलम् ॥
(कर्मिणां कुशलता प्राप्त करवी अटवे योग)

अंक
१५

वैदर्भ

वर्ष
२००५-२००६

• संपादको •

प्रि. डॉ. प्रदुलसिंह जे. राज

प्रा. डॉ. जयंत ओ. शाह (अध्यक्ष : मेगेजीन समिति)
लायिका पी. पंचोली (मंत्री : मेगेजीन समिति)
उदेश शु. गागीत (सल्य : मेगेजीन समिति)
स्वाति वी. ओळा (सल्य : मेगेजीन समिति)

धी अंकलेखर प्रोग्रेसीव अेज्युकेशन ट्रस्ट संचालित
कोलेज ऑफ अेज्युकेशन, खरोड.

(वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी संलग्न)
ता. अंकलेखर, जि. लख. झोन : (०२५४५) २७५१७५

ક્રમ નં.	લેખનું શીર્ષક	લેખક	પાલ નં.
૧.	સંપાદકીય	-----	૧
૨.	આચાર્યશ્રીની કલમે	-----	૨
૩.	અમારું ટ્રસ્ટી મંડળ અને અમારો સ્ટાફ	-----	૩
૪.	વિદ્યાર્થીસંઘ.... વિવિધ સમિતિઓ....	-----	૪
૫.	શ્રદ્ધાંજલિ (સ્વ. વિનોદભાઈ યુ. વઠીલ)	-----	૫
૬.	વર્તમાન સમયમાં શિક્ષકનો સ્વર્ધર્મ	પ્રિ. ડૉ. પ્રફુલ્લસિંહ જે. રાજ	૬
૭.	School Visit	ડૉ. પ્રવિણચંદ્ર માસ્ટર	૯
૮.	વિદ્યાર્થીને પત્ર	ડૉ જયંત એ. શાહ	૧૩
૯.	શિક્ષક વ્યવસાય નિષ્ઠા	ડૉ. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ	૧૫
૧૦.	ભારત વિકસિત દેશ ક્યારે ?	પ્રા. આશા જે. શાહ	૧૭
૧૧.	જીવન મૂલ્યનું ઘડતર	કવિતા રાઠવા (અંધપાલ)	૨૧
૧૨.	ગુણવત્તા એટલે નો કોમ્પ્રોમાઈઝ	નિલેષ ઉપાધ્યાય	૨૪
૧૩.	ગુજરાતના પ્રખર કેળવણીકાર - નાનાભાઈ ભટ્ટ	ઉરેશ ગામીત	૨૬
૧૪.	Fractured English	ભાવિકા પટેલ	૨૯
૧૫.	The role of the Teacher	અંકિતા પટેલ	૩૦
૧૬.	એક મહામાનવ : ડૉ. કા. શાસ્ત્રી	શિવાની ભટ્ટ	૩૨
૧૬.	વાતચીતમાં સફળ કેમ થશો ?	અશોક રાઠવા	૩૩
૧૭.	વાવો અને પામો	જાંબુલકર ચેતના	૩૪
૧૮.	પરંપરાગત વ્યાકરણમાં આપેલા સંતાના પ્રકારોની અસ્વીકૃતિ	પંડયા શશીકાંત	૩૫
૧૯.	શિક્ષકની નોકરીમાં જોડાયેલા નવયુવાનને પત્ર	સંકલન : સલીમ મલેક	૩૭
૨૦.	મંત્રદ: પિતા - પુત્રને શિખામણ	ચૈતાથી નાયક	૪૦
૨૧.	શિક્ષક ગૌરવ દિન - પ્રમુખ સ્થાનેથી ઉદ્દબોધન	પ્રિ. આર. સી. જોષી	૪૧
૨૨.	વર્ગખંડની ભીતર અને બહાર - શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી	ડૉ. ધનસુખ કાયસ્થ	૪૩
૨૩.	પ્રત્યાયન કૌશલ્ય	ડૉ. દીપિકા શાહ	૪૫
૨૪.	થોડાંક કાવ્યો (કાવ્યકુંજ)		૪૭
	(૧) જિંદગીનો હિસાબ	સંકલન : મોનિકા પ્રજ્ઞપતિ	
	(૨) ધન્યવાદ	યોગેશ સુધાર (ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી)	
	(૩) સાચો જોઈએ - લાગશે	શશી પંડયા	
	(૪) હર્ષ વધાવો - શ્રી ભગવાન	સંગીતા જે. પટેલ	
	(૫) એનાથી મોટી વાત કઈ - કરગરી રહ્યા	કિરણ ચૌહાણ (ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી)	
	(૬) અનુસંધાન	પન્ના ત્રિવેદી (ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી)	
	(૭) કોમ્પ્યુટર	વિરેન ઘડીયાળી (ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી)	
	(૮) ખરોડમાં	નરેન્દ્ર કડીયા	
૨૫.	૨૦૦૫-૨૦૦૬ના વર્ષની વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓ	-----	૫૧
૨૬.	શૈક્ષણિક સહયોગ	-----	૫૪
૨૭.	અભિનંદન (તેજસ્વી તારલાઓને)	-----	૫૫
૨૭.	વિવિધ સમિતિઓનો અહેવાલ	-----	૫૬
૨૮.	શ્લોક સ્વીકાર	-----	૬૦
૨૯.	પ્રશિક્ષણાર્થી સંપર્ક સેતુ	-----	૬૩
૩૦.	દાન આપનારાઓની યાદી	-----	૬૮

સંપાદકીય

કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન, ખરોડના ૧૫મા વાર્ષિક મુખપત્ર ઉત્કર્ષ દ્વારા આપને મળતાં અમો આનંદની લાગણી અનુભવીએ છીએ. જોતજોતામાં વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત પુનિવસિંટી સંલગ્ન કૉલેજે આયુષ્યનો દોઢ દાયકો ઉન્નત મસ્તકે પૂર્ણ કર્યો છે.

સંસ્થાનું મુખપત્ર ઉત્કર્ષ અમારી સંસ્થાની પ્રગતિનો અરીસો છે. વળી તે પ્રાધ્યાપકો, આચાર્ય, પ્રશિક્ષણાર્થીઓ અને કર્મચારીગણના સ્વવિકાસ અને સંસ્થા વિકાસ માટેના પ્રયત્નોનો બોલતો પુરાવો છે. ૨૦૦૫-૨૦૦૬ ના શૈક્ષણિક વર્ષમાં અમારા પ્રશિક્ષણાર્થીઓના શિક્ષક તરીકે સંસ્કાર પામવાના ઉદ્દેશ્યથી યોજાયેલ કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓમાં મેળવેલ સિદ્ધિઓથી આપને અવગત કરવાનો ઉદ્દેશ્ય પણ ખરો.

'ઉત્કર્ષ' ઘકી જ શિક્ષણપ્રેમી એવા આપ સુધી પહોંચી સંસ્થા સાથેનો સંબંધ બાંધી શકીએ છીએ. અને સંસ્થાની ગતિ-પ્રગતિથી આપને અવગત કરી શકીએ છીએ. અમારી કૉલેજના પ્રશિક્ષણાર્થીઓ, અધ્યાપકો અને કર્મચારીગણમાં રહેલી સુષુપ્ત શક્તિઓને પ્રગટ કરવાનું પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડવા ઉત્કર્ષ પ્રકાશનનો અમારો ઉપક્રમ રાખ્યો છે. વળી જાહેરાતને માધ્યમ બનાવી શિક્ષણપ્રેમી ભાઈ-બહેનો પાસેથી કૉલેજની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ માટે ઘોડુંક ફંડ એકત્ર કરવાનો સ્વાર્થ પણ ખરો જ.

'ઉત્કર્ષ' પ્રકાશનના આ અવસરે ધી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, કૉલેજ પરિવાર, વાલીગણ તથા આપ સૌ શુભેચ્છકો કે જેમણે જાહેરાતને નિમિત્ત બનાવી દાન આપનારશ્રીઓ તરફથી મળેલ સાથ અને સહયોગની સાનંદ નોંધ લઈ આભાર માનીએ છીએ. પ્રશિક્ષણાર્થીઓના સંસ્થા માટે અહોભાવના પ્રતિકરૂપે મળેલ સહકારને અમો ક્યારેય ભૂલી શકીશું નહીં. ઉત્કર્ષના સમયસર અને સુઘડ છાપકામ બદલ માર્કિંગ ઓફસેટ, ભરૂચના શ્રી રવિભાઈ પટેલનો પણ આભાર માનીએ છીએ. સંસ્થાને ભવિષ્યમાં પણ આપ સૌના તરફથી આવો જ સહયોગ મળી રહેશે તેવી અભ્યર્થના સાથે વિરમીએ છીએ.

— સંપાદકો

આચાર્યની કલમે..

૨૦૦૫-૨૦૦૬ નું વર્ષ એટલે કૉલેજનું પંદરમું શૈક્ષણિક વર્ષ. આ વર્ષમાં કૉલેજ ટ્રસ્ટ અને કૉલેજ પરિવારના સહિયારા પ્રયત્નોથી સંસ્થાએ કરેલ પ્રગતિની ઝાંખી કરાવતાં આનંદ અનુભવ્યું છે.

તા. ૨૭મી જૂન-૨૦૦૬ ના સુભ દિનથી કૉલેજના પોતાના ભવનમાં આ વર્ષનું પ્રથમ સત્ર આરંભાયું. મૂશળધાર વરસાદ છતાં પ્રવેશ પામેલા નવા તાલીમાર્થીઓની ઉપસ્થિતિ અમને સ્પર્શી ગઈ. તેઓનું કૉલેજ પરિવારે કુમકુમ તિલકથી ઉખાભર્યું સ્વાગત કર્યું. નવા માહોલમાં તેઓ સ્થિર થતાં શૈક્ષણિક વિષયોના અધ્યાપન સાથે પ્રાયોગિક કાર્યની શરૂઆત માઈક્રો ટીચિંગથી થઈ. ત્યારબાદ પ્રેક્ટિસ લેશન્સની વણઝર શરૂ થઈ. સતત શિક્ષણના પાઠ, મથકેતર શિક્ષણ કાર્યક્રમ અને સરકારીના આદેશ અનુસાર એક પખવાડિયાનો ઈન્ટર્નશીપ કાર્યક્રમ પણ શિક્ષક તરીકેના ઘડતર માટે સંપન્ન થયો.

વર્ષ દરમ્યાન કૉલેજના વિવિધ અધ્યાપન પદ્ધતિ સીખવતા વિદ્વાન પ્રાધ્યાપકો દ્વારા અધ્યાપનની વિશિષ્ટ પદ્ધતિઓ જેવી કે નાટ્યકરણ, ટીમ ટીચિંગ, પરિસંવાદ, પાત્રાભિનય, જૂથચર્ચા વગેરેનું સાર્થક નિદર્શન થયું. વળી, પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ અધ્યાપકોના માર્ગદર્શન હેઠળ પ્રોજેક્ટ, પ્રાયોગિક કાર્ય વગેરે પણ હાથ ધર્યાં, પત્રી સપ્ટેમ્બરનો શિક્ષકદિન અને કૉલેજ સ્થાપના દિન એટલે કૉલેજ માટે ગૌરવવંતો ઉત્સવ. આ વર્ષે આ પર્વની ઉજવણી અનોખા વાતાવરણમાં થઈ. શિક્ષક તાલીમની કૉલેજ, શિક્ષકોનો ડિવસ અને તેમાંય અધ્યક્ષશ્રી તરીકે એક સફળ નીવડેલ ઉત્તમ શિક્ષક પ્રિ. આર. સી. જોષી સાહેબ-ભરૂચ.

આ વર્ષનો કેવડીયા - રાજપીપળા - ગુમાનદેવ, ઝઘડિયા સેવારૂરલ સંચાલિત ટેકનિકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટની મુલાકાત, રાજપીપળા સ્પુટ્રીયમની મુલાકાત વગેરે બાબતો આવી રીતે પ્રવાસ ખરેખર શૈક્ષણિક રહ્યો. વિવિધ ઉત્સવોની ઉજવણી જ્ઞાનવર્ધક રહી. વાર્ષિકોત્સવ સાથે જ આનંદ પર્વ બની રહ્યું. રમતોત્સવ પણ આનંદપ્રદ રહ્યો. વળી વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન બી.એડ કૉલેજોની ૧૨ ટીમની ક્રિકેટ ટુર્નામેન્ટ ખરોડના આંગણે સફળતાથી ઘોષ્ટ વજમાન બનવાનું સદ્ભાગ્ય મળ્યું.

કેટલાક તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓએ વિવિધ કૉલેજો દ્વારા આયોજિત પાઠ આયોજન સ્પર્ધા, પાઠ નિદર્શન સ્પર્ધા, વકતૃત્વ સ્પર્ધા, નિબંધ સ્પર્ધા, વાદ-વિવાદ સ્પર્ધા અને યુવા મહોત્સવમાં સફળતા પૂર્વકની ભાગીદારી કરી.

૨૦૦૫-૦૬ના શૈક્ષણિક વર્ષની સફળતામાં ઉત્સાહી અને નિષ્ઠાવાન પ્રાધ્યાપક ગણ, વહીવટી કર્મચારી ગણ, પ્રશિક્ષણાર્થી ગણ તથા સામાન્યમંત્રી ગીતાબહેન ગોહિલ તથા વિદ્યાર્થી યુનિયનનો ફાળો સવિશેષ રહ્યો.

પ્રા. ડૉ. પ્રવીણભાઈ આર. માસ્ટર (પ્રોગ્રામ ઈન્ચાર્જ)ની અધ્યક્ષતામાં ઈન્ડિરા ગાંધી ઓપન યુનિવર્સિટી સંલગ્ન બી.એડ. અભ્યાસક્રમનું સેન્ટર યશસ્વી રીતે ત્રીજા વર્ષમાં પ્રવેશી દૂરસ્થ શિક્ષણમાં આગવું પ્રદાન કરતું રહ્યું છે. ગુજરાતભરમાંથી ૨૦૦ જેટલા શિક્ષક (અધ્યેતા) તેનો લાભ લઈ રહ્યા છે.

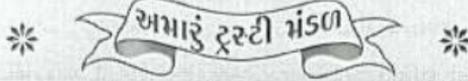
કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન - ખરોડમાંથી ૧૯૯૧ થી ૨૦૦૫ સુધીમાં ૮૫૦ જેટલા પ્રશિક્ષણાર્થીઓ શિક્ષક તાલીમ મેળવી વિવિધ શાળા-કોલેજોમાં તથા બીજાં વ્યવસાયી ક્ષેત્રોમાં અનેક સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કરી કૉલેજને ગૌરવ અપાવી રહ્યા છે.

કૉલેજ કેમ્પસનું કેવડીયા-નવું રૂપ ધારણ કરી રહ્યું છે. ટ્રસ્ટી મંડળ બીજા અભ્યાસક્રમો શરૂ થાય તે દિશામાં કટિબદ્ધ છે ત્યારે નજીકના ભવિષ્યમાં કૉલેજ કેમ્પસ ભરૂચ જિલ્લાનું ઘરેણું બનશે એવી મને શ્રદ્ધા છે.

આ તબક્કે, અમારા ટ્રસ્ટીમંડળ, કૉલેજ પરિવાર, પ્રશિક્ષણાર્થી મિત્રો, વાલીગણ, શુભેચ્છકો અને વીરનર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી તથા ગુજરાત સરકાર તરફથી મળેલ ઉખાભર્યાં સાથ અને સહયોગ બદલ આભાર વ્યક્ત કરું છું. આપ સૌનું હુંકાળું માર્ગદર્શન અને રચનાત્મક સહયોગ અમને હરપળે નવો વિશ્વાસ, નવી આશા અને કંઈક નવું કરવાની સતત પ્રેરણા આપે છે. આ પ્રેરણાના બળ થકી જ અમારી કૉલેજ શિક્ષક તાલીમ જગત સાથે કદમ મિલાવી રહી છે. ભવિષ્યમાં પણ આપ સૌના તરફથી આવો જ સાથ અને સહકાર મળી રહે અને આપણાં સંબંધોની સુવાસથી આવવાની દરેક શણ મલકતી રહે અને વિસ્તરતી રહે એવી અભ્યર્થના.

ધી અંકલેખર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, અંકલેખર સંચાલિત
કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, ખરોડ.

તા. અંકલેખર, જિ. ભરૂચ.

શ્રી અહમદભાઈ એમ. પટેલ (M.P.)

સ્થાપક પ્રમુખ અને પચદર્શક તથા પ્રેરણાચોત
પટેલ સ્ટ્રીટ, મુ.પો. પીરામણ, તા. અંકલેખર, જિ. ભરૂચ.

શ્રી સુનિલભાઈ બી. પટેલ	- ઉપપ્રમુખશ્રી	'શિવમ્' હવેલી કળિયા, અંકલેખર.
શ્રી વિનોદભાઈ યુ. વડીલ	- મંત્રીશ્રી	સંસ્કારધામ સોસાયટી, જલારામનગર સામે, અંકલેખર.
શ્રી રાજેશભાઈ ટી. મનુભરવાલા	- કોષાધ્યક્ષ	૪૬, પ્રિતમનગર-૧, ભરૂચ.
શ્રી આરીફભાઈ વણુફદાર	- ટ્રસ્ટીશ્રી	રસુલબાગ, જુનીટીવી, અંકલેખર.
શ્રી મહંમદભાઈ એ. ભૈયાત	- ટ્રસ્ટીશ્રી	મુ.પો. ખરોડ, તા. અંકલેખર, જિ. ભરૂચ.
શ્રી કમલેશભાઈ ઉદાણી	- ટ્રસ્ટીશ્રી	કુંદન-૪, દિપાલી સોસાયટી, પ્રિતમ-૨ પાછળ, ભરૂચ.

*** અમારો સ્ટાફ ***

ડૉ. પ્રફુલસિંહ જે. રાજ - પ્રાચાર્યશ્રી

૧, ગુરૂકૃપા સોસાયટી, મુ.પો. શુકલતીર્થ, તા. જિ. ભરૂચ-૩૯૨ ૦૩૦.

ડૉ. પ્રવિણચંદ્ર આર. માસ્ટર	- પ્રાધ્યાપક	બી/૯૬, આશુતોષ-૨, લીંકરોડ, ભરૂચ.
ડૉ. જયંતભાઈ એ. શાહ	- પ્રાધ્યાપક	એ/૯, જયોતિનગર-૧, આડેશ્વર રોડ, ભરૂચ.
ડૉ. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ	- પ્રાધ્યાપક	એ/૭૭, અવધૂત નગર-૨, ભોલાવ.
આશાબહેન જે. શાહ	- એડ્. પ્રાધ્યાપક	એ/૯, જયોતિનગર-૧, આડેશ્વર રોડ, ભરૂચ.
શ્રીમતી કવિતાબહેન એ. રાઠવા	- ગ્રંથપાલ	એ/૧૪, ગજાનનપાર્ક, પાંચસો ક્વાટર્સની બાજુમાં, નવી કોલોની, જી.આઈ.ડી.સી., અંકલેખર-૨.

*** વહીવટી કર્મચારીગણ ***

શ્રી જયંતભાઈ એસ. પટેલ	- સિ. કલાર્ક	બી/૪, મૈત્રીનગર સોસાયટી, ભોલાવ, ભરૂચ.
શ્રી ઈસ્માઈલ એમ. જોગીયાત	- જી. કલાર્ક	મુ.પો. ખરોડ, તા. અંકલેખર, જિ. ભરૂચ.
શ્રી અશ્વિન એમ. વસાવા	- જી. કલાર્ક	મુ.પો. રજલવાડા, તા. ઝઘડિયા.

*** સેવકગણ ***

શ્રી ફારૂક યુસુફ બીજભાઈ	- સેવક	મુ.પો. પીરામણ, તા. અંકલેખર, જિ. ભરૂચ.
શ્રી ચંદ્રવદન કે. ગુર્જર	- સફાઈ કામદાર	જુની મામલતદાર કોર્ટ પાછળ, અંકલેખર-૧.
શ્રી મિનેષકુમાર એચ. જાદવ	- વૉચમેન	નવી વસાહત, લાહોરી ગોડાઉન પાછળ, ભરૂચ.

વિદ્યાર્થીસંઘ : ૨૦૦૫-૨૦૦૬

અધ્યક્ષ : ડૉ. પી. જે. રાજ (આચાર્ય)

સામાન્ય મંત્રી : કૃ. ગીતા ગોહિલ

૧. નાણાં સમિતિ : અધ્યક્ષ : ડૉ. આર. બી. પટેલ
મંત્રી : શૈતાલી નાયક
સભ્ય : અરુણ રાજ
ભાવિકા પંચોલી
૨. સાંસ્કૃતિક સમિતિ : અધ્યક્ષ : ડૉ. જે. એ. શાહ
મંત્રી : ગીતા ગૌસ્વામી
સભ્ય : ભાવિકા પંચોલી
૩. મેગઝિન સમિતિ : અધ્યક્ષ : ડૉ. જે. એ. શાહ
મંત્રી : ભાવિકા પંચોલી
સભ્ય : ઉરેશ ગામીત
સ્વાતિ ઓજા
૪. પ્લાનિંગ સમિતિ : અધ્યક્ષ : પી. આર. માસ્ટર
મંત્રી : સ્વાતિ ઓજા
સભ્ય : ઉરેશ ગામીત
ગીતા ગૌસ્વામી
૫. પ્રવાસ સમિતિ : અધ્યક્ષ : ડૉ. પી. આર. માસ્ટર
મંત્રી : અરુણ રાજ
સભ્ય : શૈતાલી નાયક
સ્વાતિ ઓજા
૬. સાહિત્ય સમિતિ : અધ્યક્ષ : ડૉ. જે. એ. શાહ
મંત્રી : ઉરેશ ગામીત
સભ્ય : શૈતાલી નાયક
૭. રમત-ગમત સમિતિ : અધ્યક્ષ : ડૉ. આર. બી. પટેલ
મંત્રી : અરુણ રાજ
સભ્ય : ગીતા ગૌસ્વામી

હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વર્ગસ્થ વિનોદભાઈ ઉત્તમરાય વક્તી

(મંત્રી : ઈ અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ
ખરોડ, અંકલેશ્વર.)

સ્વર્ગવાસ તારીખ : ૧૬-૫-૨૦૦૬

કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન, ખરોડના સ્થાપના કાળથી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટના મંત્રી પદે સક્રિય રહી અમને કૉલેજ વ્યવસ્થાપનમાં સતત પ્રેરણા, માર્ગદર્શન અને હૂંક પૂરાં પાડનાર એક પ્રેમાળ તથા દ્રષ્ટિ સંપન્ન ટ્રસ્ટી ગુમાવ્યાનો અમને રંજ છે. સ્વ. વિનોદભાઈનો ચહેરો હવે જોવા નહીં મળે તે બાબત અમારા માટે દુઃખદ છે.

સદગતના આત્માને ચિર શાંતિ અર્પે તેમજ તેમના કુટુંબીજનોને આ કારમો આઘાત સહન કરવાની શક્તિ અર્પે એવી પ્રભુ પ્રાર્થના.

— કૉલેજ ટ્રસ્ટ

— કૉલેજ પરિવાર

વર્તમાન સમયમાં શિક્ષકનો સ્વધર્મ

પ્રિ. ડૉ. પ્રફુલ્લચંદ્ર જે. રાવ

* શિક્ષક આદરણીય કેમ રહ્યો નથી ?

રાષ્ટ્રના નિર્માણ કે નવનિર્માણ માટે શિક્ષણને એક અમોઘ સાધન ગણવામાં આવે છે. શિક્ષણ વડે જ રાષ્ટ્રને વિકાસની દિશામાં દોરી શકાય. આ શિક્ષણની પ્રક્રિયામાં 'વર્ગખંડમાં ભારતનું ભાવિ યુગનાર' શિક્ષક જ આવીરૂપ ભૂમિકામાં છે. તેથી તો તેને રાષ્ટ્રનો નિર્માતા કહ્યો છે. પરંતુ આજાદી બાદ આપણને જે ક્ષત્રા અને જે પ્રકારના શિક્ષકો મળ્યા છે તેને કારણે જ દેશે જેવી અને જેટલી પ્રગતિ કરવી જોઈએ એટલી તે કરી શક્યો નથી. ધોમસ કાલાઈલ્ડનું જાણીતું વિધાન છે કે 'એ નેશન મસ્ટ બી ગવર્ન બાય ધ બેસ્ટ એલીમેન્ટ્સ, અધરવાઈઝ નથી. ધોમસ વુડ પેરિશ' અર્થાત્ 'રાષ્ટ્રનું શાસન ઉત્તમ માણસોના હાથમાં ન હોય તો રાષ્ટ્રનો વિનાશ થાય.' ઘી નેશન વુડ પેરિશ' અર્થાત્ 'રાષ્ટ્રનું શાસન ઉત્તમ માણસોના હાથમાં ન હોય તો રાષ્ટ્રનો વિનાશ થાય.' જાણીતા ચિંતક શ્રી ગુણવંત શાહ આ વિધાનના અનુસંધાનમાં જણાવે છે કે 'રાષ્ટ્રનું શિક્ષણ ઉત્તમ શિક્ષકોના હાથમાં હોય તો ઉદ્યાર શાસકોને પ્રજા વેઠી જ ન શકે પરંતુ દુઃખ સાથે કહેવું પડે છે કે શાણક્યના, સ્વામી વિવેકાનંદના, ઋષિઓના દેશમાં આપણે ઉત્તમ શિક્ષકો મેળવી શક્યા નથી. શિક્ષણનો અર્થ અને શિક્ષણનું ઘાટ ન સમજનારા શિક્ષકોના હાથમાં જ શિક્ષણ આપી બેઠા છે.

શિક્ષણ એ વ્યવસાય છે, શિક્ષણ એ ધર્મ છે એ ભૂલીને આજે સૌએ શિક્ષણને 'ધંધો' બનાવી દીધો છે. તેમાં શિક્ષક પણ ભળે તો રાષ્ટ્રનું શું થાય ? યદુવા તદ્વા ભવિષ્યતિ - ન થવાનું હોય તે થાય. પગારનો અસંતોષ તો પ્રાચીન યુગના શિક્ષકોને પણ હતો, છતાં મોટા ભાગના શિક્ષકો વ્યવસાયને ધર્મ માની કામ કરતા જ હતા. રાધા કૃષ્ણન પંચે જે શિક્ષકોનું 'The Key stone of the arch of education' કહી ગૌરવ કર્યું. એક શિક્ષણ શાસ્ત્રીએ શિક્ષકને કલાકાર કહી અંજલિ આપી કે 'The teacher is an artist he works with the precious clay of Unfolding Personality' તે શિક્ષકો આજે ધર્મ ભૂલ્યા છે, સ્વ ભૂમિકા ભૂલ્યા છે તેથી જ વિદ્યા અને વિદ્યાલયોની વૃણધાણી થઈ છે, માતૃદેવો ભવ, પિતૃ દેવો ભવ ભુલાઈ રહ્યું છે, કુટુંબોમાંથી ખાનદાની ગઈ છે. ગામડાંઓમાં બરબાદી થતી રહી છે... કારણ સ્પષ્ટ છે કે શિક્ષણની પ્રણાલીમાં પાયાની ભૂલ રહેલી છે. શિક્ષણની સાચી વિભાવના ક્યાંય જોવા મળતી નથી. શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિઓ સીલાચાલુ રહી છે. શિક્ષકો આચરણીય કે અનુકરણીય રહ્યા નથી. અકસોસ છે કે આજાદી પછીના ૫૮ વર્ષ પછી પણ કારકુન બનાવનારું, માહિતીના ભારવાળું, માત્ર ડીગ્રી મેળવી આપનાર શિક્ષણને સાચવીને બેઠા છીએ. માત્ર માહિતીના સંચયવાળું શિક્ષણ (જે કાર્ય હવે કોમ્પ્યુટર, ઈન્ટરનેટ વધુ સરળતાથી કરે છે.) નિરર્થક છે. એ વાતનો અહેસાસ થઈ રહ્યો છે તે આશાજનક વાત છે. તો આવો આપણે રાષ્ટ્રની આકાંક્ષાઓ અને જરૂરિયાતો મુજબના શિક્ષણ વિશે અને શિક્ષકની ભૂમિકા વિશે ચિંતન કરીએ.

* શિક્ષણની વિભાવના..

શિક્ષણનું ધ્યેય બાળકના સર્વાંગી વિકાસનું છે. ભવિષ્યમાં તે જીવનના કે વ્યવસાયના કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં સફળ રહી આનંદ પામી શકે તેવી આવડત, જ્ઞાન અને કૌશલ્યો શીખવવાનું શિક્ષણનું ધ્યેય છે. શિક્ષણ શબ્દ સંસ્કાર, સંદ્રવર્તન, સદ્ગુણો અને ચારિત્ર્ય વગેરે સાથે નિસ્ખત ધરાવે છે, ફક્ત પુસ્તકો, શિક્ષકો અને વર્ગખંડ સાથે નહીં, જિંદગીમાં દરેક પરિવર્તન અને સંઘર્ષ સાથે બાધ ભીડીને પોતાનું અસ્તિત્વ ટકાવી રાખે એવું સામર્થ્ય અને ખુમારી આપી શકે તે જ સારું શિક્ષણ છે. જીવનની વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ અને તેને સમજવાની કોઠા સુઝ આપે તે જ સારું શિક્ષણ.

શિક્ષણનું મુખ્ય અને અંતિમ ધ્યેય તો 'માનવ' નિર્માણનું જ છે. વ્યક્તિના શારીરિક, બૌદ્ધિક, ભાવનાત્મક અને નૈતિક એકીકરણ દ્વારા સંપૂર્ણ માનવનું નિર્માણ એ પાયાનું લક્ષ્ય છે. વિદ્યાર્થીને 'માનવ'

બનવા માટે પ્રોત્સાહિત કરીશું... વિચાર કરતો કરીશું પછી તે સંસ્કાર - સદ્વિચાર દ્વારા જીવન યત્નો જશે અને માનવ બનવા તરફના પ્રયત્નો કરતો જશે. અંતે માનવ બનશે... કદાચ મહામાનવ પણ બને. કક્ત રોટલો કમાવો (પેસા કમાવો) એ શિક્ષણનું ધ્યેય નથી પણ પ્રત્યેક કોળિયાને મીઠો કેમ બનાવવો તે શીખવવું તે શિક્ષણનું ધ્યેય છે.

'શિક્ષણ એ મનુષ્યમાં રહેલી પૂર્ણતાની અભિવ્યક્તિ છે' તેવું સ્વામી વિવેકાનંદનું માનવું છે. તેઓ કહે છે કે 'હરેક બાળક સુષુપ્ત રીતે પૂર્ણ વ્યક્તિ છે અને શિક્ષકની એ કરજ બને છે કે તેની આ આંતરિક પૂર્ણતાને પ્રગટ કરવામાં સહાય કરે. શિક્ષક પાસે એવી દષ્ટિ હોવી જ જોઈએ કે તે બાળકને કશું નવું નથી આપતો, પણ તેનામાં જે સુષુપ્ત પડ્યું છે તેને જ પ્રગટ કરવામાં મદદરૂપ થઈ રહ્યો છે."

* શિક્ષકની આચારસંહિતાનો પ્રધાન સૂર :

સમાજ કેવા શિક્ષકની અપેક્ષા રાખે, લોકશાહીના પ્રણેતા અબ્રાહમ લિંકને પોતાના પુત્રને શાળામાં દાખલ કરતી વખતે જેવી અપેક્ષા રાખી હતી તેવીજ અપેક્ષા રાખે. તેમણે પોતાનો પુત્ર જે શાળામાં ભણવાનો હતો તે શાળાના આચાર્ય (શિક્ષક)ને અનોખી શૈલીમાં પત્ર લખ્યો હતો, જેમાં એમણે શિક્ષક (શાળા) પાસે શી અપેક્ષાઓ રાખી હતી તે સ્પષ્ટ કર્યું હતું. જેનો સાર છે.. જીવનની વાસ્તવિકતા સમજે તે સાથે જીવનના મૂલ્યો પારખે અને અવમૂલ્યો સામે પડકાર કરી શકે અને સમાજને ઉપયોગી થઈ રહે તેવો માનવ બને એવું શિક્ષણ આપજો..

શિક્ષકની આચાર સંહિતામાં જે કૃષ્ણમૂર્તિ, વિનોબાજી, ગાંધીજી વિગેરે ચિંતકોનો એક જ સૂર રહ્યો છે.. શિક્ષકોએ Know thyself અને forget thy self આ બે સૂત્રો ચરિતાર્થ કરવા થયે. know thyself માં 'શિક્ષકે હું શું છું? હું શું નથી? મારામાં શિક્ષકની યોગ્યતા વાસ્તવ્ય, જ્ઞાન, ભક્તિ જેવાં મૂલ્યો છે. હું વિદ્યાર્થીઓને ઓળખું છું? મારા વિચાર, વાણી અને વર્તનમાં એકરૂપતા છે? મારામાં વિવેક દષ્ટિ, આત્મનિઝ્રહ અને નિષ્કામ ભાવના છે.' વગેરે વિશે વિચાર કરી આત્મમંથન દ્વારા સ્વપરિચય મેળવવાનો છે. મર્યાદાઓ અને શક્તિને જાણી લેવાની છે... forget thy self માં થયું બધું કરીને પણ ઈદં ન મમુ ગણવાનું છે, અહંકાર પર કાબૂ રાખવાનું શીખવાનું છે. મારું જ્ઞાન પર્યાપ્ત છે, હવે મારે નવું શીખવાનું નથી આવું મિથ્યાભિમાન ઘનિકારક છે. જે કૃષ્ણમૂર્તિ જણાવે છે કે "આ અહં ભાવના તો અજ્ઞાનમાંથી જન્મે છે. અહંકાર તો હંમેશા જુદાઈની ભાવનામાંથી જન્મે છે. મેં બીજાઓ કરતાં સારું કામ કર્યું છે. આમ કહેવામાં અહંકાર છે. અહંકાર અંધારા તરફ લઈ જાય છે. એવો અહંકારી શિક્ષક પ્રગતિ કરી શકે નહીં.

* શિક્ષક આદરણીય ક્યારે ?

શિક્ષક પ્રમુખત: પોતાના આચરણ દ્વારા શીખવે છે વર્ગમાં કે વર્ગ બહાર બોલીને નહીં. સામાન્યતા: વિદ્યાર્થી શિક્ષકનું અનુકરણ કરતો હોય છે. આથી જ પ્રત્યેક શિક્ષકે તેની આચારસંહિતા ધ્યાનમાં રાખી પોતાના વર્તનની બાબતમાં સતત સાવધાન અને સભાન રહેવું જોઈએ. શિક્ષકો મોટે ભાગે આ બાબતમાં અજાણ હોય તેવું લાગી રહ્યું છે. જો શિક્ષક આચરણીય અને અનુકરણીય હશે તોજ તે આદરણીય રહેશે.

શિક્ષક બોલે અને વિદ્યાર્થી સાંભળે એવી ચીલાચાલુ પદ્ધતિથી ઉત્સાહી શિક્ષકોને સંતોષ રહેતો નથી. એ તો રોજ અધ્યયન બરોજ અવનવા પ્રયોગો અને પ્રવૃત્તિઓના આયોજનને સાકાર કરવામાં નિજાનંદ માણે છે. એ તો અધ્યાપન નહીં પણ અધ્યયન - અધ્યાપન પદ્ધતિ અપનાવે છે. વિદ્યાર્થીઓના રોજબરોજના અનુભવો આધારિત પ્રવૃત્તિમાંથી એવું શિક્ષણ જીવંત રહે છે. વિદ્યાર્થીઓમાં સમજ કેળવવા અને વ્યક્તિત્વના ધડતર માટે અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન શિક્ષક કરે તો અનુભવથી વિદ્યાર્થી ઘણું મેળવી શકે અને શિક્ષક આદરણીય બની શકે. ભૂતકાળમાં વર્ગમાં ખુબ જ ઓછા સાધનો હોવા છતાં શિક્ષકો વર્ગને જીવંત બનાવી

SCHOOL VISIT

- Dr. Pravinchandra Master
KHAROD

Teacher training colleges arrange a number of programmes, occasions where the trainee - teachers get a chance to visit the primary, secondary and higher secondary schools. A keen and true teacher-trainee can turn this visit to an opportunity to understand the SCHOOL, as an instructional institute totally engaged in the task of shaping the society.

During his/her learning of the theory courses, papers, the trainee-teacher, has listened, read and write a lot about a good school, an ideal school, and a progressive school.

Now, it is a time for a trainee-teacher to see and experience what he studied and learnt.

Weber (1971) highlights the characteristics of effective school as :

- strong leadership;
- high expectations for students;
- orderly atmosphere;
- emphasis on reading and
- frequent evaluation.

Edmonds (1979) states that strong leadership; high expectations for students; orderly but not rigid atmosphere; emphasis on student progress are the characteristics of effective schools.

Villanova (1986) emphasized the characteristics of effective schools as a safe and orderly environment; a clear school mission; instructional leadership; frequent monitoring of student progress; opportunity to learn and student time-on-task, high expectations, and positive home and school relations.

Hmaidan (1991) emphasized the following characteristics that differentiated high achieving schools (effective) and low achieving school (ineffective). These are : Principals who emphasize instruction, are interested in staff and students and have good managements skills; positive school climate characterized by discipline and good working relationship; planned programmes that include regular home work, active use of class time, co-curricular activities and participation in staff development programmes; a variety of strategies for school development that together set high expectations for academic achievement and an administrative structure that encourages participation in decision making that affecting school activities.

These lead to conclude that effective schools tend to have: strong and positive leadership; an emphasis on teaching the basic skills; a climate or environment for learning that is orderly and safe but not repressive; a sense of positive expectations or achievement on the part of ever one in the school; and an interest in using data derived from assessment of student progress to help guide the instructional programme.

Edmonds (1979) reported the following five correlated of effective school :

1. The school leader exercises 'strong administrative leadership', and keeps the school moving ahead in the effective school mode.
2. A 'climate' that is safe and orderly without being rigid and repressive provides the learning environment is an effective school.
3. High and positive 'expectations' are held for students and staff.
4. Teachers and all school staff 'emphasize the basic skills' that will be tested.
5. Teachers use regular and 'continuous assessment', to structure instructional strategies for each pupil.

During his/her visit a trainee teacher can observe and study the following aspects / components of a school:

Basic objectives of the school :

(besides regular education)

Problems in the development of the school :

Administrative Problems :

with the Government
with the Managing Body
with the Society

Financial Problems :

How to raise fund ?
(hidden, unhidden ways)

School Administration :

School Staff : Time, Work allocation, Staff discipline, Satisfaction
Staff co-operation and problems

Library Administration

Fund raising

Administrative Staff

Student's discipline :

Regularity, bad ways-means in examinations, Effective use of School material
Problems of the students of the Higher Secondary.

Library Services :

Collections : Books, Reference Books - Periodicals, T.V., Video, Computer Softwares
Encouragement to the teachers

Encouragement to the students

Teachers-students relationship

Examinations and results :

Planning of the Examinations :

Preparing students for the Board and School Examinations :

Examination work allocation :

Steps to improve the school results : (ways and means)

Programmes for the star students :

Programmes for the average students :

Programmes for the poor (dull) students :

Co-curricular Activities :

Languages :

Gujarati, Hindi, English etc.

Social Study, Economics,

Maths, Science, Computer, IT.

Library

Physical Education : Sports-Games

Crafts :

Arts :

Theatre :

Music, Dance, Vocal, Drama, etc.

Students Development Programmes :

Students Counselling Programmes :

Staff Development Programmes : Principal, Supervisors, Teachers

Society Assisting Services :

Parents' Role

School Building :

Infra structure of the school.

Design and Space :

Administrative wing :

Trust-Office, Principal's Office, Clerk Office, Supervisors' Office,

Staff Room.

Special Rooms :

Language room, Art room, Library, Computer lab., Laboratories, etc

Hall :

Prayer hall, Meeting hall, Assembly hall, Different Subject/s hall etc.
 Teaching rooms: nos., space and area, facilities
 Sports and Recreation :
 Indoor - Out door games : Playground, Courts etc.
 Theatre
 Garden

State Level, National Level Performance

Thinking :

The most critical problems you faced and solved :

The best five activities you conducted.

The objectives remained unachieved.

Expectations from the Teachers

Students

Government

Society

The future plan/s of the school

અર્થ છે ખરો આ આપણા ગોઠવાયેલા સંબંધોનો ?

ગોઠવાયેલો શબ્દ,

ગોઠવાયેલું હાસ્ય,

ગોઠવાયેલું આગમન,

ગોઠવાયેલી વિદાય

યાની ઓફર પણ ગોઠવાયેલી

ને આ નો ઘૂંટ પણ ગોઠવાયેલો !

- ચન્દ્રકાન્ત શેઠ

વિદ્યાર્થિને પત્ર

- ડૉ. જયંત બે. શાહ

પ્રિય મનોજ,

તારો પત્ર મળ્યો, બી.એડ. ક્યાં પાછી તને આશ્રમશાળામાં નોકરી મળી તે જાણી ખૂબ આનંદ થયો, હાર્દિક અભિનંદન. તારા કહેવા મુજબ તારે આશ્રમમાં જ રહેવાનું હોવાથી યશો કુરસદનો સમય મળે છે તો તે સમય દરમિયાન વિવિધલક્ષી વાંચન કરવાનું રાખજે. શિક્ષક તરીકે વિવિધ વિષયોનું જ્ઞાન હોવું ખૂબ જ જરૂરી છે. ભવિષ્યમાં તારી પાસે અભ્યાસ માટે આવનારા વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય માર્ગદર્શન આપી શકાય તે માટે સતત વાંચન જરૂરી છે.

આ વખતે મારે તને તર્કશાસ્ત્રની વાત કરવી છે. આ જગતના દરેક શાસ્ત્રનું નિર્માણ થયું તેનો મુખ્ય આધાર વિચારણા છે. આ વિચારણા વડે જ તે શુદ્ધ વિજ્ઞાનનો દરજ્જો પામ્યા. તેનો વ્યાપક વિકાસ થયો. માનવીના જીવનમાં સત્યની ડગલેને પગલે જરૂર પડે છે અને આ સત્યની સમજ આપવાનું કાર્ય તર્કશાસ્ત્ર કરે છે. સત્યજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા માટે કરવામાં આવતી માનસિક પ્રવૃત્તિ એટલે વિચારણા. આ વિચારણાનો પ્રારંભ પ્રશ્નથી થાય છે અને અંત જવાબથી આવે છે. આ વિચારણા એ અનુમાનોની બનેલી હોય છે અને આ અનુમાનોની શાબ્દિક રજૂઆત ભાષા દ્વારા બોલીને કે લખીને કરવામાં આવે ત્યારે તે દલીલ બને છે. આ મહત્વના તત્ત્વ 'વિચારણા' અંગેની વિસ્તૃત વિચારણા કરતું શાસ્ત્ર એટલે તર્કશાસ્ત્ર. આ એવું શાસ્ત્ર છે જેનાથી જીવનમાં આર્થિક, સામાજિક, આધ્યાત્મિક, ઔદિક કે રાજકીય સમૃદ્ધિ સંપાદિત કરી, જીવનમાં સફળતાના માર્ગે આગળ વધી શકાય.

જીવનમાં દલીલો કરવાની અને તેને સમજવાની કળા ખૂબ જ અગત્યની છે. આ દલીલોનું વિશ્લેષણ અને મૂલ્યાંકન કરવાનું કાર્ય તર્કશાસ્ત્ર કરે છે. જીવનમાં કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં સફળ થવા અન્યની સહમતિની જરૂર પડે છે. આ સહમતિ પ્રાપ્ત કરવા અન્નેને પોતાનો પક્ષ સમજાવવાની જરૂર પડે જે તર્કશાસ્ત્રના અભ્યાસ દ્વારા સરળ બને છે. આપણા રોજબરોજના જીવનમાં તર્કશાસ્ત્રનો અભ્યાસ ક્યાં વિના પણ આપણે તેનો સતત ઉપયોગ તો કરીએ જ છીએ પરંતુ જો તેનો વ્યવસ્થિત અભ્યાસ કરી તે મુજબ વિચારતા રહેવાની ટેવ પાડીએ, બીજા શબ્દોમાં કહું તો વૈજ્ઞાનિક રીતે વિચારવાનું વલણ કેળવીએ તો જીવનમાં ઘણી બધી મુશ્કેલીઓમાંથી છૂટકારો મેળવી શકાય. આ પ્રકારે મેળવેલી સમજ વડે અન્યને પણ સાચી સમજ આપી શકાય. સત્યશોધક સાભા દ્વારા આ રીતે જ અંધશ્રદ્ધા, વહેંચ અંગે જનજાગૃતિ માટેના પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે.

જીવનમાં વ્યક્તિને અનેક પ્રકારની સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડે ત્યારે તેના ઉકેલ માટે વ્યક્તિ વિચારણા કરે છે અને જુદા જુદા વિકલ્પોમાંથી યોગ્યની પસંદગી કરી તેનો ઉકેલ પ્રાપ્ત કરે છે, ક્યારેક તે સમસ્યાનો ઉકેલ નહિ જ મળે તો જે તે ક્ષેત્રના નિષ્ણાત અનુભવી વ્યક્તિઓની મદદ લઈ ઉકેલ શોધવાનો પ્રયત્ન કરે છે. આમ જાણે અજાણ્યે આપણે તર્કશાસ્ત્રનો ઉપયોગ જીવનમાં કરીએ જ છીએ. દા.ત. વ્યક્તિએ પોતાનું વાહન ખરીદવું કે સરળતાથી ઉપદ્રવ્ય એવા ભાડાના વાહનોનો ઉપયોગ કરતા રહેવું. આમાંથી પસંદગી કરવાની હોય ત્યારે તાર્કિક વિચાર કરનાર વિચારકો કે મૂડીબંડીણ પૂરતા પ્રમાણમાં ન હોય તો વાહન ખરીદવા કરતા એટલા રૂપિયા ધંધામાં રોક્યા હોય તો ધંધાનો સારો વિકાસ કરી શકાય. જાહેર સંસ્થાઓ, કંપનીઓ હવે કોન્ટ્રાક્ટ બેઈઝ સેવાઓ મેળવવાનું જ વધુ પસંદ કરે છે. કાયમી કર્મચારી કે માલિકીના વાહનો રાખવાનો આગ્રહ કરતી નથી. આ બાબત અનુભવોની એરણે લેવાયેલા તર્કનું જ પરિણામ છે કે જેમાં સંસ્થા કે કંપનીને સેવકો પ્રત્યેની જવાબદારી ઘણી ઓછી થઈ જાય છે અને વાહનો માટેનો રીપેરીંગ ખર્ચ (જે ક્યારેક ખોટો જ હોય છે તે) અટકે છે.

દરેક વિજ્ઞાનમાં પોતાના વિષયને જગતી વિચારણા કે દલીલોનું મૂલ્યાંકન તર્કશાસ્ત્રની પદ્ધતિઓ અને સિદ્ધાંતો દ્વારા થઈ શકે છે. તર્કશાસ્ત્રમાં વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિનો વિગતે અભ્યાસ કરવામાં આવતો હોવાથી સંશોધનના

તેને કોઈપણ વિષયમાં તે ઉપયોગી છે. તર્કશાસ્ત્રના અભ્યાસથી બુદ્ધિ તેજસ્વી અને છે અને તેનો વિકાસ થાય છે. કોઈપણ જટિલ વિષયને સમજવાનું કૌશલ્ય પ્રાપ્ત થાય છે અને આપણા જીવનના મહત્ત્વના પ્રશ્નોનું નિરાકરણ લાવવામાં તે મદદરૂપ થાય છે. તર્કશાસ્ત્રના અભ્યાસમાં બુદ્ધિનો અનિવાર્યપણે ઉપયોગ થતો હોવાથી તેના અભ્યાસથી વ્યક્તિનું જીવન બુદ્ધિપ્રધાન અને છે આથી લાગણીઓને અંકુશમાં રાખી શકવા તે સમર્થ અને છે. જેના પરિણામે જીવનમાં દુઃખો એકદમ ઘણવા બની જાય છે. તર્કશાસ્ત્ર મોહને રોકે છે, બુદ્ધિને શુદ્ધ કરે છે, શિષ્ટ અને સ્પષ્ટ ભાષાનો ઉપયોગ કરવાની શક્તિ આપે છે, જીવનમાં થતી ગેરસમજો દૂર કરવામાં પણ તે ઉપયોગી બને છે.

(૧) જો વાદળો થાય તો વરસાદ પડે. (૨) આજે વાદળો ખૂલ ચયા છે. (૩) તેથી વરસાદ થશે. આ વિધાનોની જ્યારે પ્રતીકાત્મક રીતે રજૂઆત થાય ત્યારે (૧) જો P તો Q, (૨) P છે (૩) તેથી Q. આજ રીતે દલીલોના વિવિધ રૂપોનો અભ્યાસ તર્કશાસ્ત્રમાં કરવામાં આવે છે. આ પ્રકારની પ્રતીકાત્મક રજૂઆત જોવા પછી સહજ રીતે પ્રશ્ન એ ઉદ્ભવે કે આ રીતે પ્રતીકાત્મક ગોઠવણીનું ઉપયોગિતા મૂલ્ય કેટલું? જીવનમાં આ રીતે કોઈ વિચારે છે? કદાચ ઉચ્ચ કક્ષાએ તે ઉપયોગી હશે પરંતુ રોજિંદા જીવનમાં તો તેનો વ્યવહાર ઉપયોગ નહિવત્ જણાય છે.

રોજિંદા જીવનની વિવિધ ઘટના, વાતચીત, વિચાર, વાંચન, સૂચન વગેરે તપાસીએ તો તેમાં તર્ક હોય જ છે. આ પ્રકારના તાર્કિક મહાવચાને કારણે સત્યને વધારે સારી રીતે પામી શકાય. વકીલ, શિક્ષક, વિદ્યાર્થી, સર્જક, ડૉક્ટર, ખેડૂત એજિનિયર, વૈજ્ઞાનિક દરેકને સતત તેનો ઉપયોગ કરવો પડે છે. આ તર્કશાસ્ત્રમાં નિગમનલક્ષી અને વ્યાપ્તિલક્ષી દલીલો હોય છે. બંને પ્રકારમાં આધારવિધાન અને ક્ષયિતવિધાન હોય છે. નિગમનલક્ષી દલીલમાં (૧) સર્વ ગુસ્તો કરનારનું બી. પી. વધે છે. (૨) રામલાલ કોથી છે. (૩) તેથી (ક્ષયિત થાય છે કે) રામલાલનું બી. પી. વધે છે. વ્યાપ્તિલક્ષી દલીલમાં (૧) રાકેશ સુરતી છે અને ખર્ચાળ છે. (૨) મહેશ સુરતી છે અને ખર્ચાળ છે. (૩) અશોક સુરતી છે અને ખર્ચાળ છે. (૪) તેથી (સંભવિત છે કે) સર્વ સુરતીઓ ખર્ચાળ છે.

કેટલાક વિદ્વાનોના લખાણ કે પ્રવચનોમાં મજા આવે છે કારણ કે તે તર્કબદ્ધ રજૂઆત કરતા હોય છે. તેમણે સતત તાર્કિક રીતે વિચારવાની ટેવ પાડી હોય છે. નાસિક નજીક ઈંગતપુરી આશ્રમના શ્રી સત્યનારાયણ ગોએન્કાજી, ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણા જે કૃષ્ણપૂર્તિ કે ઓશો રજનીશના તત્ત્વજ્ઞાન અંગે વાંચીએ કે સાંભળીએ તો અવશ્ય એમની વાતો પ્રભાવશાળી અને સીધી ગળે ઊતરી જાય તેવી સરળ હોય છે તે આ તર્કબદ્ધતાને જ આભારી છે.

સોનાની ચકાસણી કરવા માટે કસોટીનો પથ્થર હોય છે તેવી જ રીતે તર્કશાસ્ત્ર દલીલોની ચકાસણી કરવાનો પથ્થર જ છે. જીવનમાં મૂંઝવણના સમયે દિશા સૂચવવાના હોકાયંત્ર તરીકે તે ઉપયોગી થાય છે. ડિબેટ આયોજન કે જુથચર્ચામાં પણ આ પ્રકારની તર્કશક્તિ જ ઉપયોગી બને છે. ઉચ્ચતર માધ્યમિકમાં તત્ત્વજ્ઞાનના પુસ્તકોમાં જ તર્કશાસ્ત્ર વિષયનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે, ધો. ૧૧ અને ૧૨ બંનેના પુસ્તકો ખરેખર સરસ બનાવ્યા છે, પરંતુ થિયરી થોડી સમજી લીધા પછી વ્યવહારમાં ઉપયોગી થાય તે રીતે તેનો મહાવરો કેળવવાનો પ્રયત્ન કરજે તને જરૂર લાભ થશે. કહેવતો, સુભાષિતો, સુવિચારો, મહાપુરુષોના વચનોમાં તર્કશાસ્ત્રનો વ્યવહાર ઉપયોગ જોવા મળે છે. આ પુસ્તકોમાં આધ્યાત્મિક વિકાસને લગતી માહિતી પણ સારી આપી છે જીવનને સાગી દિશા આપવામાં તે ઉપયોગી છે. જેનો સ્પિરિટ્યુઅલ ક્વોશન (SQ) હોય તે વ્યક્તિ જીવનમાં વધુ સફળ બને એ વાત આધુનિક સંશોધનોમાં જોવા મળી છે. તે વાંચીને અમલમાં લાવવાનો પ્રયત્ન કરજે. આ રીતે ક્યારેક પણ લખતો રહેજે. જીવનમાં વધુ ને વધુ સફળતા મળે તેવી પ્રભુ પ્રાર્થના.

લિ. સ્નેહાધીન
જયંત એ. શાહ.

શિક્ષક : વ્યવસાયનિષ્ઠા

- ડૉ. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ

માનવ જીવનમાં શિક્ષણનું મહત્ત્વ ખૂબ છે. શિક્ષણ અનીપચારિક કે ઔપચારિક પ્રાપ્ત થાય છે. પ્રવર્તમાન સમયે ઔપચારિક શિક્ષણની માંગ વધી છે, કારણ ગમે તે હોય. ઔપચારિક શિક્ષણ પ્રક્રિયાને વિવિધ તબક્કાઓ હોય છે. આ દરેક પ્રક્રિયાનો મહત્ત્વના ધ્રુવો પૈકી એક ધ્રુવ શિક્ષણ છે. શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં પ્રાચીન સમયથી અર્વાચીન સમય સુધી તે આગલું સ્થાન ધરાવે છે. પ્રાચીન સમયે શિક્ષકની ઓળખ ગુરુ તરીકે હતી. કાળચક્રની ગતિથી શિક્ષકના કાર્યએ વ્યવસાય સ્વરૂપ ધારણ કર્યું. જ્યારે કોઈ પણ કાર્યની વ્યવસાય તરીકેની ઓળખ ઉભી થાય છે, ત્યારે કાર્યકર્તા અને કાર્ય (વ્યવસાય) વચ્ચે વ્યવસાય-નિષ્ઠાનો સંબંધ પ્રસ્થાપિત થાય છે. નિષ્ઠા સાથે વિચારી શકાય તેવા ઘણાં પ્રશ્નો પૈકી...

- નિષ્ઠા એટલું શું ?
- નિષ્ઠા કોના માટે ?
- નિષ્ઠાનું પ્રમાણ કેટલું ?
- નિષ્ઠા કોણ નક્કી કરે ?

નિષ્ઠાને શાબ્દિક વ્યાખ્યાયિત ન કરતાં, નિષ્ઠા એટલે બસ નિષ્ઠા. નિષ્ઠાને નિષ્ઠાથી સમજવા પ્રયત્ન કરીએ...

વિદ્યાર્થીને એક વિદ્યાર્થીની ખોવાયેલ સોનાની ચેઈન મળે છે જેની ચેઈન હોય તે વિદ્યાર્થીને પરત કરે છે ત્યારે આપણે બધાં એમ વિચારીએ કે વિદ્યાર્થી કેટલો પ્રમાણિક છે. જે વિદ્યાર્થીને ચેઈન મળી છે અને પરત કરે છે એ વિદ્યાર્થીએ શું કાર્ય કર્યું કે જેથી તેના માટે પ્રમાણિક વ્યક્તિ તરીકેની ઓળખ ઊભી થાય. ઘટનાનું વિશ્લેષણ કરીએ તો...

- જે વિદ્યાર્થીને ચેઈન મળે છે એ ચેઈન તેની ન હતી.
- પોતાની વસ્તુ નથી એટલે પરત કરે છે.
- નવું કશું જ કરતો નથી છતાં તેની ઓળખ પ્રમાણિક વ્યક્તિ તરીકે.

વ્યક્તિએ પોતાના માટે કાર્ય માટે કાર્યથી વિશેષ કશું જ કરવાનું નથી.... કાર્ય નિષ્ઠા માટે તમારે તમારી જાતને પૂછી શકાય તેવા પ્રશ્નો....

- તમે શું છો ?
- તમે તમને કેટલા ઓળખો છો ?
- તમને અન્ય લોકો કેટલા ઓળખે છે ?
- તમે તમારું સ્વ-મૂલ્યાંકન અને સુધારલક્ષી કાર્ય કરો છો ?

તમે તમારી જાતને તમારા માટે જ્યારે તમે શું છો ? - એ પ્રશ્ન કરો ત્યારે પોતાની જાતને ઓળખવા માટે ખૂબ જ મહત્ત્વના પ્રશ્નો ઊભા થાય...

- તમે તમારા અંગે શું જાણો છો ?
- તમે તમારા અંગે શું નથી જાણતા ?

આ બંને પ્રશ્નો પોતાની કાર્યની ઓળખ માટે મહત્ત્વનું સ્થાન લે છે. બંને પ્રશ્નોના ઉત્તર વિચારીએ તો... તમારી તમારા કાર્ય વ્યવસાય માટેની લાભતાઓ અને મર્યાદાઓનો સમાવેશ કરી શકાય.

અબી કદવરપણી પ્રશ્ન ઊભો થાય છે. તમે તમારી સમતા પ્રમાણે ઉત્તર આપો છો ???

જ્યારે તમે શું છો ? એ પ્રશ્ન તમને રપસો છે ત્યારે તમારે તમારા વ્યવસાય માટે સતત જાગૃત્ત બનવું પડે છે. પોતાના વ્યવસાય માટે વ્યવસાયકાર (શિક્ષક) પોતાની સમતાઓ નક્કી કરવી પડે. મારા મને કેટલીક મધ્યકિત સમતાઓ.....

* જાગૃતતા : તમે શું છો ? તેની તમને સતત જાગૃતિ ઊભી જોઈએ. કાર્ય કઈ રીતે કરવું.... જાગૃતિના ઉદાહરણથી સમજાવે.

સ્વામી વિવેકાનંદ તેમના ગુરુને મળવા જાય છે. આશ્રમમાં ગુરુ ન હતા. આશ્રમમાં સ્વામી વિવેકાનંદ ખેડા હતા તે દરમિયાન ગુરુ પત્નીએ તેમની પાસે ચાપુ માંગ્યું. વિવેકાનંદ ચાપુ ગુરુપત્નીને જ રીતે આપે છે એ જાગૃતિનો ઉત્તમ નમૂનો છે. ચાપુની ધાર પોતે પોતાના હાથમાં રાખે છે અને હોવાલ ગુરુપત્ની તરફ રાખે છે કેટલી જાગૃતિ !

* જવાબદારીનો સ્વીકાર : વ્યવસાય ન હોય ત્યારે તમારી હાલત વિચારો. વ્યવસાય પોતાના હાથ આલ્યા પછી પરિસ્થિતિ વિચારો. બંને પરિસ્થિતિ જુદી. વ્યવસાય મેળવવા માટે વ્યક્તિ કઈ પણ કરવાની તત્પરતા બતાવે વ્યવસાય બાદ જવાબદારીઓમાંથી છટકવા પ્રયત્ન કરે. કેટલાંક ખૂબ જ પ્રમાણિક હોય ત્યારે પરિસ્થિતિ તેને વિમુખતા તરફ દોરે આવી પરિસ્થિતિઓ પણ અપવાદરૂપે જોવા મળે.

* વિષયવસ્તુ પર પકડ ઊંચી.

* કાર્ય માટે ખંતિલા, ચોકસાઈયુક્ત અને ધીરજવાન બનો.

* વ્યવહાર : સ્મિતપૂર્ણ, ઉત્સાહપૂર્ણ અને દયાળુ.

* અન્યના વર્તન માટે હકારાત્મક વલણ.

* જીતો અને જીતાડો : ગાંધી વિદ્યાર્થારા પ્રમાણે તમે જીતો અને જીતાડો અને તમે બંને જીત્યાની અનુભૂતિ કરો.

* સતત નૂતન પ્રમાણ સાથે કદમ મિલાવો : વાત કરવી ખૂબ જ સહેલી છે પરંતુ વાસ્તવમાં અમલીકરણ કરવું ખૂબ જ કઠિન છે. પરિવર્તનને સ્વીકારો, પરિવર્તનને સ્વીકારો, પરિવર્તનને સ્વીકારો... શબ્દસમૂહ અસંખ્ય વખત તમને તમારા કર્ણપટલ સાથે અપરિવર્તનશીલ વ્યક્તિના મુખારવિંદમાંથી નીકળતો સંભળાશે. જે ખૂબ જ મોટી કડચતા તરીકે વર્ણવી શકાય. નૂતન પ્રવાહને સ્વીકારો અસ્તિત્વ ટકાવવું હોય તો..

* પોતાને સંસ્થા તરફથી મળતા વિશેષ કાર્યનો પદ્ધતિસર અભ્યાસ કરો.

- યોગ્યતા કેટલી ?

- અધોગ્યતા કેટલી ?

શિક્ષકની વ્યવસાયનિષ્ઠા એટલે સતત સ્વ-મૂલ્યાંકન, પરિવર્તનશીલ યુગ સાથે સુધારલક્ષી પરિવર્તન તરફ... શિક્ષક Tea + cher (ટી + ચર) ન રહેતાં શિક્ષક ખરાં અર્થમાં શિક્ષકના વ્યવસાયને સાર્થક બનાવે. અરતુ.

* * *

ભારત વિકસિત દેશ ક્યારે ?

- મા. ભાષા જે. શાહ

(ભારત દેશની આર્થિક પરિસ્થિતિના સંદર્ભમાં શિક્ષિકા અને વિદ્યાર્થિનીઓ વચ્ચે અમેરિકા, જાપાન અને બ્રિટન જેવા વિકસિત દેશોની જેમ ભારત દેશ ક્યારે વિકસિત દેશ બનશે તે અંગેની ચર્ચા બનીપચારિક રીતે કરવામાં આવી જે અહીં રજૂ કરેલ છે.)

અર્થિતા - (ગીત ગણગણે છે) મેરે દેશ કી ધરતી સોના ઉગલે ઉગલે હીરે મોતી મેરે દેશકી ધરતી... મેડમ કેવું સરસ ગીત છે નહીં ? પણ ખરેખર એવું ક્યાં છે ?

મેડમ - અર્થિતા, તને ક્યાંથી ખબર હોય આપણા દેશની સમૃદ્ધિની, ભારત દેશ કે જ્યાં યી દૂધની નદીઓ વહેતી હતી. ખેતરોમાં સુંદર પાક લહેરાતા હતા, કેવો સુંદર દેશ હતો ?

અર્થિતા - હશે પણ હાલ તો કેવું છે ? ગઈકાલે પેપરમાં નહોતું વાંચ્યું કે એક આખા કુટુંબે પાવાગઢમાં આર્થિક ભીંસને કારણે સામૂહિક આત્મહત્યા કરી હતી.

મેડમ - આવું તો પશ્ચિમી અનુકરણથી થવા લાગ્યું છે. આજકાલ બધી વસ્તુ હપ્નેથી મળે છે ને. સુંદર ઘર સજાવવા અને મહેનત બચાવવા, વિવિધ બિનજરૂરી સાધનોની ખરીદી વ્યક્તિ કરતો જ રહે છે. દેવાના ખોજ તળે દબાઈ જતા આવા પગલા ભરવાનો વખત આવે છે.

અર્થિતા - મેડમ તમને એવું નથી લાગતું કે હજુ આપણો દેશ જેટલો વિકસવો જોઈએ તેટલો વિકસ્યો નથી.

મેડમ - સાવ એવું નથી પણ ગરીબી, બેકારી જેવી સમસ્યા આપણા દેશમાં પ્રવર્તે છે તેમજ કુદરતી સંપત્તિનો પણ પૂરતો ઉપયોગ થતો નથી તેથી અલ્પવિકસિત દેશ તરીકે તેની ગણના થાય છે પરંતુ હાલ તે પ્રગતિ પણ કરી રહ્યો છે.

અર્થિતા - મેડમ, તો વિકસિત દેશો તરીકે કયા દેશોને ગણવામાં આવે છે તે મને કહેશો ?

મેડમ - કેમ નહિ ? યુ.એસ.એ., બ્રિટન, કેનેડા અને ઓસ્ટ્રેલિયાની ગણતરી વિકસિત દેશોમાં થાય છે. જો, બીજી પણ એક વાત તારે જાણવા જેવી છે કે નીચી આવક ધરાવતા વિશ્વના દેશોમાં ભારતનો સાડત્રીસમો ક્રમ ૨૦૦૪ની સાલમાં હતો.

અર્થિતા - આપણા દેશે વિકસિત દેશમાં પોતાનું સ્થાન પ્રાપ્ત કરવા શું કરવું જોઈએ ?

મેડમ - જો, અર્થિતા ટેકનોલોજીના અદ્યતન સાધનોએ આજે ૨૦૦૪ની સરખામણીમાં સારી પ્રગતિ કરી છે. કૃષિક્ષેત્રમાં જ જોને કેવી સરસ હરિયાળી કાંતિ થઈ છે ? અનાજ ભરવા માટેના ગોડાઉનો ઓછા પડે છે.

અર્થિતા - આ કૃષિક્ષેત્રમાં ટેકનોલોજીનું શું પ્રદાન ?

મેડમ - અરે ! તને નથી ખબર, ખેડૂતો રેડિયો, ટી.વી., ઈન્ટરનેટ, છાપાઓ, સામયિકો વગેરે માધ્યમો દ્વારા હવામાનની અદ્યતન માહિતી, બિયારણના ભાવતાલ, જમીનની ફળદ્રુપતા અંગે થયેલા સંશોધનોની માહિતી ખૂબ ઝડપથી ઘેરબેઠાં મેળવી શકે છે. ગ્રાહકોની વેબસાઈટ, વિડિયો કોન અને ટેલિકોન્ફરન્સને કારણે ખરીદ વેચાણ અને માહિતીની આપ-લેનું કાર્ય પણ સરળ બન્યું છે.

અર્થિતા - તો તો હવે ખેતીએ ખાસ સમસ્યાઓ અનુભવવી પડતી નહિ હોય ખરું ને ?
 મેડમ - એવું તે કંઈ હોય ? જેમ એક જરૂરિયાત સંતોષાય તો બીજી ઉદ્ભવે છે ને ? એવું જ સમસ્યાઓનું પણ છે. ભારતનો ખેડૂત નિરક્ષર છે. કોમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન નથી. ઈ-ન્ટરનેટ પર અંગ્રેજીમાં આવતી માહિતીનો તે ઉપયોગ કરી શકતો નથી, જમીનના યોગ્ય એકમની તેમજ વરસાદની અનિયમિતતાને કારણે ખેતી માટે અત્યંત જરૂરી એવા પાણીની સમસ્યા છે. વોટર મેનેજમેન્ટ, બેલેન્સ યુઝ કર્ટિલાઈઝર જેવી ખેત વ્યવસ્થાપનની બાબતોથી પણ ભારતનો ખેડૂત અજાણ છે.

અર્થિતા - વોટર મેનેજમેન્ટ અને બેલેન્સ યુઝ કર્ટિલાઈઝર વિશે જરા વિગતે સમજાવોને.
 મેડમ - હા, જો સાંભળ, વધુ પાક મેળવવાની ઈચ્છાથી વધુ ખાતર નાંખવાથી જમીન વધુ પોષક બનશે એમ માનીને ખેડૂત વધારે ખાતરનો ઉપયોગ કરે છે તેથી ખર્ચ વધે છે અને જમીનની કાર્યક્ષમતા ઘટે છે. તે જ રીતે પિયતના અયોગ્ય ઉપયોગથી ભેજ વધે છે અને પાકમાં રોગ અને જીવાતના પ્રશ્નો ઉદ્ભવે છે.

અર્થિતા - મેડમ, આ તો ખૂબ જ અગત્યનું છે... નહિ. પણ આપણા જે નિરક્ષર ખેડૂતો છે તેમના સુધી આ માહિતી પહોંચાડવી કઈ રીતે ? આનો કોઈ ઉપાય છે ખરો ?

મેડમ - જો આપણે ધારીએ ને તો અશક્ય કશું જ નથી. નેપોલિયને કહ્યું છે ને કે અશક્ય શબ્દ મારી ડિક્શનરીમાં જ નથી. દરેક ગામમાં જેમ પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્ર હોય છે તેવી જ રીતે હવે દરેક ગામમાં સરકાર દ્વારા કૃષિ માર્ગદર્શન કેન્દ્રો શરૂ કરવા જોઈએ. જે સતત ખેડૂતોના સંપર્કમાં રહે તેમની પ્રત્યેક સમસ્યા સમજે અને ઉકેલ માટે માર્ગદર્શન આપે.

અર્થિતા - મેડમ, આપણા દેશમાં તો કેટલા બધા ગામડાઓ છે તેને બદલે આપણે ત્યાં અભ્યાસ અંગેના વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગો બતાવવા માટે મોબાઈલ વાન જુદી જુદી શાખાએ ફરે છે તેમ જુદા જુદા દિવસે ગામમાં કરીને કૃષિ માર્ગદર્શનની ગોઠવણ કરવામાં આવે તો ન ચાલે ?

મેડમ - તારો વિચાર પણ સરસ છે હં... પણ જો કેન્દ્ર જ સ્થાપ્યું હોય તો તે પૂરતો સમય ખેડૂત માટે કાળવી શકે. ખેડૂતને એમની ભાષામાં સમજાવે. આવા કેન્દ્રો સ્થાપવા પાછળ થોડો ખર્ચ તો જરૂર થશે પણ અનેક લોકોને રોજગારી મળશે અને તજજ્ઞ વ્યક્તિના માર્ગદર્શનને લીધે કૃષિ આધારિત ઔદ્યોગિક એકમોને યોગ્ય ગુણવત્તાવાળો કાચો માલ યોગ્ય પ્રમાણમાં મળી રહેતા આયાત પાછળનો ખર્ચ ઘટશે.

અર્થિતા - કાલે મારે કૃષિક્ષેત્ર અંગે જ પાઠ આપવાનો છે એમાં આ ચર્ચા મને ખૂબ જ મદદરૂપ થશે.
 (મેડમ અને અર્થિતા વાત કરી રહ્યા છે ત્યાં સંગીતાનો પ્રવેશ થાય છે.)

સંગીતા - મેડમ, શાની વાત ચાલે છે ?

મેડમ - આ તો અર્થિતા સાથે આપણો દેશ, વિકસિત દેશ કઈ રીતે થઈ શકે ? તે અંગેની વાત ચાલતી હતી.

સંગીતા - એમ, તો તો હું પણ ભેસું છું.

મેડમ - અર્થિતા સાથે કૃષિક્ષેત્રના વિકાસની વાત કરી તને ઉદ્યોગો અંગે વાત કરું.

સંગીતા - કયા ઉદ્યોગો ? નાના ઉદ્યોગો, ગૃહઉદ્યોગો કે મોટા ઉદ્યોગો ?

મેડમ - જો સૌ પ્રથમ તો મોટા ઉદ્યોગો અંગે વિચારીએ. આ ઉદ્યોગોને કઈ સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડે છે. તે અંગે જણાવું તો ખાસ કરીને કુશળ માનવ શક્તિનો અભાવ, ટેકનીકલ જ્ઞાનનો અભાવ અને પ્રદૂષણ જેવી સમસ્યાઓ મુખ્ય છે.

સંગીતા - માનવો તો આપણે ત્યાં બેકાર રહે છે પણ માનવ શક્તિનો અભાવ કેમ? મને તો કંઈ જ સમજતું નથી.

મેડમ - આપણે ત્યાં એક બાજુ માનવો બેકાર રહે છે તો બીજી તરફ કુશળ માનવ શક્તિ મળતી નથી. એના બે કારણો છે. એક તો કુશળ યુવાનોનું પરદેશગમન અને બીજું માનવ શક્તિના આયોજનનો અભાવ.

સંગીતા - હા, એ બહું ઠં મેડમ.. આમાં તો એક પંચ દો કાજ જેવી બાબત બને જો યોગ્ય આયોજન કરવામાં આવે તો બેકારી તો ઘટે જ પણ સાથોસાથ કુશળ માનવ શક્તિ પણ મળી જાય. મેડમ, આ ઉદ્યોગોમાં જોડાયેલી વ્યક્તિઓ તો મોટે ભાગે શિક્ષિત જ હોય છે તો પણ તેમનામાં ટેકનીકલ જ્ઞાનનો અભાવ કઈ રીતે?

મેડમ - જ્ઞાન તો અનંત છે, પરિવર્તન પામતું રહે તે સંદર્ભે સતત નવા સંશોધનોથી માહિતીગાર રહેવું પડે છે. તેમજ મૂડીની અછત પણ નડતી હોય છે પણ જો અદ્યતન માહિતી હોય તો મુરકેલી નિવારી શકાય. તને પૂર્વ આંકિયાનું હમણાંનું જ ઉદાહરણ આપું તેમણે ઈન્ટરનેટ દ્વારા લઘુઉદ્યોગ સાહસિકોને ધીરાણ પૂરું પાડવાનો સફળ પ્રયોગ કર્યો. શું એવું ભારત માટે ન કરી શકાય?

સંગીતા - હા, આ તો ઘણું જ સારું કહેવાય પણ પ્રદૂષણ કેવી રીતે નિવારી શકાય?

મેડમ - હાલ કારખાના કે ઉદ્યોગોનું પ્રદૂષણયુક્ત પાણી ફિલ્ટ્રેશન પ્લાન્ટ દ્વારા શુદ્ધ કરીને લગભગ પ્રદૂષણ મુક્ત બનાવી શકાય છે. તેવી જ રીતે ઉદ્યોગો દ્વારા હવાનું પ્રદૂષણ ઓછામાં ઓછું રહે તે માટે સંશોધનો થતા રહે છે. આવી માહિતી ઈન્ટરનેટ પરથી મેળવીને પ્રદૂષણની સમસ્યા અંશતઃ નિવારી શકાય.

(ઓરડામાં સરિતા પ્રવેશ કરે છે.)

સરિતા - નમસ્તે મેડમ. અરે! સંગીતા તમે લોકો અહીં બેઠા છો અને હું તો તમને બહાર શોધતી હતી.

સંગીતા - અરે આજે તો મેડમ પાસે ભારત દેશ અમેરિકાની જેમ વિકસિત દેશ કઈ રીતે બની શકે તેની ચર્ચા નીકળી છે અમને તો મજા પડી ગઈ ઘણું નવું જાણવા મળ્યું, તું પણ બેસ.

મેડમ - જો, સરિતા દેશના વિકાસમાં ગૃહઉદ્યોગોનો ફાળો પણ નાનોસૂનો નથી. તે દિવસે તું ગૃહઉદ્યોગો અંગે કહેતી હતી ને કે એમાં મૂડીની બહુ ખર્ચ પડતી હોય છે તેનો વિકાસ કઈ રીતે થઈ શકે. તો આજે એના નિવારણ અંગે હું તમને જણાવીશ કે તેનો શું ઉકેલ હોય? આજના આધુનિક ઉપકરણો દ્વારા માહિતી મેળવીને ઉત્પાદનનું પ્રમાણ માંગને અનુલક્ષીને ગોઠવી શકાય. તેનાથી બે કાપડા થાય. એક તો અધિક ઉત્પાદનની આવશ્યકતા રહેતી ન હોવાથી કાર્યશીલ મૂડીનો ખર્ચ ઘટે છે અને તમે સૌ જાણો છો કે ફેશન બદલાતી રહે છે તે જ રીતે માંગ પણ બદલાતી રહે છે. અહીં કાચો માલ ઓછો રાખવો પડતો હોવાથી બજારની બદલાતી તારીર મુજબ પ્રોડક્ટમાં ફેરફાર કરવાની પણ મોકળાશ રહે છે. આપણે ત્યાં કાશ્મીરના ગાલીયા, પાટણના

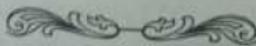
પદોળા, કચ્છનું ભરતકામ એવા કેટલાએ હસ્ત કારીગરીના ઉદ્યોગોની ઉત્પાદિત વસ્તુઓને સરકાર, સેવાભાવી સંગઠનો અને ઈ-કોમર્સના માધ્યમો વડે પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે તો હસ્ત કારીગરીના ઉદ્યોગોને તેમના શ્રમનું યોગ્ય મૂલ્ય મળે અને તેવા ઉદ્યોગો વિકસે. એક સંશોધન મુજબ એક ટ્રિણીયન યુ.એસ. ડોલર જેટલો વિશ્વ વેપાર ઈ-ટરનેટ પર થાય છે.

સરિતા - મેડમ એ વાત તો સાચી પણ દેશને વિકસિત દેશ બનાવવામાં શિક્ષણ શું કાળો આપી શકે ?

મેડમ - તે ખૂબ જ સરસ સવાલ પૂછ્યો, શિક્ષણ વગર તો કોઈ પણ દેશ વિકસે ખરો ? આ ટેકનોલોજીના યુગમાં સાક્ષરતા સાથે ટેકનોલોજીના ઉપકરણોનો મહત્તમ ઉપયોગ કરતા પણ દરેક નાગરિકને શીખવવું જોઈએ. વૈજ્ઞાનિક દષ્ટિ કેળવી તેને નવા વિચારો અપનાવવા માટે તૈયાર કરવાનો છે. લગન, મરણ અને વ્યસનો પાછળ થતા અયોગ્ય ખર્ચના નાણાંનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ કરતા શીખવવાનું છે. સ્વસ્થ અને સ્વાસ્થ્યપ્રદ જીવન જીવવા અંગેના વિચારો આમ તો શિક્ષણમાં સમાવેલાં જ છે પરંતુ વિદેશી સંસ્કૃતિનું આંધળું અનુકરણ, શ્રમ તરફની ઉદાસીનતા, કાસ્ટ કુડનો અતિ ઉપયોગ, આયુર્વેદના ઉપાયોને હાસ્થસ્પદ ગણવાનું વલણ અને યોગ, વ્યાયામ જેવી બાબતો પ્રત્યેની ઉદાસીનતા ને કારણે આરોગ્યની સમસ્યાઓએ જોર પકડ્યું છે. ભૌતિક સંપત્તિ પાછળની દોડને કારણે માનસિક તણાવ વધ્યો છે. તો યોગ, આયુર્વેદ, હોમિયોપેથી, મનોવિજ્ઞાન તથા આધ્યાત્મિક વિકાસ દ્વારા આરોગ્ય ક્રાંતિ આણી માનવ શ્રમનો પૂર્ણ ઉપયોગ કરી શકાય.

સરિતા - આમ તો ખૂબ ચર્ચા થઈ સમગ્ર પણ થણો થયો છે પણ એક સવાલ મૂંઝવે છે કે હમણાં રૂપિયાને કન્વર્ટિબિલિટી કરવાની અને સ્પેર્યલ ઈકોનોમિક ઝોન સ્થાપવાની વડાપ્રધાન શ્રી મનમોહનસિંહની જાહેરાતથી દેશને શું ફાયદો થશે ?

મેડમ - અરે આ બે મોટી ઘટનાઓ તો આર્થિક વિકાસને નવો મોડ આપશે. નવા ૧૪૮ આર્થિક ઝોનમાં રૂપિયા એક લાખ કરોડનું રોકાણ થશે અને સૌથી ખુશીની વાત તો એ છે કે તેનાથી પાંચ લાખ કરતાં વધુ લોકોને રોજગારી મળશે. કન્વર્ટિબિલિટી અપનાવવા હાલ દેશની પરિસ્થિતિ અનુકૂળ છે તિજોરી ૧૪૪ અબજ ડોલરના ડુંડિયામણથી છલકાય છે, કુઠાવો કાળુમાં છે, આર્થિક વિકાસ દર આઠ ટકા પરથી દસ ટકા પર ગતિ કરી રહ્યો છે આ કારણે વિદેશી રોકાણકારો માટે ભારતીય અર્થતંત્રના દ્વાર ખુલ્લા થઈ જશે. વિદેશી રોકાણકારો આનુરતાથી રાહ જોઈ રહ્યા છે. ભારત, ચીન, કોરિયા જેવા અર્થતંત્રને બાદ કરતા રોકાણ પર આકર્ષક વળતર આપનારા દેશોની સંખ્યા ઓછી છે. યુદ્ધે અમેરિકા, બ્રિટનની આર્થિક પીડા વધારી દીધી છે, અખાતી દેશોનું વર્તમાન સોનેરી છે પણ ભવિષ્ય ધૂંધળું છે તેથી તેમને સલામત અને સમૃદ્ધ વળતર જોઈએ છે અને તેથી જ સુર્યના તેજ પૂંજથી જળહણ ભારત દેશને આજે સૌ નમસ્કાર કરી રહ્યા છે અને આવતી કાલે તેઓ પૂજતા થશે અને ભારત દેશની ગણના વિકસિત દેશોમાં થતી હશે.

જીવનમૂલ્યનું ઘડતર

- કવિતા રાઠવા (અંબપાલ)

જીવનનો સંબંધ સંસ્કાર સાથે અને સંસ્કારનો સંબંધ મૂલ્ય સાથે છે. જેમાં મૂલ્ય તેનું પ્રાણતત્વ છે. સાંપ્રત સમાજમાં ઉત્કટ મૂલ્ય ધ્રુવ જોવા મળે છે. મૂલ્ય આજે મજાકનું કારણ બન્યા છે. જે વ્યક્તિ ખરેખર પ્રમાણિકતા, વફાદારી અને સત્યની કનરનો રાહદારી છે. તેની પ્રમાણિકતા પર શંકા સેવાઈ રહી છે. તે તો ખરું જ પણ તેની જાળવણી માટે જાણે તેને અગ્નિપરીક્ષામાંથી પસાર થવું પડે છે. સમાજમાં ચાલતી એરરીતી, ભ્રષ્ટાચાર અને અનીતિના વ્યવહારોની વૃદ્ધિ જ ખતાવે છે કે આપણામાં સત્ય, અર્થિયા, દયા, પ્રેમ, કરુણા, ત્યાગ જેવા શાસ્ત્રી મૂલ્યો ટક્યા જ નથી. શું આ મૂલ્યધ્રુવ નથી? આવો મૂલ્યધ્રુવ જીવનને અધોગતિ તરફ ધકેલી દે છે.

આ વિનાશકારી માહોલમાં મૂલ્યવર્તી વ્યવહાર અને મૂલ્ય શિક્ષણ જેવી સંકલ્પનાઓ યશી મૂલ્યવાન બનવા પામી છે. આજે ભૌતિક સુવિધા વધતી જાય છે. પણ માનસિક સાંતિ છીનવાઈ ગઈ છે. તે માટે મૂલ્ય શું છે? તેના વિવેકનું મૂલ્યાંકન કઈ રીતે થાય તે જાણવું અનિવાર્ય બન્યું છે. માણસ એ સાચો માણસ બને તે સમાજ માટે વધુ અનિવાર્ય બન્યું છે. આમ જીવન ઘડતરની પ્રક્રિયામાં મૂલ્યનું શિક્ષણ ઘણું આવશ્યક બની ગયું છે.

દરેક વ્યક્તિમાં પૂર્ણતાના બધા તત્ત્વો બીજરૂપે પડેલા છે, પણ જે છે તે સરજીભાવે બહાર પ્રગટ થાય તે જરૂરી છે, જે આપણે મૂલ્યશિક્ષણ દ્વારા પ્રગટાવી શકીએ છીએ. અહીં રવામી વિવેકાનંદ દ્વારા અપાયેલી શિક્ષણની વ્યાખ્યા અતિપ્રેરક બની રહેશે, - "શિક્ષણ મનુષ્યમાં રહેલા પૂર્ણત્વનું પ્રગટીકરણ છે." પૂર્ણમાંથી પૂર્ણ એટલે કે નાના પૂર્ણ માંથી મોટું પૂર્ણ આપણે બનાવવાનું છે. કોઈપણ અર્થ આપણને પુસ્તકમાંથી મળી રહે છે. પણ તે અર્થનું જ્ઞાન સુષ્ટિમાંથી જ અનુભવ કે પ્રત્યક્ષીકરણ દ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે. અનુભવ દ્વારા અર્થ જ્ઞાનમાં ફેરવાય જાય છે. આ વાત સમજમાં આવતાં જ્ઞાનની જીજ્ઞાસા વધી જાય છે. એટલે કે પુસ્તકમાંથી મળેલ અર્થ જીવનમાંથી શોધવાનો છે. જીવન જીવતાં જીવતાં મૂલ્યને કેળવવાની સાથે આત્મસાત કરતાં રહી જીવનને અર્થસભર અને સફળ બનાવવાનું છે. આવો મૂલ્યપાઠ શીખવાનો છે અને શીખવાડવાનો છે.

જીવનને ઉન્નત બનાવવા માટે આ બાબત ચિંતન કરવા યોગ્ય છે. એવાં કેટલાક મૂલ્યોને ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવે.

* પરિશ્રમ :

"પરિશ્રમનો કોઈ વિકલ્પ નથી.

પરિશ્રમ એજ પારસમણિ"

જેવી ઉકિતઓ પરિશ્રમની મહત્તાની સૂચક છે. "Work is worship" - કામ એજ પૂજાની ભાવનાને જીવનની ટેવ તરીકે વિકસાવવી જોઈએ. પરિશ્રમ દ્વારા મળેલી સિદ્ધિના આનંદની અનુભૂતિ અનેરી જ હોય છે. દા.ત. પરિશ્રમનું મૂલ્ય સમજવા કે સમજાવવા માટે જો કોઈ વ્યક્તિને એક માર્ચલ સુશુભી વાડ બનાવવા માટે સૂચન કરાય છે. જ્યારે આ કાર્ય કરવામાં આવશે ત્યારે જાતઅનુભવથી તે પરિશ્રમના અર્થને જાણે છે. અહીં કાર્ય કરતાં કરતાં તેમાં પડતી અડચણો કે મુશ્કેલીઓનું નિવારણ પણ પોતાના અનુભવ દ્વારા કરી કાર્યપૂર્ણ કર્યાનો આનંદ મેળવે છે. અહીં તે વ્યક્તિ કામનો મહિમા અને તેના આનંદ વિશેનું અનુભવયુક્ત જ્ઞાન મેળવે છે.

“સતત પુરુષાર્થ का स्वान न मेघा ले सकती है, न प्रतिभा न सिद्धा । संसार में ऐसे असंख्य मेघावो, प्रतिभाशाली तथा सिद्धित व्यक्ति है जो जीवन में विफल रहे हैं, परंतु एसा एक भी व्यक्ति नहीं है जिसने सतत पुरुषार्थ किया हो और वह असफल ही रह गया हो” - कालवियन कुलिल

*** પૈસા અને પરિશ્રમનો સંબંધ :-**

ધન, દોલત કે સંપત્તિ એ એક એવી ચીજ છે કે જેના વિશે લોકોમાં ગેરસમજ પ્રવર્તે છે. ધન દ્વારા બધું જ મેળવી શકાય છે. છતાં પણ કેટલીક એવી બાબત છે કે જે ધન દ્વારા મેળવી શકાતી નથી. આવા સંજોગોમાં ધનનો સદુપયોગ કેવી રીતે થાય તે શીખવાનું છે.

જ્યારે વ્યક્તિ સખત ઉદ્યમી બને છે, તેના વળતરરૂપે પૈસા મેળવતો જ હોય છે. અહીં ધન અને પરિશ્રમનો સંબંધ સમજવા જો કોઈ વ્યક્તિને જુદી જુદી પરિસ્થિતિમાં મુકાયેલી વ્યક્તિની શોધ કરવાની ક્ષોભમાં આવે અને એમનાં જીવનમાં તારી કમાણીના પૈસા શું તકાવત સહજ શકે છે તે નક્કી કરવાનું છે.

દા.ત. એક એવો વિદ્યાર્થી કે જે ફી ન ભરી શકવાને કારણે તેના વિદ્યાભ્યાસમાં અવરોધ આવ્યો હોય તેવા સમયે તારી કમાણીના પૈસાનો ઉપયોગ તેની ફી ભરવામાં થાય છે. ત્યાં જ વિદ્યાર્થીની હૃદયગીને એક નવો આકાર મળી જાય છે.

એક એવો દર્દી કે તેની પાસે આંખના ઓપરેશનના પૈસા નથી. તારા દ્વારા પૈસાની મદદ મળતાં તે આંખનું ઓપરેશન કરાવી તેના અંધકારમય જીવનને ફરી પ્રકાશિત કરે છે.

આ બંને ઉદાહરણો પૈસા-પરિશ્રમનો સાચો સંબંધ દર્શાવે છે. ધનનો સદુપયોગ બતાવે છે. આવા અનુભવે મેળવેલાં જ્ઞાનની તે તેના જીવનમાંથી ક્યારેય ખાદખાકી કરી શકતો નથી.

*** મૈત્રી :-**

મિત્ર શબ્દનો ઉપયોગ ખૂબ જ ઉમદાઅર્થમાં થતો જોવા મળે છે અને તે પણ એવા માણસોથી કે જેમને મૈત્રીનો અર્થ જ ખબર નથી. અહીં સાચી દોસ્તીના મૂળમાં શું છે ? તેનો પાઠ શીખવાનો છે. મૈત્રી એ જીવનની મોટી મિરાત છે. પરમ સુખ અને આનંદ છે. મૈત્રી વિશે ઊંડાણપૂર્વક વિચારતાં થાય કે વકાદારી, પ્રતિબદ્ધતા, સુખ દુઃખમાં ભાગીદારી અને એનાથી પણ કંઈક વિશેષ.

જ્યારે એક સારા મિત્રની શોધ કરવાનું કહેવામાં આવે છે ત્યારે તે સાચા મિત્ર તરીકે તેણે પોતાની મદદ દ્વારા જેને જીવનની નવી દિશા આપી હતી, તેમાં જ તેને સાચા મિત્રના દર્શન થાય છે. કહેવાનું તાત્પર્ય એ જ કે તે બંને જ સાચા અર્થમાં મૈત્રીને સમજી શક્યા. એમ કહી શકાય.

*** સંઘર્ષ :-**

‘સંઘર્ષ જીવનને ઘડે છે.’

હૃદયગી અનેક નાની મોટી સમસ્યાઓથી ઘેરાયેલી છે. આ સમસ્યાઓને અવગણીને કદી જીવી શકાતું નથી, તેથી આવા પડકારોને અવગણ્યા સિવાય તેને આવકારવાં જોઈએ. જેના વડે આપણે અંદરથી વધુને વધુ તાકાતવાન અને સક્ષમ બની શકીએ. આવા સંઘર્ષનો જીવન ઘડતરમાં ફાળો શું છે ? તેનાથી અવગત કરે છે. સંઘર્ષ અંગેનો પાઠ શીખવાડવા જો કોઈ વ્યક્તિને આસપાસના વાતાવરણમાંથી એવી ચાર વ્યક્તિઓની શોધ કરવાનું જણાવવામાં આવે કે જે અનેક સમસ્યાઓથી ઘેરાયેલા હોય. તેની મુલાકાત લઈ તેના અનુભવ બિંદુઓને જાણવાનું કહેવામાં આવે.

દા.ત. એક બેકાર યુવાન કે જેની પત્નીની નોકરી છૂટી થઈ ગઈ છે. તેમજ તેમને ત્રણ સંતાનો છે. તેની મુલાકાતમાં જાણવા મળ્યું કે પતિ-પત્ની જે કાંઈ નાનું મોટું કાર્ય કરે છે તેનાથી તેમના પરિવારનું

નુજરાન ચલે છે. પણ આ મુવાન એની વાતચીતમાં કરે છે - "પિસાની એંધને મોટી મુરકેલી છે જ પરંતુ આ સંજોગોમાં એક સારસ વાત પણ બની ગઈ કે અમારા બાળકો શ્રમ અને પિસાનું મૂલ્ય સમજ્યા છે. અને હું અત્યારે સુખીમાં સુખી વ્યક્તિ છું."

* **કુટુંબ :-**

કુટુંબ આપણને સુખ આપે છે. કુટુંબના પ્રેમના કારણે આપણે બાહ્યજીવનના દુઃખોને બમી શકીએ છીએ. કેટલાંક માણસો ખૂબ નસીબદાર હોય છે, જેઓ જીવનભર કુટુંબના હિસ્સા તરીકે જીવે છે. પરંતુ જેમને કુટુંબ જ નથી. તેઓએ બહારથી કુટુંબનું નિર્માણ કરવાનું છે. જે સ્નેહ અને પ્રેમ દ્વારા જ કરી શકાય છે.

દા.ત. કોઈ વ્યક્તિને બાળકોના અનાથ આશ્રમમાં ગૃહપિતા તરીકે કાર્ય સોંપવામાં આવે છે. કુટુંબ વિશે જાણવા માટે ગૃહપિતા તરીકેનો અનુભવ શા માટે? એક પ્રશ્ન થાય પણ જ્યારે ધીમે ધીમે ગૃહપતિ તરીકેનું કાર્ય કરતાં કરતાં બધા બાળકોનો પ્રેમ જીતી લઈ અને પોતીકાં બનાવવાનો અનુભવ થયો. પછી કેટલાંક સમય પછી જ્યારે તે ગૃહપતિ તરીકે વિદાય લેતી વખતે અશ્રુભીની આંખે આપેલી વિદાયમાં સ્નેહના તોંતણે બંધાયેલા બાળકોમાં પરિવારની ભાવના જોવા મળી અને થયું કે - "Family is not as much about being related by blood as it is about relating through love." - સખસે ઊંચી પ્રેમ સગાઈ.

* **હાસ્ય (વિનોદ) :-**

હાસ્ય એ પોતાની જાત પ્રત્યે - જીવન પ્રત્યે અને સમસ્યાઓને હસી કાઢતાં શીખવે છે. દા.ત. એક અંધયુવક કે જેના જીવનમાં કદીયે પ્રકાશ નથી, પરંતુ તે સંદેહ હસતો રહી તેની યાતનાઓને ભૂલી જવાનો પ્રયત્ન કરે છે. અંધજનોનો જીવન પ્રત્યેનો આ અભિગમ સ્પર્શનીય છે.

* **દાન (આપવું) :-**

પોતાનામાંથી બીજાને કોઈક આપવું એવો સમર્પણભાવ જીવનમાં વિકસાવવો જોઈએ. અપાયેલી દરેક વસ્તુ તમારી પોતાની અને સહજ પ્રેમથી અપાયેલી હોવી જોઈએ. દા.ત. રક્તદાન, વિદ્યાદાન, દવ્યદાન, ચક્ષુદાન વગેરે..

* **પ્રેમ :-**

પ્રેમ એક મહામુલો ખજાનો છે. પ્રેમનો કોઈ બદલો ના હોય. પ્રેમ વહેંચીને જ - પ્રેમ કરીને જ જાળવવો જોઈએ. દૈવ્યપૂર્વક પ્રેમ કરનાર વ્યક્તિ જે વ્યક્તિને પ્રેમ કરે છે તેને કંઈ નવો જ આકાર આપે છે.

દા.ત. બાળકને તેના માતા-પિતા તરફથી મળેલો ઠપકો તે બાળક પ્રત્યેના પ્રેમનું પ્રતીક છે. સારા સંસ્કારનું સિંચન કરવા અચૂક તે બાળક માટે વિરોધી બને છે પણ તેમાં સાચા પ્રેમનું જ સૌંદર્ય જોવા મળે છે.

ઉપરોક્ત દરેક મૂલ્યનો પાઠ વ્યક્તિ જુદા જુદા તબક્કે અનુભવ દ્વારા મેળવે, જીલે તેવું આયોજન, વ્યક્તિ ઘડતરમાં અમૂલ્ય કાળો આપે છે. આ પ્રકારનું મૂલ્યશિલ્પ મા-બાપ અને શિક્ષક દ્વારા આપી જરૂર એક સારા વ્યક્તિત્વનું નિર્માણ કરી શકાય અને આવા વ્યક્તિત્વ દ્વારા જ મૂલ્યોનું રખોપું કરી સમાજને ઉન્નત બનાવી શકાશે. મૂલ્યોનો માનવજીવનમાં અનેક રીતે મહિમા ગવાયો છે. તે આ કાવ્ય કંડિકાવી સ્પષ્ટ થાય છે.

"ઊંચે કમળ પંકમા તદપિ દેવ સિરે ચડે,
નહિ કુળથી, કિન્તુ મૂલ્ય મૂલવાયે ગુણો વડે."

“ગુણવત્તા એટલે” નો કોમ્પ્રોમાઇઝ

- *નિલેષ ઉપાધ્યાય*
(પ્રશિક્ષણથી કર્મક : ૫૯)

શિક્ષણ જગતમાં બહુ ચર્ચાતો વિષય એટલે ગુણવત્તા. તેની આમ તો સીધી વ્યાખ્યા આપવી ખરેખર અઘરી છે. પણ સાદી ભાષામાં કહીએ તો “ગ્રાહકનો સંપૂર્ણ સંતોષ એજ ગુણવત્તા” જ્યારે ગ્રાહકને એમ થાય કે ખસ, હવે આનાથી વધુ કંઈ જ જોઈતું નથી અથવા મારે જે જોઈતું હતું તે આ જ છે, એટલે એમ મનાય કે હા, આપણું ઉત્પાદન સંપૂર્ણ ગુણવત્તાયુક્ત છે.

શું ગુણવત્તા એ મોટા લોકો કે મોટા એકમોના હાથની વાત છે. ના રસ્તાની બાજુએ બેઠેલ ખમણની ઠાસીવાળાએ પણ ગુણવત્તાની બાબતે ગંભીર ચોક્કસાઈ રાખવી પડે છે. સારું મટીરીયલ, કચાશ ન હોય, સ્વાદમાં પણ સરસ અને ગરમ વસ્તુનું વિતરણ એ તો અનિવાર્ય જરૂરિયાત છે જ, પણ એક દુકાનદાર ખમણને પડીકામાં વાળી હાથમાં તેલવાળું પડીકું પકડાવી વધેલું ચિલ્લર ટેબલના કાચ પર પછાડે છે અને તેના નોકરો સાથે ગુસ્સાવાળું વર્તન કરે છે. તેની અસર તેના ગ્રાહક સાથેના પ્રત્યાયનમાં પણ વર્તાય છે. જ્યારે બીજો દુકાનદાર જ્યારે ગ્રાહક આવે છે ત્યારે, “આવો સાહેબ” કહીને આવકારે છે. “શું આપું?” કહી દરેકના ભાવ જણાવી જરૂર લાગે તો પોતાની વસ્તુ ચોક્કસ ગુણવત્તાયુક્ત છે તેની ખાતરી કરાવવા ગ્રાહકને ચખાડે છે. સરસ મજાનું પડીકું વાળી સાથે નાની કેરીબેગ પણ આપે છે અને વધેલું પરચુરણ પ્રેમથી સામેવાળાના હાથમાં મૂકે છે. જતાં જતાં “આવજો સાહેબ..” કહીને વિદાય કરે છે. આપ જ જણાવો. બીજાવાર કોની દુકાને જશો? સ્વાભાવિક રીતે જ બીજો દુકાનદારની, બંનેનું કરસાણ એક સરખું હોવા છતાં એક સામાન્ય અને મફતમાં મળી શકે તેવા કૌશલ્યોને લીધે પ્રથમ દુકાનદારનું ઉત્પાદન ગુણવત્તાના ધોરણે નબળું પડ્યું અને તે ગ્રાહકને સંપૂર્ણ સંતોષ આપવામાં નિષ્ફળ નીવડ્યું. આ જ ગુણવત્તાનો સાચો અનુભવ છે.

ગુણવત્તાને ધણા સારી વસ્તુઓનો ઉપયોગ માને છે. પણ શું સારું અને ઉચ્ચતમ પ્રકારનું રો-મટીરીયલ વાપરવાથી શ્રેષ્ઠ ઉત્પાદન મળશે? ના. તો પછી ગુણવત્તા એ શ્રેષ્ઠ રો-મટીરીયલથી કંઈક વિશેષ છે અને તે છે પ્રક્રિયા. આ એવી પ્રક્રિયાની વાત છે જેમાં કોઈ બાંધછોડ નથી, કોઈ જ છોડા નથી. જે નક્કી કરવામાં આવ્યું છે તે રીતે જ થવું જોઈએ અને જે રીતે થયું હોય તેનું સંપૂર્ણ દસ્તાવેજીકરણ તથા મળેલ નીપજનું સંપૂર્ણતઃ અવલોકન અને મૂલ્યાંકન એ જ ગુણવત્તાની વ્યાખ્યા.

“Protocol Should be Maintained” ના સિદ્ધાંત અનુસાર કોઈ પણ સ્તરે નિયત પ્રક્રિયા પ્રમાણેના કામની વિશ્વસનીય અને આધારભૂત રીત. મૂળભૂત રીતમાં પણ “No Shortcuts” અને “Shortcuts are always Dangerous” સૂત્ર મુજબ કોઈ પણ સ્થળે કે કોઈ પણ સમયે વિચલન નહિ. અને જો સિદ્ધાંતિક રીતે પ્રક્રિયા સંપૂર્ણ અસરકારક હોય તો નીપજ સંપૂર્ણ ગુણવત્તાયુક્ત હોય તેમાં બે મત નથી.

આ તો થઈ વાત સામાન્ય ખ્યાલની. શિક્ષણ જગતમાં ગુણવત્તાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરીએ તો એમ યાય કે, શિક્ષણના ધ્યેયો સિદ્ધ થાય એટલે ગુણવત્તા પ્રાપ્ત કરી કહેવાય અને તેમાં પણ શિક્ષણના વિષયવસ્તુ ઉપરાંત ખૂબ અસરકારક એવી અધ્યાપન-અધ્યયન પ્રક્રિયાનો સિદ્ધકાળો છે.

ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે પણ ગુણવત્તાના આંતરરાષ્ટ્રીય માપદંડો નક્કી થયા છે અને તે મુજબ ISO નું પ્રમાણપત્ર જે તે પ્રોડેક્ટ માટેની શ્રેષ્ઠતાની સાબિતી છે. ISO 9000, 9001, 9002 અને 9003 એમ

વિવિધ પ્રકારના ઉદ્યોગો માટે સંપૂર્ણ ગુણવત્તાયુક્ત ઉત્પાદન માટે કાળવવામાં આવે છે. યાદ રહે કે એકવાર પ્રમાણપત્ર મળી ગયા પછી આ કામ અટકી જતું નથી પરંતુ તે સતત ચાલતી પ્રક્રિયા સ્વરૂપે નિભાવવાનું અને દર ત્રણ વર્ષે તેનું રી-ન્યુઅલ જરૂરી બને છે. તેથી એકવારની ગુણવત્તા જાળવી રાખવી એ પડકારની બાબત છે. ઘણી સાળાઓએ પણ ISO 9000 પ્રમાણપત્ર મેળવેલ છે જે પોતાની નીપજ સંપૂર્ણ ગુણવત્તાયુક્ત છે તેની ખાતરી આપે છે.

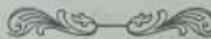
માધ્યમિક શિક્ષણક્ષેત્રે પણ ગુણવત્તા સુધારણા કાર્યક્રમ હેઠળ ઘણી કામગીરી કરવામાં આવે છે. NCERT, GCERT, CTE, IASE, DIET, DEO કચેરી જેવી સંસ્થાઓ શિક્ષણની ગુણવત્તા પર આંપતી નજર રાખે છે. આ સંસ્થાઓ પોતાના વર્ષ દરમિયાનના અનેક કાર્યક્રમોથી માધ્યમિક શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારવા પ્રયત્નશીલ છે. પરંતુ કમનસીબે રાજ્યકક્ષાએ કે રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ એવું કોઈપણ પ્રમાણપત્ર નથી કે જેના દ્વારા જે તે સાળાના વિદ્યાર્થીઓ સંપૂર્ણ ગુણવત્તાયુક્ત છે તે આંખો મીંચીને જાણી શકાય.

ઉચ્ચ શિક્ષણક્ષેત્રે ગુણવત્તાની ખાતરી આપતી એક સંસ્થા કાર્યરત છે. UGC ની એક સ્વાયત્ત એકમ તરીકે કામ કરતી આ સંસ્થા NAAC (National Assessment & Accreditation Council) રાષ્ટ્રીય મૂલ્યાંકન અને પ્રત્યાયન પરિષદ) તરીકે ઓળખાય છે. જે ઉચ્ચ શિક્ષણની કામગીરી ચકાસીને તેને ગ્રેડ આપે છે. જેમ ગ્રેડ ઊંચા તેમ તેની કામગીરી સારી ૫૦ % થી ઓછી ગુણવત્તા માટે કોઈ ગ્રેડ આપવામાં આવતા નથી. આ સંસ્થાનું હેડક્વાર્ટર બેંગલોરમાં છે અને કાર્યક્ષેત્ર સમગ્ર ભારતમાં વિસ્તરેલું છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણની તાલીમી સંસ્થાઓ માટેના ગુણવત્તાના માપદંડો માટેના પદાર્પણમાં NCTC સાથે મળીને એક મેમ્બોરેન્ડમ તૈયાર કર્યું છે. જે ઘડી તાલીમી કોલેજો માટે પણ NAAC નું પ્રમાણપત્ર મેળવવું ગુણવત્તાની સાબિતી જ છે. NCTE તાલીમી શિક્ષણની સંસ્થાઓ પર સંપૂર્ણ નિયંત્રણ રાખે છે. વાર્ષિક Self Appraisal Report દ્વારા જે તે સંસ્થાની કામગીરીની ગુણવત્તા ચકાસે છે અને જરૂરી ટીકા ટીપ્પણીઓ કરે છે. પૂર્તતા કરવા યોગ્ય બાબતો ધ્યાને લાવે છે અને નિયમિત કોલોઅપ કરે છે.

આમ સામાન્ય માણસ જ્યારે જાગૃત થયો છે અને તેના દ્વારા ખર્ચેલ નાણાં, સમય અને શક્તિનું મહત્તમ વળતર મેળવવાની વૃત્તિ જન્મી છે ત્યારે ગુણવત્તા સિવાયનું શિક્ષણ હવે કોઈ પણ કાળે ચાલી શકશે નહિ. આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં જ્યારે કોઈ શિક્ષણ સંસ્થાનો વિદ્યાર્થી આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે હરીફાઈમાં ઉતરતો હોય ત્યારે રણમોરચે જતા સિપાઈ કરતાં ઓછી ગુણવત્તા ચાલશે એવું કદાપિ વિચારી શકાય નહીં અને તે માટે સંપૂર્ણ ગુણવત્તા જોઈશે જ. આંતર રાષ્ટ્રીય સ્તરે નહિ. રાષ્ટ્રીય સ્તરે રાજ્યો-રાજ્યો વચ્ચેની, યુનિવર્સિટી-યુનિવર્સિટી વચ્ચેની, સંસ્થા-સંસ્થા વચ્ચેની, સંસ્થાના અન્ય વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચેની કે પછી જે તે વિદ્યાર્થીની પોતાની જાત સાથેની સ્પર્ધામાં સંપૂર્ણ સંતોષ પ્રાપ્ત કરવો હશે તો ગુણવત્તા સાથેનો સંબંધ કોઈ પણ સંજોગોમાં છોડી શકાય તેમ નથી જ એવું હું દંઢપણે માનું છું.

અસ્તુ.

‘ગુજરાતના પ્રખર કેળવણીકાર - આચાર્ય નાનાભાઈ ભટ્ટ.. એક ઝાંખી’

- ઉરેશ ઠ. ગામીત
ચેલ નં. - ૮

ગુણ :-

પ્રખ્યાત કેળવણીકાર નાનાભાઈ કાલિદાસ ભટ્ટનો જન્મ ગરીબ અને પવિત્ર નાગરશાસિમાં સંવત ૧૯૩૮ કાર્તિક સુદ-૧ સને ૧૮૮૨ની ૧૧મી નવેમ્બરે થયો હતો. સવા વર્ષની વયે માતાની છાયા ગુમાવી. માતૃપક્ષના દાદા હીરા પંડ્યાના જાજરમાન વ્યક્તિત્વ, કર્મકંતા તો તેમના જીવન સાથે જ વણાઈ ગયેલી હતી.

પ્રોફેસર મણિલાલ નભુભાઈ દિવેદી, યોગના ગુરુ અચ્યુત સ્વામી, રામાયણ મહાભારતના પ્રસંગોથી વાકેફ કરનારા ઈશ્વરભાઈ તેમજ ધર્મપત્ની શિવલક્ષ્મી કે જેમણે મિત્રોની ખરાબ સંબંધથી બચાવ્યા. હિન્દુસ્તાનમાં દરેક વિચારધારામાં નવચેતન પૂરનાર ગાંધીજીને જોયા પછી નાનાભાઈમાં નવું બીજ રોપાય છે.

શિક્ષણ :-

- પ્રાથમિક શિક્ષણ વતનમાં
- પ્રિવીયસમાં પ્રથમ નંબર મેળવી ઈન્ટર કરવા મુંબઈની ઍલ્ફિન્સ્ટન કૉલેજમાં જોડાયા.
- બી.એ. તો અધૂરો અભ્યાસ છોડી ભાવનગર આવી પૂણ કરે છે.
- ૧૯૦૩માં બી.એ. થયા બાદ શામળદાસ કૉલેજમાં ફેલો તરીકે નિમાયા.
- ૧૯૦૫માં સેકંડરી ટીચર કૉલેજમાં તાલીમ લીધી.
- ૧૯૦૬માં અર્થશાસ્ત્ર તથા ઈતિહાસ સાથે એમ.એ. થયા.

વ્યવસાય :-

- અંગ્રેજ પ્રથમ વર્ગમાં પાસ થતાં ગુજરાતી શાળામાં જોડાયા. લોકોમાં આશ્ચર્ય થયું.
- ૧૯૩૮માં ૩૦ વર્ષની વયે ‘આંબલા’માં મુખ્ય મહેતાજી થયા.
- ૧૯૩૮માં ફરીથી શામળદાસ આર્ટ્સ કૉલેજમાં પ્રોફેસર તરીકે જોડાયા.
- ૧૯૧૦માં પ્રોફેસરની ઉચ્ચ નોકરી છોડી ‘દક્ષિણામૂર્તિ વિદ્યાભવન’ની સ્થાપના.
- હરિજનો માટે સંસ્થાને ખુલ્લી કરી, ક્રાંતિકારી કાર્ય કર્યું.
- સૌરાષ્ટ્રમાં કેળવણી પ્રધાન બન્યા. - ૧૯૫૩માં લોક ભારતી સંપ્રોસરાની સ્થાપના.
- ૧૯૫૪-૫૭માં રાજ્યસભાના નિયુક્ત સભ્ય.

કેળવણી વિષયક વિચારો :-

- શિક્ષક વિદ્યાર્થીને પ્રેમ કરતો હોય, કેળવણી માત્ર બહારથી લાદવાનું તત્વ નથી પરંતુ તે અંદરથી સાહજિક રીતે ઊગવી જોઈએ.
- કોઈપણ વ્યક્તિ - શિક્ષકને - પ્રજાને પોતાનું વ્યક્તિત્વ બીજા પર લાદવાનો અધિકાર નથી.
- શ્રમને જીવનનો મહામૂલો આધાર ગણી તેને પ્રસ્થાપિત કરવું.
- વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં બાળકે હાથપગ હલાવવા જ જોઈએ સાથે ઈન્દ્રિયોનો ઉપયોગ પણ કરવો જ જોઈએ.

- પ્રાથમિક ક્લેવરણીનો પાલો લાક્ષણની પ્રવૃત્તિને કેન્દ્રમાં રાખીને રચવી.
- ઉદ્યોગની સાર્થક અસરજાન નહીં પણ ઉદ્યોગ માટે અસર-જાન આપવું તે જ ખરો રસ્તો છે.
- ધંધા ઉદ્યોગ માટે બે પ્રકારના માણસો ઉત્પન્ન કરવા.
 - (૧) જે માત્ર બુદ્ધિથી ધંધામાં નિષ્ણાત બને.
 - (૨) નિષ્ણાતોના પ્રભોલેલ માર્ગે ચાલનારા લોકો, કામ કરનારા લોકો.
- વર્તનમાં પરિવર્તન લાવવા માટે સંસ્થામાં હૃદયમું વાતાવરણ બનાવવું જેને માટે નિયમો ન હોય.
- શિક્ષકના આંતર વ્યક્તિત્વથી જ વિદ્યાર્થીના આંતરબાહ્ય વર્તન પડી શકાય.

શિક્ષક અને કેળવણીકારના અર્થો :-

- જે વ્યક્તિ - વિદ્યાર્થીને શિક્ષણ આપવાની કળા ઠીક ઠીક આવાડતી હોય તેને શિક્ષક કહી શકાય.
- જે વ્યક્તિ બૌદ્ધિક શિક્ષણની સાધોસાધ જીવનના વિશેષ દર્શનનો પણ પરિચય કરાવતા જાય તેને કેળવણીકાર કહી શકાય.

શિક્ષકના ગુણો :-

- માનવતા વગરની શિક્ષણની કિલસુકી વાંઝણી જ ગણાય જેને માટેના ત્રણ તત્ત્વો ગણાવે છે.
 - (૧) જે વિષય શીખવે છે તેની કિલસુકી
 - (૨) તે વિષયની હથોટી
 - (૩) વિશાળ માનવતા
- શિક્ષકમાં જ્ઞાનમાર્ગને કર્મમાર્ગ હોય.
- લાયકાત પ્રમાણે શિક્ષકનું સ્થાન
- નિયમની વિરુદ્ધ સહેજ પણ ખસી ન શકાય તે માર્ગ.

શિક્ષકની લિખ્ડા :-

- દિવસભર "મેં શું કર્યું?" ના વિચાર કરવામાં આવે ને તે સરવેધામાં પ્રસન્નતા અનુભવાય ત્યારે શિક્ષકનું જીવન સાર્થક થયું એમ મનાય.
- શિક્ષકે શિક્ષણને ધંધા તરીકે નહીં પરંતુ ધર્મ તરીકે સ્વીકારવા અનુરોધ કરે છે.
- શિક્ષક પાસે : શીલ, સદ્વિદ્યા, વિદ્યાર્થી પ્રત્યેનો પ્રેમ હોવો જોઈએ.

ભાષાશિક્ષક :-

- માતૃભાષાને શાળામાં અગ્રિમ સ્થાન આપવું.
- વાંચનની પ્રેરણા આવવા માટે એકાદ પેરેગ્રાફનું આદર્શ પઠન કરે, જરૂર પડયે એકાદો અધરો શબ્દ સમજાવે.
- શિક્ષકે સાહિત્યની અદ્ભુત અસર અનુભવેલી હોવી જોઈએ.
- કવિતા શીખનાર શિક્ષક પહેલા પોતે ધાયલ થાય ને પછી વિદ્યાર્થી.

શિક્ષણ પદ્ધતિ :

- ડાયરેક્ટ મેથડથી વિષય શીખવવો.
- વિષય શીખવતી વખતે અતિ સરળ કે કઠિન ન બને તે રીતે ભણાવવો જોઈએ.

- વિષયની ચર્ચા વૈજ્ઞાનિક અભિગમથી કરવી.
- કાવ્યને ડોહટન પ્લાન-સ્વાધ્યાય પદ્ધતિથી
- સંસ્કૃત વિષય પરિચય પદ્ધતિથી શીખવવો.
- ઈતિહાસના પાઠ્યપુસ્તકમાં સ્તંભનો વિનાશ થવો ન જોઈએ.

પ્રવાસ :

- કાળા અક્ષરને કુટી માટે તેવા મરેલા પુસ્તકોનાં કરતાં જીવતી કુદરતનું પુસ્તક વાંચતા શીખવવું હજાર દરજ્જે સારું છે એ આપણે સમજવું જોઈએ.
- નવું જાણવા, જનતાને જાણવા ને વ્યક્તિત્વ વિકાસને માટે.
- જનતા તથા કુદરતના પરિચયથી વિદ્યાર્થી જીવન દષ્ટિની વિશાળતા મેળવે છે.
- કુદરત સાથેનો સંબંધ સ્થાપિત કરવા માટે વિદ્યાર્થીને કુદરતના વાતાવરણમાં ઘૂટો મૂકી દેવો જોઈએ.
- પ્રવાસ દ્વારા વિદ્યાર્થીમાં વ્યવસ્થાશક્તિ, સહકારની ભાવના, તરકાવીન નિર્ણયશક્તિ, સહજશક્તિ માટે જરૂરી છે.

ગૃહપતિ :

- આદર્શ ગૃહપતિ વિદ્યાર્થીના મનના માનેલા ધર્મોનો અભ્યાસ કરનારો હશે.
- ગૃહપતિ વિદ્યાર્થીની જીવન પ્રણાલી પર નજર રાખનારો હશે.
- ગૃહપતિ એ માતા તરીકે અને અધ્યાપક તરીકેની બેઠી કરજ બજાવનારો હોય.

માનવ તરીકે, કેળવણીકાર તરીકે, સાહિત્યકાર તરીકે અને સંસ્કૃતિપુજક તરીકેના પરિપ્રેક્ષ્યમાં નાનાભાઈને નિહાળતા આ અર્થમાં તો નાનાભાઈ એક અખિલ માનવ છે, સકલ પુરુષ છે.

સંદર્ભગ્રંથ :

- (૧) 'કેળવણીકાર નાનાભાઈ ભટ્ટ'
 - જયકર જોશી
 - પ્રથમ આવૃત્તિ માર્ચ-૧૯૯૪.
- (૨) 'નાનાભાઈ (રેખાચિત્ર)'
 - મનુભાઈ પંચોલી
 - મૂળસંકર મો. ભટ્ટ.
 - બીજી આવૃત્તિ - ૧૯૬૨.
 - પ્રકાશન : સર્વોદય અમદાવાદ
- (૩) 'શિક્ષણ ને સંસ્કૃતિ'
 - રવિશંકર મહારાજ
 - પ્રથમ આવૃત્તિ : નવેમ્બર - ૧૯૪૮
 - પ્રકાશક : ગુજરાત વિદ્યાપીઠ

Fractured English

- Pancholi Bhavika P.

(Roll No. - 3)

Here is an example of how errors Commonly Committed by people while using English may be placed in creative and humorous contexts. Apart from the humour that the Skit generated when it was staged the exercise of preparing the skit made even the linguistically weak students feel confident about their own talents.

Classroom without a teacher. Students talking and busy doing some or the other activities.

- A. Manu, where were you Yesterday ?
You were not in the school yesterday ?
(Across the class)
- B. Yes, I did not come to school. Yesterday was my sister's half-marriage.
- A. Half marriage ?
(Scratches head) You mean betrothal, perhaps.
- C. Kanu, you're here and Ramu is Searching for you after the school wall.
- D. You mean behind the wall ?
Noise.....
The teacher enters..... silence..... silence
Noise Continues.
Silence keep quiet or I will Standup on the benches.
Students. O.K. O.K. Sir, you stand up on the benches.
The teacher bangs the table. Everybody is quiet.
- Teacher: Alright. Students, I will ask you one question.
"Harish beats Ramesh." (Repeats)
Now change this into future.
Yes, you Kamal ?
Kamal looks confused. Then says,
"Ramesh will cry." (Everyone laughs).
- Teacher : Shut up. Who will answer ?
Rohan : Harish will beat Ramesh.
Teacher : Right. Kamal you don't know English.
Kamal : Yes, Sir. English not my mother tanguyu (tongue)
Teacher : It's not tanguyu, it is tongue Repeat ten times.
Kamal Says 3 times. Then, says Sir I'm fatigued (fatigued).
- Teacher : Oh no ! Not fatigued, Say "fatigued." There is no 'u' in it.
Kamal repeat 3 times. Then says. Ok Sir, now I'll never arg (for argue) Class laughs.
- Teacher : Quiet, Quiet. Keep Quiet or I'll go to the principal and ask him to get out.
- Monitor : Silence. Everybody be quiet. The principal is rotating in the school. He's Coming here.

The Role of the Teacher

- Patel Ankita C.
(Roll No. - 4)

The Central S is society

It Contains

- S₁ - Students
- S₂ - School
- S₃ - Subject
- S₄ - Staff or Teachers

Teacher best among all workers

If we compare teacher with other professions we come to the conclusion that no other worker comes even some where near the glory enjoyed by a teacher.

Teacher is the first citizen of the land.

- The President of India.
- A Doctor, Engineers, Administrators, Legislators, Politicians and Ministers are not produce even one teacher.

❖ Status of a Teacher or Qualities of a teacher.

❖ Sympathy :

A teacher should possess a lot of sympathy. He should feel about the situation and visualise the problem by which the pupil is being troubled.

To a teacher the interest of the pupil must be the supreme factor.

❖ Magnetism :

According to Bible a teacher is just another God.

A good teacher should create such an atmosphere in a class in which all types of students find their places. He should encourage all and discourage none.

- A Poor teacher tells
- An average teacher explains
- A good teacher demonstrates
- And a great teacher inspires.

❖ Understanding :

A teacher should possess a very sound understanding about learner's psychology.

A teacher should know something of everything and everything of something.

◇ Judge :

Teacher has to be very cool considerate, careful and cautious in pronouncing his judgments.

◇ Physician :

A teacher should know the working of the body and the mind.

◇ Engineer :

A teacher has to plan, calculate, evaluate, execute, conclude and generalise. He has to observe, watch, wait and see.

His classroom is like a garden where he like a gardener has to arrange the various plants.

◇ Dresses :

His dress should be clear, tidy, impressive and comfortable according to the occasion, weather, activity and classes he teachers.

◇ Manners :

He should be very polished. His language should clear, simple and easy to grasp.

In short

- A best teacher is one who has good command over language.
- Clear pronunciation.
- Knowledgeable
- Enthusiastic
- Power to control class
- Facilitator
- Error tolerance attitude
- Impartial
- Love towards teaching.

It is the teacher who is able to lead the youth of today.

A stone lay on the wayside, someone kicked it, another ignored it, It was labelled ugly and untouchable by the out lookers. It was shunned by all but one person lovingly picked it, washed it, clean it, cut it smooth, refined it, polished it and finally turned that stone into a glittering gem that stone is today's youth and that person is the jeweller called 'teacher'.

- T - Tolerant
- E - Enthusiastic
- A - Ambitious
- C - Considerate
- H - Honest
- E - Energetic
- R - Righteous

એક મહામાનવ કે. કા. શાસ્ત્રી (પદ્મશ્રી કેશવરામ કે. શાસ્ત્રી)

- શિવાળી બા
(રોલ નંબર-૪૮)

કોઈ પણ મનુષ્ય જન્મથી મહાન બનતો નથી. પરંતુ તેમની સખત મહેનતને કારણે મહાન બની શકે છે. આજે આપણે એમની વાત કરવાની છે, જેણે શિક્ષણક્ષેત્રે પોતાનું આગવું યોગદાન આપ્યું છે. જેમણે અનેક શૈત્રીઓમાં પોતે વિશિષ્ટતા પ્રાપ્ત કરી છે. અને સંસ્કારનું જીવનમાં ઘડતર કર્યું છે. એવા બહુમુખી પ્રતિભા ધરાવનાર જો કોઈ હોય તો તે કે. કા. શાસ્ત્રીજી છે.

જેમની બહુમુખી પ્રતિભા પરથી લાગે છે કે Simple living and High thinking સાદું સીધું જીવન તથા પોશાક ધારણ કરેલો છે. એક ટીચરથી થોડીક નીચી ધોતી પહેરી છે. કસવાળી વૈષ્ણવી બંડી પહેરેલી છે. અને કપાળ પર કુમ-કુમ વર્ણનું તિલક અને પગમાં સ્લીપર કે ચંપલ છે. અને યુષ્ટિ સંપ્રદાયની હલેલી તરફ દેવદર્શન કરવા જઈ રહ્યા છે. આ કે. કા. શાસ્ત્રી સાહેબની બહુમુખી પ્રતિભા છે. પરંતુ...

અગત્યની તેમની આંતરિક પ્રતિભા છે. હાલમાં તેઓ સો વર્ષનું આયુષ્ય પસાર કરી ગયા છે અને જેમણે જીવનભર માં સરસ્વતીની આરાધના કરી છે, અને અનેક ગ્રંથો પોતે લખેલા છે. અનેક સંશોધનો કરેલા છે. આવા વિરલ પુરુષના જીવનમાં ડોકીયું કરીએ તો તેમની મહાનતા કેટલી હદ સુધીની છે તે માલુમ પડે છે. પોતે મેટ્રીક પાસ છે. છતાં ગુજરાતી, સંસ્કૃત આદિ ભાષાઓ અને તેના સાહિત્ય પરનું અને ગુજરાતના ઇતિહાસ અને સંસ્કૃત પરનું તેમનું જ્ઞાન - પ્રભુત્વ જોઈને ગુજરાત યુનિવર્સિટીએ તેમને અનુસ્નાતક કક્ષાએ - પી.એચ.ડી. કક્ષાએ અધ્યાપન કરવાની માન્યતા આપી તેમના માર્ગદર્શન હેઠળ ૧૬ વિદ્યાર્થીઓ પી.એચ.ડી. થયા છે. તેમની અધ્યાપક તરીકેની સેવા S.N.D.T. યુનિવર્સિટીને પણ મળી છે. એલ. ડી. ઈસ્ટીટ્યૂટ ઓફ ઈન્ડોલોજી જેવી સંસ્થાઓને તેમની સંશોધન સેવાનો લાભ મળ્યો છે.

૧૧ વર્ષની શાળાની અને ઉચ્ચશિક્ષણની બાવન વર્ષની તેમની અધ્યાપન સેવાઓ ગણાતા ૬૫ વર્ષની તેમની વિદ્યાર્થીય કારકિર્દી વિરલ કહેવાય છે. તેઓ ખાસ રસ તો સંશોધનમાં વધુ પડતો દાખવે છે. તેમની પ્રાધ્યાપક તરીકેની સેવાનો સાર્વત્રિક સમાદર થયો છે. આજે પણ શાસ્ત્રીજી આટલી મોટી વયે સંશોધન સંપાદન અને કોશકાર્ય અને લેખનકાર્યમાં ગણાદૂલ છે.

અત્યાર સુધીમાં શાસ્ત્રીજીના અંદાજે બસો બાવીસ (૨૨૨) જેટલા પુસ્તકો અને ચારસો (૪૦૦) જેટલા સંશોધન લેખો પ્રગટ થયા છે. તેઓ સંસ્કૃત ભાષામાં પણ એટલી જ રુચિ ધરાવે છે. તેમને સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં, છંદ શાસ્ત્રમાં અને વ્યાકરણ શાસ્ત્રમાં પણ લગની લાગેલી છે. વલ્લભચાર્યના ગ્રંથોનો અનુવાદ તેમણે ૨૧ વર્ષની વયે કર્યો હતો.

કે. કા. શાસ્ત્રીજી ખૂબ વિનયશીલ છે. 'કમ ખા ગમ ખા' એ એમનો જીવન સિદ્ધાંત છે. સુર્યોદય પહેલા ઊઠી જઈ નિત્યકર્મથી પરવારી તેઓ ધર્મધ્યાન અને સરસ્વતીની સેવામાં પોતાનો બધો સમય વિતાવે છે. મિત્રાહારી શાસ્ત્રીજી આરામ પણ વધુ કામ કરવા જ લેતા હોય છે. આમ, કે.કા. શાસ્ત્રીજી એક સાચે સાચા મહામાનવ છે. (આપણે આપણું જીવન એમના જેવું બનાવવાનો પ્રયાસ કરવો જોઈએ.)

દેહ આસન બાંધીને રસેશ્વર શ્રી કૃષ્ણની અને રસરૂપી સરસ્વતીની સંનિષ્ઠાથી સેવા કરવી એમાં જ શાસ્ત્રીજી પોતાનું એકાંત અને ધ્યાન, જીવનનો સાત્ત્વિક આનંદ અને જીવનની સાચી સાર્થકતા અનુભવે છે. સારસ્વત યશમાં હરકોઈને સહાયક અને માર્ગદર્શક થવું તેને તેઓ પોતાનો સ્વધર્મ, પોતાનું કર્તવ્ય લેખે છે. ગુજરાતના આવા સારસ્વત સેવાના ભ્રમણથી વૈષ્ણવ વિદ્વાનને તો લાખ લાખ વંદન જ હો.

વાતચીતમાં સફળ કેમ થશો ?

રાહવા ભાષાક આર.

(ગોલ નં. - ૫૭)

પણી વ્યક્તિઓને એમ લાગે છે કે અમારી વાત કોઈ શાંતિથી સાંભળતું નથી. આમ કેમ થતું હશે ? આવી હરિયાદ કરનાર ભૂલી જાય છે કે વાતચીત એ પણ એક કલા છે. આ કલા ડસ્ટનગત કરનાર લોકપ્રિય બન્યા વગર રહેતો નથી.

પ્રથમ તો તમારે સામી વ્યક્તિની વાત ધ્યાન પૂર્વક અને શાંતિથી સાંભળવી જોઈએ. જો તમે સામાની વાત ધ્યાનપૂર્વક સાંભળશો તો સામી વ્યક્તિ પણ તમને શાંતિથી સાંભળશે જ.

સામી વ્યક્તિને કંટાળો આવે એવી વાત કરશો નહિ, પણ સામી વ્યક્તિની રુચિ જાણી ઘઈ તેને રસ પડે તેવી વાતો કરવી. એક મનોવૈજ્ઞાનિકનું કથન છે કે "વાતચીતનો રસ પોતાનું વાક્યાનુષંગ પ્રગટ કરવામાં નહિ પણ સામી વ્યક્તિને પોતાનું વાક્યાનુષંગ પ્રકટ કરવાની તક આપવામાં રહેલો છે."

સામાની વાતમાં રસ લેવાથી વાતચીતનો પ્રવાહ અત્યંત સ્વાભાવિક રીતે વહેવા લાગશે. વાતચીત ઠૂંકમાં જ પતાવશો. બિનજરૂરી લંબાણ કરવાથી સામી વ્યક્તિ કંટાળશે અને આ 'લપ' માંથી છૂટવા ઈચ્છશે.

વાતચીતમાં યોગ્ય શબ્દોની પસંદગી કરજો. કોઈ પણ પ્રસંગની રજૂઆત કરતાં પહેલાં એકાદ ક્ષણ વિચાર કરજો. વાતચીત ચાલુ હોય તે વખતે એક વિષય પરથી કુદકો મારી બીજા વિષય પર જશો નહિ. એક જ વિષય પર વાત કરવી રસપ્રદ થઈ પડશે. તમે જે કોઈ બોલો તે સ્પષ્ટ રીતે બોલજો. અને જે વ્યક્તિની સાથે વાત કરતા હો તેની સામે જોઈને જ વાત કરજો. આજુબાજુ ડાકોગિયાં મારશો નહિ. તે જ રીતે તમારી સાથે કોઈ વાત કરે ત્યારે તમે તેની સાથે જ ધ્યાન આપજો.

વાતચીત ચાલુ હોય ત્યારે વચમાં "આપનું શું મંતવ્ય છે ?" કે "હું જે કોઈ કહું છું એમાં તમે સંમત હશો જ", એવું બોલવાથી સામાને બોલવાની તક મળશે અને એને એમ નહિ લાગે કે આ એકલો જ બોલ્યા કરે છે, મને તો કહેવાની તક જ આપતો નથી.

સામાની વાતમાં તમે સહમત થતા ન હોય તો તેનો વિરોધ કરવો એ પણ એક કલા છે. ગુસ્સામાં આવી જઈ કટુ વચનો કહેશો નહિ પણ 'માફ કરજો તમારા કથન સાથે હું સંમત થઈ શકતો નથી' કે 'તમે તમારા વિચાર મુજબ તમારી દૃષ્ટિએ કદાચ સાચા હશો પણ આ બાબતમાં નમ્રતાપૂર્વક મારું તો માનવું છે કે.....' એમ કહેશો તો સામાને તમે અપ્રિય નહિ બનો.

તમે કટાક્ષ કરવાથી, વ્યંગમાં બોલવાથી કે સામાની ઠેકડી ઉડાવવાથી દૂર રહેજો. તેમ જ મિત્ર સાથેની વાતચીતમાં વાદવિવાદથી તેમ જ કટુ શબ્દપ્રયોગ વાપરવાથી દૂર રહેજો.

વાતચીત દરમિયાન જો કોઈ બીજા વિષય પર વાત ચાલી ગઈ હોય તો મૂળ વિષય પર પાછા આવવાનો પ્રયાસ કરશો નહિ.

કેટલીક વખત સામાની પ્રશંસા લાભકારક નીવડે છે. વાતચીતમાં અંતમાં "આજે તો ખૂબ જ મજા પડી" કે "આજની આપની મુલાકાત હું ક્યારેક ભૂલી શકીશ નહિ" એવું જ કોઈક કહેજો. આમ કરવાથી સામી વ્યક્તિ તમને દિલથી ચાહવા માંડશે.

તમે તમારા જીવનમાં આ નિયમો અપનાવશો તો તમારું મિત્રમંડળ બહોળું બનતું જશે અને તમારી વાત અન્યને સંભળાવવાની તમને તક પ્રાપ્ત થશે. તમને સામી વ્યક્તિ વીરજથી સાંભળશે.

વાવો અને પામો

- અંબુલકર ચેતના
(શેલ નં. - ૫૦)

કેટલાક લોકો ઘણીવાર આવું કહેતા હોય છે : મને ×××× (૨૬મ) પગાર આપે છે. એમાં કોણ આટલું બધું કામ કરે ? મને ××××× (૨૬મ) પગાર આપે તો હું હમણા બધું કરી દઉં. આ દલીલ અને માન્યતા તદ્દન બૂલ ભરેલાં છે.

ધારો કે એક વિદ્યાર્થીને દાકતરી લાઈનમાં જવું છે. પણ તે એમ કહે કે મને પૂરતા દર્દીઓ મળવાના હોય તો હું દાકતરી લાઈનમાં જઈશ. તો એ કદી દાકતર થઈ શકે ખરો ?

એક જણને વકીલ થવું છે. પણ તે કહે મને પૂરતા અસીલો મળે તો હું વકીલાતનું ભણું. તો એ વકીલ થઈ શકે ખરો ?

એક ખેડૂત કહે : આ સાલ સારો વરસાદ પડવાનો હોય તો હું વાવણી કરું, તો તેને સારા પાકનો લાભ મળે ખરો ?

પણ એ વિદ્યાર્થી દાકતરનું ભણે, પોતાના દર્દી પ્રત્યે નિષ્ઠા રાખે અને તે અંગે જરૂરી તમામ શ્રમ ઉઠાવવા તૈયાર હોય તો દર્દીઓ એને શોધતા આવશે.

જેને વકીલ થવું છે તેણે પહેલા કાયદાનો અભ્યાસ તો કરવો જ રહ્યો. તે પછી વકીલાતની તાલીમ લેવી રહી અને પોતાના કામ પ્રત્યે વફાદારી બતાવે તો એને અસીલો જરૂર મળવાના જ છે.

જે ખેડૂત વાવણી કરશે તેને જ પાકનો લાભ મળશે. જે એટલોય શ્રમ ઉઠાવવા તૈયાર નથી તેને ત્યાં કદી પાક થવાનો નથી એ દેખીતું છે.

જે લોકો નોકરીનો સંબંધ પગાર સાથે જોડે છે તે ત્યાંનો ત્યાં જ રહે છે. માત્ર તેઓ જ આગળ વધે છે, - જેઓ નોકરીનો સંબંધ કામ સાથે જોડે છે. કારણ કે જેઓ કામ કુશળતા પૂર્વક પાર પાડે છે. તેમને જ બીજા કામની સોંપણી થાય છે. જેઓ પોતાને ભાગે આવેલું ઓછા પગારની ફરિયાદ કરીને એટલું પણ ઉકેલવા રાજી હોતા નથી. તેમને બીજા કામની કદી સોંપણી થતી નથી. કારણ કે અગાઉ સોંપાયેલાં કામ માટે જ લાયક ગણાતા નથી, તેમને માથે નવી જવાબદારી કોણ નાંખે ? એ માણસમાં બીજી કેટલી આવડત અને કેટલી લાયકાત છે તેનું માપ પણ ક્યાંથી નીકળવાનું હતું ? જે પોતાના ચાલુ કામ માટે જ કાર્યક્ષમ લેખાથો નથી, તેને ઉપરની જગ્યા માટે કોણ લાયક ગણવાનું ?

હકીકતમાં આવાં સંકુચિત મનના લોકો સમજી શકતા નથી કે પોતાને કેરી ખાવી હોય તો તેમણે ગોટલો વાવવો પડશે, એ ઝાડને ઉછેરવું પડશે, ગોટલો વાવતાં પહેલાં જ કેરીની ખાતરી માંગતા લોકોનું સ્વપ્ન કે માગણી આજદિન સુધી કદી સફળ થઈ નથી.

'ગોટ એક્સપેક્ટ સમથિંગ ફોર નથિંગ' કંઈ જ જગ્યા વિના, બદલામાં કંઈ મળી જાય એવી આશા કદી રાખશો નહિ, એ ક્યારેય શક્ય જ નથી. એવી આશા રાખનારાઓને મળે છે શું ? કશુંય આપ્યા વિના સામું કંઈક મેળવવાનું કામ ભિખારી કરતો હોય છે, પણ આપણે જોઈએ છીએ તેમ ભિખારી જીવનભર ભિખારી જ રહે છે. તે કદી ઊંચે આવતો જ નથી.

તમે સારી સેવા આપો તો તેની સામે સાચો પડઘો પડ્યા વિના રહેવાનો નથી. પહેલા તમારા કામ દ્વારા તમારી કાબેલિયત સાબિત કરો, પછી જે થવાનું છે તે મોટેભાગે આપોઆપ થતું રહેશે.

પરંપરાગત વ્યાકરણમાં આપેલા સંજ્ઞાના પ્રકારોની અસ્વીકૃતિ :

- પંડયા શશીલાંત એન.

(વૉલ્યુમ - ૧૦)

મનુષ્ય એકબીજા સાથે વિચાર વિનિમય કરવાના એક સાધન તરીકે મુખ દ્વારા ઉચ્ચારાતા ધ્વનિઓનો ઉપયોગ કરે છે પરંતુ આપણે જાણીએ છીએ કે ધ્વનિઓ અર્થરહિત હોય છે. જ્યારે ભાષા તો અર્થ વ્યક્ત કરે છે. એટલે ભાષા એ માત્ર ધ્વનિઘટકોની ગોઠવણી નથી. તેમાં અમુક એક કે સમુદાયરૂપ ધ્વનિઘટક સાથે અર્થ પણ સંકળાયેલો હોય છે. ઉદાહરણ : હ, આ, ઘ, જેવા ધ્વનિઘટકો કોઈ અર્થ દર્શાવતા નથી પરંતુ આ ધ્વનિઘટકો હ + આ + ઘ એવા ક્રમમાં આવી 'હાથ' જેવું રૂપ બનાવે ત્યારે તેની સાથે અમુક પ્રકારનો અર્થ સંકળાયેલો હોય છે. અર્થની દૃષ્ટિએ ઉક્તિનું પૂષ્કળ કરતાં કરતાં જે લઘુત્તમ એકમો મળે તે રૂપઘટકો કહેવાય છે. આમ ઉક્તિનો લઘુત્તમ સાથે અંશ તે રૂપ ઘટક.

ધ્વનિકઘટકો કે તેની ગોઠવણીથી ભાષા બનતી નથી. તેજ પ્રમાણે રૂપઘટકો સાથે છે છતાં પણ રૂપઘટકોના અર્થ માત્રથી ભાષા બનતી નથી. રૂપઘટકોની અમુક પ્રકારની ગોઠવણીથી ઉક્તિમાં રૂપઘટકોના અર્થોના પરસ્પરના સંબંધો વ્યક્ત થાય છે. જે ઘટકથી ઉક્તિમાં આવા પરસ્પર સંબંધો વ્યક્ત થાય તે વાક્ય-ઘટક કહેવાય અને આવા અનેક વાક્યોના સમૂહથી ભાષા બને છે. આમ, વાક્ય એ ભાષાના ચરમ એકમો છે. 'વાક્ય એટલે લઘુત્તમ પૂર્ણ ઉક્તિ'. ઉક્તિમાં કશુંક કહેવાયું હોય છે. અને કશાક વિશે કહેવાયું હોય છે. ઉક્તિના જે અંશમાં કશુંક કહેવાયું હોય છે તેને આખ્યાત-વાક્યાંશ (Verb phrase) કહે છે. અને જેના વિશે કશુંક કહેવાયું હોય છે, તેને નામ વાક્યાંશ (Noun phrase) કહે છે. ભાષાશાસ્ત્રમાં આખ્યાત-વાક્યાંશને ઉક્તિનો મધ્યવર્તી અંશ (Nucleus) ગણે છે, દા.ત. 'મારો દીકરો મોડો આવ્યો' - જેવી ઉક્તિમાં 'મોડો આવ્યો' એ આખ્યાત - વાક્યાંશ છે અને 'મારો દીકરો' એ નામ વાક્યાંશ છે.

- હવે, નામ વાક્યાંશનો જે મધ્યવર્તી અંશ (Nucleus) હોય તેને સંજ્ઞા કહે છે. ઉપરના ઉદાહરણમાં 'મારો દીકરો' એ નામ વાક્યાંશમાં 'દીકરો' મધ્યવર્તીઅંશ છે એટલે તે સંજ્ઞા છે.

સંજ્ઞાના પરંપરાગત રીતે આપણે પાંચ પ્રકારો જાણીએ છીએ, ભણીએ છીએ કે ભણાવીએ છીએ. પરંતુ આધારભૂત માહિતી પ્રમાણે અર્વાચીન ભાષાશાસ્ત્રમાં સંજ્ઞાના પ્રકારો (વ્યક્તિવાચક, જાતિવાચક, દ્રવ્યવાચક, ભાવવાચક, સમૂહવાચક)ને સ્વીકારવામાં આવ્યા નથી. કારણ કે આ પ્રકારો ગણ્ય-અગણ્ય કે મૂર્ત-અમૂર્ત પ્રકારોને અતિક્રમે છે.

ઉ.દા. દ્રવ્યવાચક સંજ્ઞા - ગણ્ય - આંસુ

- અગણ્ય - ઘઉં

ભાવવાચક સંજ્ઞા - ગણ્ય - ટપલી, ફૂંડાડો

અગણ્ય - દયા, પ્રેમ.

વળી, દ્રવ્યવાચક સંજ્ઞા તે જાતિવાચક ન કહેવાય ? બધી જ જાતના 'ઘઉં, ઘી, તેલ' તે 'ઘઉં, ઘી, તેલ' જ કહેવાય. તે જ પ્રમાણે ભાવવાચક સંજ્ઞા તે જાતિવાચક ન કહેવાય ? બધી જ જાતના 'પ્રેમ' જેવા કે માતૃપ્રેમ, પિતૃપ્રેમ, બંધુપ્રેમ, ભાગિનીપ્રેમ, પત્નિપ્રેમ, વાસ્તવ્યપ્રેમ, મિત્રપ્રેમ, પ્રકૃતિપ્રેમ વગેરે તે 'પ્રેમ' જ કહેવાશે. આમ, આ અતિક્રમણ (Overlapping) ને કારણે પરંપરાગત પ્રકારો સ્વીકાર્ય ગણ્યા નથી.

વળી, આ સંજ્ઞાના પ્રકારોની આપેલી વ્યાખ્યાઓ પણ અલ્પાંત કે અતિવ્યાંત હોય છે.

ઉ.દા. ભાવવાચક સંજ્ઞા એટલે ઉદિયોલી ઓળખાય નહીં પણ મનથી સમજાય એવા ગુણ કે ક્રિયાની સંજ્ઞા; પરંતુ 'ટપલી, સુંવાળપ' - જેવી સંજ્ઞા સ્પર્શથી ઓળખાય છે, તો 'કાળાશ, રતાશ' - જેવી સંજ્ઞા આંખથી ઓળખાય છે. એટલે સંજ્ઞાનું પરંપરાગત વર્ગીકરણ સ્વીકાર્ય ગણ્યું નથી.

સંજ્ઞાના પ્રકારોને નીચે મુજબ વર્ગીકૃત કરી શકાય.

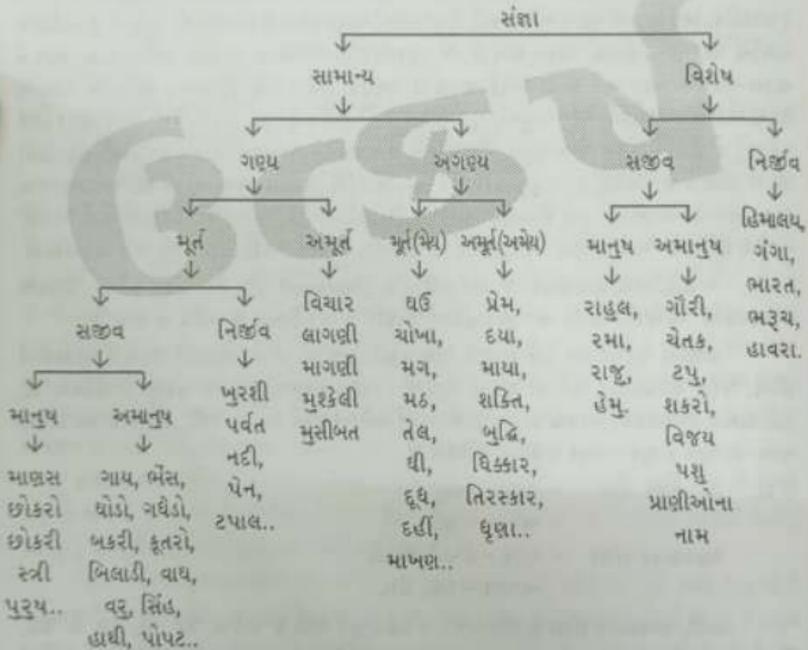
સંદર્ભગ્રંથ : વ્યાકરણ વિષયક

ડૉ. ઉર્મિ ધનશ્યામ દેસાઈ

યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.

પ્રથમ આવૃત્તિ - ૧૯૯૨.

[સંજ્ઞાના પ્રકારોનો કોઠો]

શિક્ષકની નોકરીમાં જોડાયેલા નવયુવાનને પત્ર : થાક્યા પિના કામ કરતો રહેજે... ડૉ. શશીકાંત શાહ

સંકલન : સલીમ મલેક
(રોબ નં. - ૩૫)

(મેહુલને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં એક પણ રૂપિયો ખર્ચ્યા વગર (ચમત્કાર કહેવાય ને ?) નોકરી મળી ગઈ. બી.એડ.ની પરીક્ષા પ્રથમ વર્ગ ડિરિંટકશન સાથે પાસ કરીને તે મારી સલાહ લેવા આવ્યો ત્યારે અમારો પરિચય થયેલો. મેં એને નોકરી સ્વીકારી લેવાને બદલે એમ.એડ. કરી લેવા કહ્યું. એણે એ પદવી પણ પ્રથમ વર્ગ ડિરિંટકશન સાથે મેળવી લીધી. એમ.એડ.સી., એમ.એડ. થયેલા મેહુલને અંગ્રેજી માધ્યમની શાળામાં પૂરા પગારની નોકરી મળી ગઈ. નોકરીમાં જોડાતા પૂર્વે રવિવારની સાંજે એ મને એક કલાકની એપોઈન્ટમેન્ટ મેળવીને મળવા આવ્યો. 'સર, આવતી કાલે હું મારી કારકિર્દીનો પ્રારંભ કરું છું. મારે કંઈક બનવું છે. આપના આશીર્વાદ લેવા આવ્યો છું' મેહુલની નમ્રતા શત્રુને પણ સ્પર્શી જાય તેવી છે. મેં એ નવયુવાનને આશીર્વાદની સાથે સાથે એક પત્ર લખીને ઘોડીક સલાહ પણ આપી. પ્રસ્તુત છે એ પત્રનો સાર... આ કોલમના યુવાન મિત્રોના લાભાર્થે..)

તું ખુશ કિસ્મત છે મિત્ર કે તને શિક્ષણ પુરું થતાં જ પૂરા પગાર સાથે પૂર્ણકાલીન નોકરી મળી ગઈ. આપણા દેશમાં લાખો યુવાનો બેરોજગાર છે અને અન્ય કેટલાયે યુવાનો માંડને આકસો કે હજાર રૂપિયાના પગારમાં રોજ બાર કલાક કામ કરે છે ત્યારે તને પ્રાપ્ત થયેલા આ પ્રિવીલેજ માટે હું તને અભિનંદન આપું છું. શિક્ષકના ઉમદા વ્યવસ્થાપકમાં તારું સ્વાગત છે. તે જ કહ્યું તેમ આ તો કારકિર્દીનો પ્રારંભ છે, અંત નહીં. મેં ઘણા યુવાન મિત્રોને જીવનના પ્રારંભે જ થાકી જતા અને આરામ કરમાવતા જોયા છે. શિક્ષકની કે અધ્યાપકની નોકરી મળી જાય અને તેમાં 'કાયમી' થઈ જઈએ પછી કામ શા માટે કરવાનું? સવેતન નિવૃત્તિ ભોગવતા યુવાનોમાં તારો સમાવેશ નહીં થાય તેની મને શ્રદ્ધા છે.

એક સલાહ આપું? કામના સ્થળે કંઠી મોઢી પહોંચીશ નહીં. ત્યાં પહોંચ્યા પછી તારી એકે એક ક્ષણનો પૂરેપૂરો ઉપયોગ કરજે. સાથીદારો સાથે નક્કામી વાતોમાં સમય પસાર નહીં થાય તેની કાળજી રાખવી પડશે. 'કાયમી' થઈ ગયેલા કેટલાક મિત્રો તને કામચોરીના પાઠો શીખવશે. એમની વાતોમાં આવીશ નહીં. તારે શાળામાં જળકમળવત્ રહેતા શીખી લેવું પડશે. અટપટી, ચટપટી વાતોમાં વ્યસ્ત રહેતા મિત્રો પાસે કંઈ સિદ્ધિ મેળવ્યા વગર એ જ સ્થાનેથી નિવૃત્ત થતા હોય છે. તારું લક્ષ્ય એ ન હોઈ શકે. આચાર્ય અને સીનિયર મિત્રો સાથે હંમેશા આદરથી વર્તજે. આચાર્ય સ્ટાફરૂમમાં આવે અને તું એમની સાથે ખુરશીમાં બેઠાં બેઠાં જ વાત કરે તો માનજે કે તું વૃદ્ધ થઈ ગયો છે. બધા આચાર્યો આદરને પાત્ર હોતા નથી તે હું ખૂબ સારી રીતે જાણું છું. (બાય ધ વે, શિક્ષણક્ષેત્રે આ માટું બગીસમું વર્ષ ચાલે છે!) છતાં, આચાર્યની પાત્રતા નક્કી કરવા માટે તું ખૂબ જુનિયર ગણાય. તું આચાર્ય સાથે, શિક્ષક મિત્રો સાથે કે વિદ્યાર્થીઓ સાથે કંઈ રીતે વર્તે છે તેનો આધાર તારા શિક્ષણ પર છે અને તને પરિવારમાંથી પ્રાપ્ત થયેલા સંસ્કાર પર છે. ઉદ્ભવ, અર્હવાદી કે અસંસ્કારી ગણાય તેવું વર્તન દાખવવાથી દૂર રહેજે.

હંમેશાં નવું નવું શીખવાની વૃત્તિ રાખજે. આચાર્ય દ્વારા સોંપાતા કોઈ પણ શૈક્ષણિક કામ માટે ના પાડીશ નહીં. નવાં અધરાં કામોને પડકાર સમજીને ઝીલી લેજે. ચર્ચા જરૂર કરવી, અસંમતિનો સૂર

વ્યક્ત કરવામાં સંકોચ રાખવો નહીં પરંતુ ખોટા, વિવાદો અને દલીલબાજી બચાજે. કેટલીક વાર યુવાનોને દલીલો કરવાનું વ્યસન થઈ જાય છે. સારી વાતનો કે સારી યોજનાનો પણ વિરાધ કરવાથી કે વાતે વાતે જુસ્સાભરે દલીલો કરવાથી આપણે આદર ગુમાવીએ છીએ અને જાણે અજાણ્યે નકારાત્મક વલણોનો શિકાર બનીએ છીએ. જે કર્મચારી પોઝીટીવ એટિટ્યુડ સાથે કામ કરે છે તે જરૂર આગળ વધે છે અને જલદી આગળ વધે છે.

શક્ય હોય ત્યાં સુધી ખુરશી પર બેસીને ભણાવીશ નહીં ખુરશી પર બેસીને ભણાવવાની ઈચ્છા થાય તે પહેલા આપણે નિવૃત્ત થઈ જવું જોઈએ. વિદ્યાર્થી (ગ્રાહક)ને કદી અબુધ કે બેવકૂફ સમજાસ નહીં. એને શું મળે છે તેની પૂરેપૂરી ગતાગમ હોય છે. (તે બોલતો નથી એટલું જ) વર્ગમાં કદી ગપ્પા મારીશ નહીં. વિષયાંતર કરીને અંગત વાતો કરીશ નહીં અને ખાસ તો આચાર્યની કે સાથી શિક્ષકોની ટીકા કરીશ નહીં. વર્ગમાં વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ સ્ટાફરૂમનું પોલિટિક્સ ચર્ચવું એ ખૂબ જ કનિષ્ઠ પ્રકારની ડરકત છે અને એમ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ આપણે ખુલ્લા પડીએ છીએ. વિદ્યાર્થીઓમાં પ્રિય થવા સસ્તી લોકપ્રિયતા મેળવવાના માર્ગો અપનાવવાથી દૂર રહેજે. મેં કેટલાક શિક્ષકોને અને અધ્યાપકોને વિદ્યાર્થીઓની ચાપલુસી કરતા જોયા છે. સત્ય વગરના શિક્ષકને આ બધું શોભે તને નહીં. ચાલક્યનો ગૌરવપૂર્ણ વારસો તારે જાળવવાનો છે તે કદી ભૂલીશ નહીં. વિદ્યાર્થીઓને સંસ્થાના હિત વિરુદ્ધ કે શિક્ષકમિત્રો વિરુદ્ધ ઉરકેરવા તે કૃત્ય વ્યાવસાયિક-નીતિમતા સાથે સુસંગત નથી.

તારા જીવનની ગુણવત્તા અને તારી કારકિર્દીનો વિકાસ ટયુશનના આકર્ષણ સામે તું કેટલે અંશે ટકી શકે છે તે વાત પર નિભર છે. તું વર્ગમાં એવું ભણાવજે કે જેથી તારા વિદ્યાર્થીઓને તારી પાસે કે અન્ય પાસે ટયુશન ન જવું પડે. (તારો વિદ્યાર્થી માર્ગદર્શન માટે બીજા પાસે જાય એ તારું અપમાન નથી?) હું જાણું છું કે ખૂબ ટયુશન કરવા કે ખૂબ પૈસા કમાવા એ તારું લક્ષ્ય નથી (હોય તો આ પત્રને ૨૬ ગણજે) અત્યારે તો વિદ્યાર્થીને ખૂબ સારું જીવનલક્ષી શિક્ષણ આપવું એ જ તારું લક્ષ્ય બને છે. સાથે સાથે કારકિર્દીનો વિકાસ થાય તે માટે તારે ખૂબ વાંચતા રહેવું પડશે. ખૂબ જ્ઞાન મેળવવું પડશે. સતત પુસ્તકોનાં સંપર્કમાં રહેવું પડશે. જો પુષ્કળ ટયુશન કરીને ખૂબ પૈસા કમાવાની દિશા પકડાઈ ગઈ તો એમાંથી છૂટવાનું મુશ્કેલ છે. મેં અત્યંત પ્રતિભાશાળી શિક્ષકોને એ વિષયકમાં ફસાઈ જઈને યુવાનીના શ્રેષ્ઠ વર્ષો વેડફી નાંખતા જોયા છે. જિંદગીના પચાસમાં વર્ષે પચાસ લાખના બેન્ક બેલેન્સ સાથે તેઓ વીતેલાં વર્ષોમાં શું મેળવ્યું અને શું ગુમાવ્યું તેનો હિસાબ માંડવા બેસે છે ત્યારે કંઈ જ હાથમાં આવતું નથી. તું આ વિષયકથી બચી શકે તો તારું નસીબ.

તે આજ સુધી થાક્યા વગર અભ્યાસ કર્યો છે. હવે તારે થાક્યા વગર કામ કરવાનું છે. અનુપસ્થિત શિક્ષકની જગ્યાએ 'પ્રોકસી'માં જવાનું થાય ત્યારે તારો અભિગમ કેવો હશે તે જોવા હું આતુર છું. હંમેશાં પૂર્વ તેયારી સાથે વર્ગમાં જજે. એક કિલસૂકે કહ્યું છે કે; ઘરની બહાર નીકળો છો ત્યારે વસ્તો પહેરીને નીકળો છો ને? એ રીતે ચહેરા પર સ્મિત ઓઢવાનું પણ ભૂલશો નહીં. વ્યક્તિત્વને આકર્ષક બનાવવામાં સ્મિતપૂર્ણ ચહેરો ખૂબ કામ લાગે છે. તારી અંગત સમસ્યાઓ કે મૂંઝવણો વિદ્યાર્થીઓ સાથેના વ્યવહારમાં પ્રતિબિંબિત ન થવી જોઈએ. હા, વિદ્યાર્થીઓની અંગત સમસ્યાઓમાં તું માર્ગદર્શન આપે એવું અપેક્ષિત છે. તરૂણાવસ્થામાંથી પસાર થતા તારા વિદ્યાર્થીઓ અને શારીરિક, માનસિક અને સાંવેજિક સમસ્યાઓથી ઘેરાયેલા હશે. તું એમનો સાહબર બનજે, પથદર્શક બનજે.

વ્યાવસાયિક સજ્જતા વિકસાવવા શું કરવું જોઈએ તે અંગે આપણે મળીએ ત્યારે ચર્ચા કરીશું પરંતુ કેટલાક શિક્ષણ વિષયક સામયિકોનો તું આજીવન ગ્રાહક બને તો એ દિશામાં તારું પહેલું ચરણ

મંડાપેલું ગણાશે. એમનાર કોન્કરન્ટ કે કાંચોશિબિરોમાં જોડાવાની એક પણ તક નુમાવીશ નહીં. એમાં જોડાવા પછી પુરેપુરો સમય બેસવું અને ચર્ચામાં ભાગ લેવો લાભપ્રદ નીવડશે. આ પ્રકારના જાનકરોમાં શોડક સમય બેસીને ભાગી જઈએ તો નુમાવવાનું આપણે જ છે. તમે પછીના એક દાયકામાં તું જે વલણો અને વર્તનશીલી વિકસાવશે તે તને નિવૃત્તિ સુધી સાથ આપશે. જાણીતા સ્વચિન્ત્યકારો અને કળવણીકારો સાથેના સંપર્કો જાળવી રાખવા. તેમની સાથે પરવ્યતાર કરવો. બે નવી યાત્રા જાણવા માળે તો શું ખાટું ?

આઈ.એ.એસ. માટે તૈયારી કરવી, શિક્ષણખાતામાં કલાસ વન ઓફિસર તરીકે જોડાવું, કોલેજમાં અધ્યાપક થવું કે પીએચ.ડી. કરવા કેનેડા, અમેરિકા કે ઈંગ્લેન્ડ જવું એવા વિકલ્પોમાંથી કયા વિકલ્પ પસંદ કરવો એવો તારો પ્રશ્ન હામણાં અનુભવ છોડું છું. આપણે જ્યારે મળીશું ત્યારે એની ચર્ચા કરવાનું રાખીએ એવો જ તારો પ્રશ્ન જીવનસાથી પસંદ કરવા અંગેનો છે. છોકરીની પસંદગી તારા ગમ્યા અણગમ્યા, તારાં પસંદગીના માપદંડો વગેરે પર આધારિત છે 'હા, એટલું જરૂર કપીશ કે જીવનસાથીની પસંદગી કરે ત્યારે છોકરીના સમગ્ર વ્યક્તિત્વને ધ્યાનમાં લેજે. માત્ર સૌંદર્ય, માત્ર પૈસા (પાર્ટી 1) કે માત્ર કેરીના કરેબથી બચવા જેવું છે. એ દિશામાં અનાવશ્યક ઉતાવળ પણ કરીશ નહીં. તારી પાસે પસંદગી માટે ઓછામાં ઓછા બે વર્ષ છે એમ હું સમજું છું.

મેં આ જ કોલમમાં યુવાનોને ઉદ્દેશીને લખેલો આ પ્રકારનો અન્ય એક પત્ર જો તારામાં આવે તો જોઈ જજે. પુનઃ એકવાર તને હાર્દિક અભિનંદન પાઠવીને આ ઉમદા વ્યવસાયમાં આવકારું છું. અત્યંત યશસ્વી કારકિર્દી તારી રાહ જુએ છે. તું એ દિશામાં આગળ વધ.

સૌજન્ય : 'માણસ નામે સિતિજ' ગુજરાત મિત્ર ટ્રેનિંગ
લેખક : ડૉ. શશિકાંત શાહ.

“કૂલને ખીલવાદો, મધમાખી પોતાની જાતે જ તેની પાસે આવશે,
તેવી જ રીતે ચારિત્ર્યશીલ બનો, પ્રતિભા તેની જાતે જ ખીલી ઉઠશે.”

— રામકૃષ્ણ પરમહંસ.

“લીંબુ વિચાર વરસાદના રેલાની માકક ઘોડી વખત તો બહુ વેગે વહે છે,
પણ પછી સુકાઈ જાય છે; જ્યારે
અક્ષીબુ વિચાર ઊંડા પાણીવાળી અને સતત વહેતી નદી જેવો છે.”

— વિનોબા ભાવે.

સંકલ્પ એ માણસમાં રહેલી એવી શક્તિ છે જે
આપણામાંના ધુમ્મસને સૂરજ બનાવી દે છે.

— જિજ્ઞાન

“મંત્રદ: પિતા” જે મંત્ર આપે તે પિતા...

પિતા તરીકે નીચે મુજબના મંત્રો પુત્રને આપી સાચા અર્થમાં પિતા બનીએ.

પિતાની પુત્રને શીખામણ

સંકલન : ચેતાવી નાયક
(રોલ નં. ૪૪)

- કદી વંચાય નહીં એમ લાગે છતાં, સદ્ વિચાર અર્પે એવા પુસ્તકો ખરીદતો રહેજે.
- આજે પણ ચમત્કારો બનતા રહે છે, હૃદયમાં આશાદીપની જ્યોત જલાવતો રહેજે.
- સત્ય અને નિષ્ઠાથી કર્મમાં કુશળતા પામીને, આનંદનો ખજાનો છલકાવતો રહેજે.
- જીવનમાં નીરક્ષીરનો મર્મ પામીને, સારપને જ અપનાવતો રહેજે.
- પાણી સમા વાણીના નિર્મળ જરણા થકી, સ્નેહનાં તાંતણે સૌને બાંધતો રહેજે.
- આયખું આખું ઉપેસા, નફરતને અવગણી, તેને કોપો દૂર રાખતો રહેજે.
- સૌ સાથે સ્મિત અને સદાચારથી વર્તીને, સૌને સદા સાંભરે એવું જીવતો રહેજે.
- અન્યને પ્રદર્શના પુખ્ત વધાવીને, જ્યાં સત્કર્મો ઉપાસ તેને બિરદાવતો રહેજે.
- દિન-પ્રતિદિન આત્મનિરીક્ષણ કરીને, તારા વર્તનમાં પરિવર્તન કરતો રહેજે.
- પરમ શાંતિની જો યાદના હોય તો, કોઈના દિલને દુભવવાથી તું સદા દૂર રહેજે.
- સત્તા, પદ, પૈસો ને પ્રતિષ્ઠા મેળવજે, પણ એ જ સર્વસ્વ નથી એમ માનતો રહેજે.
- વાવજે સપના સુંદર અને મોટા મોટા, પણ નાના સોણલાનો આનંદ લૂંટતો રહેજે.
- સપના સિદ્ધ કરવા સમયાર્પણ જરૂર કરજે અને ગુલાબની સુવાસ પણ માણતો રહેજે.
- પર-પરિવર્તનની મધામણ ટાળી, સ્વ-પરિવર્તનની સુવાસ ચોમેર ફેલાવતો રહેજે.
- નલ અને નિલ જેટલું ના થઈ શકે તેથી, બેરી ન રહેતા ગિસકોલી જેટલું કરતો રહેજે.
- ભૂલ તારી કે અજ્ઞાન તારું હોય, તો નિખાલસતાથી તેનો સ્વીકાર કરતો રહેજે.

“શુદ્ધ બુદ્ધ ચૈતન્ય ધન, સ્વયં જ્યોતિ સુખધામ
બીજું કલિયે કેટલું, કર વિચાર તો પામ.”

— શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર

“ચારિત્ર્ય એટલે સારી ઈચ્છાઓનો વિકાસ પામેલો સમૂહ”

— રવિન્દ્રનાથ ટાગોર.

શિક્ષક ગૌરવદિન : શિક્ષકદિન - પ્રિ. ભાર. સી. જોષી (નિવૃત્ત)

મે. કે. સોમવં કોલેજ, ભરૂચ.

પ્રમુખ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન

કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન ખરોડને સફળતાપૂર્વક ટોઠ દાયકો પૂર્ણ કરવા બદલ હું અભિનંદન પાઠવું છું. વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી એજ્યુકેશન કોલેજોમાં જેનું અગ્રીમ અને આગવું નામ છે, જે બદલ પારદર્શક અને દીર્ઘદાષ્ટા એવા સંગ્રહકોને પણ અભિનંદન પાઠવું છું. એક શિક્ષક તરીકે સંગ્રહકોને સૂચન પણ કરું કે કોલેજમાં અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમનું શિક્ષણ શરૂ કરે. વળી વિવિધ અભ્યાસક્રમો માટે ૫ થી ૧૦ વર્ષનો વિજ્ઞાન ડોક્યુમેન્ટ તૈયાર કરવા સંગ્રહકોને નમ્ર સૂચન કરું - સંસ્થા ખુબ પ્રગતિ કરે તેવી શુભેચ્છાઓ પાઠવું છું.

આજે સમગ્ર દેશમાં શિક્ષક દિનની ઉજવણી થશે. સર્વપક્ષી રાધાકૃષ્ણ રાષ્ટ્રપતિ તરીકે નિવૃત્ત થયા ત્યારે વિવિધ કાર્યક્રમો માટે માંગણીનો સવિનય અસ્વીકાર કરી તેમના જન્મદિવસને શિક્ષકદિન તરીકે ઉજવણી કરવા સૂચવ્યું. ૧૯૬૪ થી માંડીને આજદિન સુધી આપણે તે દિવસ ઉજવી શિક્ષકનું ગૌરવ કરતા રહ્યા છીએ.

શિક્ષકને માન સન્માન મળવું જ જોઈએ પણ શિક્ષકે તે માન-સન્માન કે સ્થાન માંગવાનું ન હોય સમાજે સામે ચાલીને તે માન સન્માન કે સ્થાન આપવું જોઈએ... મિત્રો. જો શિક્ષક આદરણીય હોય તેને સન્માન સમાજે ન આપ્યું હોય તેવું મેં ક્યારેય સાંભળ્યું નથી. જે વ્યવસાય પવિત્ર છે, ઉદાત્ત છે એટલું જ નહીં Teaching Profession is a mother of all profession - જે વ્યવસાય બીજા વ્યવસાયોની જનની હોય તો શિક્ષકોએ શિક્ષકના વ્યવસાયને ગૌરવ આપોઆપ જ મળે તેવા વાણી-વર્તન અને કર્મ માટે સંકલ્પ જ કરવો પડે અને કર્તવ્યનિષ્ઠ બનવું પડે.

શિક્ષક એટલે... શિ... શિરતાજ, શિરમોર

શ... શમતાપૂર્ણ

ક.... કર્તવ્યનિષ્ઠ - કર્મઠ - કર્મવીર

તેનું શિક્ષણ Two way traffic જ બનવું જોઈએ. સાચો શિક્ષક તેજ કે જે વિદ્યાર્થીને પૂછતો કરે... વિદ્યાર્થીઓ જો પ્રશ્ન પૂછે અને જવાબ ન આવડતો હોય તો પ્રમાણિકતાથી કહે 'કાલે જણાવીશ' તે સાચો શિક્ષક. Sorry શબ્દની બહુ મોટી અસર છે.

શિક્ષકોએ પોતાના જ્ઞાનને અપડોટ કરતા જ રહેવું પડે. તેથી વાંચન વ્યાપક વાંચન જરૂરી છે. હવે જ્ઞાન માહિતીનો વિસ્ફોટ થઈ રહ્યો છે. On line teaching નો યુગ છે તેથી વર્ગખંડમાં શિક્ષકની પોતાની ભૂમિકા બદલાશે તેથી વાંચવું જ પડશે.

તાજેતરમાં જ જાણવા મળ્યું કે અમેરિકામાં ગણિત શિક્ષકોની અછત છે. ૨૧મી સદી જ્ઞાન આધારિત સદી રહેવાની છે. જે દેશ પાસે જ્ઞાન હશે તે ટકશે. Knowledge, Economy, Knowledge power બનવાનાં છે ત્યારે શિક્ષકો પોતાની નાનકડી લાયબ્રેરી બનાવે - પુસ્તકો વસાવતા રહે અને બે થી અઢી કલાક વાંચતા રહે એ જરૂરી છે.. હવે વર્ગ શિક્ષણનો માહોલ બદલાશે. વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષકને પકડશે. ઈ-ટરનેટ પરથી માહિતી મેળવીને વર્ગમાં આવશે તેથી જ શિક્ષકે Knowledge is a power એ સમજવું પડશે.

શિક્ષકોને જ્ઞાન-સાધનની સાથે વર્ગમાં પીરસવાની રીતે પણ મદદગારી પડશે. શિક્ષક તરીકેના ટોનો ભાષા-ભાવભાવ- અભિવ્યક્તિ અજમાવવાં પડશે. વિદ્યાર્થીથી પરજિત થવાની તેજાદી શખતી પડશે. સાચા શિક્ષક માટે સારો દિવસ કયો ? જે દિવસ વિદ્યાર્થીથી પરજિત થાય તે દિવસ તેને માટે ચોરવનો દિવસ ગણાય. Success should not by hook & cook સસ્તી લોકપ્રિયતાને માટે ધોરણો ઝૂંટી ન જવાય તેવી કાળજી લેવાની જોઈએ. વિદ્યાર્થીઓનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવો તે શિક્ષકનો ધર્મ છે. વિદ્યાર્થીઓના પ્રયત્નો બદલ સકળતા માટે અભિનંદન ત્વરિત આપ્યાં ગમે તેમ કેમકે સર્વેક કરવી તે શિક્ષકની રીત નથી.

બાપાઓમાં અંગ્રેજીનું મહત્ત્વ ઓછું આંકસો નહીં. કમ્યુનિકેશન માટે અંગ્રેજીનું મહત્ત્વ છે જ. ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ દેશના કોઈ રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓ કરતાં બુદ્ધિમતામાં ઉતરતા નથી. અંગ્રેજીમાં કમ્યુનિકેશનમાં જ પાછા પડે છે. તેથી વધુ અભ્યાસ માટે, કમ્યુનિકેશન માટે અંગ્રેજીનો અભ્યાસ જરૂરી છે જ.

કૉલેજ પરિણામ - ૨૦૦૫-૦૬

એપ્રિલ - ૨૦૦૬માં વીરનમંદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા લેવાયેલ બી.એડ. પરીક્ષામાં કૉલેજનું પરિણામ ૧૦૦ % રહ્યું છે. વર્ગવાર પરિણામ નીચે મુજબ રહ્યું છે.

વિશેષયોગ્યતા સાથે	પ્રથમ વર્ગ	- ૩૯	(૬૦.૨૪ %)	પ્રશિક્ષણાર્થી
	પ્રથમ વર્ગ	- ૧૬	(૨૭.૫૮ %)	પ્રશિક્ષણાર્થી
	દ્વિતીય વર્ગ	- ૩	(૫.૧૮ %)	પ્રશિક્ષણાર્થી
	કુલ	- ૫૮	(૧૦૦ %)	પ્રશિક્ષણાર્થી

કૉલેજની તેજસ્વી પ્રશિક્ષણાર્થી ચૈતાલી એન. નાયકે ૮૨.૫ % સાથે યુનિવર્સિટી કક્ષાએ અને કૉલેજ કક્ષાએ પ્રથમ રહી કૉલેજને ગૌરવ અપાવ્યું છે.

સંખ્યાત્મક અને ગુણાત્મક પરિણામ મેળવી દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટીની બી.એડ. કૉલેજોમાં અગ્રેસર રહેવા બદલ કૉલેજ ટ્રસ્ટ કૉલેજના સમગ્ર સ્ટાફને અભિનંદન પાઠવે છે.

વર્ગખંડની ભીતર અને બહાર : શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ

(આંતર જોતે જ વ્યાખ્યાન)

ડૉ. વિનયુભાઈ કાવશ્ય

વ્યાખ્યાતા : વી.ટી. ગોકરી સાર્વજનિક કૉલેજ ઓફ એજ્યુ. સુરત.

શિક્ષણ એટલે વર્તનમાં પરિવર્તન લાવવું અથવા તો આંતરશક્તિઓનું ઉર્ધ્વીકરણ કરવું. આ શિક્ષણની પ્રક્રિયા બને છે કઈ રીતે ? શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિમાં વારંવાર કાળક્રમે ફેરફાર થતા રહે છે. આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે પ્રાચીનકાળમાં ગુરુનું ખૂબ જ મહત્ત્વ હતું એકલવ્ય તો ગુરુદક્ષિણામાં પોતાનો અંગૂઠો આપતા પણ અચકતો ન હતો ત્યારે હાલના જેવી શિક્ષણ સંસ્થાઓ હતી નહીં. શિષ્યો ગુરુને ઘેર રહી અભ્યાસ કરતા ત્યારે મનુષ્ય પ્રથમ ૨૫ વર્ષ બ્રહ્મચર્યાશ્રમમાં ગાળતો. શ્રીકૃષ્ણ-સુક્રામાએ સાંદિપની ઋષિને ત્યાં આ રીતે અભ્યાસ કર્યો હતો. પ્રકૃતિની ગોદમાં ભણ્યા હતા. આપણા નોબલ પારિતોષિક વિજેતા શ્રી રવિન્દ્રનાથ ટાગોર પણ પ્રાકૃતિક સૌંદર્યના વાતાવરણના હિમાયતી હતા. ટૂંકમાં પ્રાચીન શિક્ષણ સહજ વાતાવરણમાં થતું હતું પણ ત્યારબાદ ભારતમાં અંગ્રેજોના શાસને શિક્ષણની દિશા-પ્રદામાં પરિવર્તન આણ્યું અને અભ્યાસ માટે શાળાઓ અને વર્ગખંડો રચાયા. હવે પ્રશ્ન એ થાય છે કે શું આ વર્ગો સ્વર્ગ સમાન છે ખરાં ? અથવા તો ભારતનું ભાવિ ખરેખર વર્ગખંડોમાં ઘડાઈ રહ્યું છે ખરું ? તો ચાલો વર્ગખંડમાં શું શું બની રહ્યું છે તે જોઈએ.

વર્ગખંડની શિક્ષણ પ્રક્રિયાના બે દુવતારકો છે વિદ્યાર્થી - શિક્ષક વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીની થતી પરિસ્થિતિ એવી હોય છે કે જે એન્થની લુકાસની કાવ્યપંક્તિ દ્વારા ખ્યાલ આવશે.

અમને હણસો નહીં !

અમે તમારા બાળ !

અમે તમારા બાળ !

આજ કાવ્યપંક્તિને કિલિપ જેકસન સમર્થન આપતા કહે છે કે વર્ગમાં ગુંગળાતા જીવને બચાવો. વિદ્યાર્થીઓએ તેમના જીવને બચાવવા કેમ કહેવું પડે છે ? શિક્ષક શું કરે છે ? શિક્ષકનું વર્તન મોટે ભાગે સરમુખત્યાર જેવું રહ્યું છે તે વર્ગમાં વ્યાખ્યાન આપે - પ્રશ્ન પૂછે - ઉત્તર તપાસે - ફલક પર લખે - હાજરી પૂરે - લખાવે તે તો ખરું જ પરંતુ બાળકને ઠપકો આપે - સ્વમાન ભંગ કરે - ગુસ્સો કરે - શારીરિક શિક્ષા કરે.

અહીં પ્રશ્ન એ ઉપસ્થિત થાય છે કે વિદ્યાર્થી પર શિક્ષક ગુસ્સો કરે કે તેનું સ્વમાન ભંગ થાય તેવું કરે છે કેમ ? તો વિદ્યાર્થી શું કરે ? વિદ્યાર્થી વર્ગમાં શિક્ષકને સાંભળે - ઉત્તર આપે - વાંચે કે લખે ત્યાં સુધી તો બરાબર છે પણ તે વર્ગમાં અવાજ કરે - પગ હલાવે - ચિટ્ટી લખે - અન્ય સહાધ્યાયીને ચીડવે કે તેની સાથે મારામારી કરે, ક્યારેક શિક્ષકની સામે જવાબ આપે જેવા ન કરવાના કાર્ય કરે છે.

આ તો થઈ વર્ગખંડની ભીતરની વાત તો બહાર વિદ્યાર્થી શિક્ષકનું વર્તન કેવું હોય છે ? વર્ગ બહાર શિક્ષક કેવો હોય છે તે જોઈએ તો શાળાના સહશિક્ષકો સાથે બાળકોની આર્થિક, વર્તમાન પ્રશ્નો, સામાજિક પ્રશ્નોની ચર્ચા કરે છે. ક્યારેક રાજકારણની ચર્ચા કરે છે, પગાર વધારો કરવા માટે સાથી મિત્રોને ઉશ્કેરતા હોય છે. ક્યારેક શિક્ષક વ્યસન પણ કરતા હોય એવું જોવા મળે છે. જે ખૂબ જ રસમજનક વાત કહેવાય. વળી ક્યારેક શાળા સમય દરમિયાન પોતાના કાર્યો કરતા હોય છે. ક્યારેક તે માટે બહાર પણ જાય છે અને શાળા પૂર્ણ થવાના સમયે શાળામાં આવી જાય છે.

વિદ્યાર્થી મોટેભાગે પેદાનમાં મારતો કરે - રમે - દોષ દોરી કરે - મારા મારી કરે - ટપુકાને જાય પણ માતા-પિતાને વ્યવસ્થામાં મદદ કરતો હોય છે.

ઉપરોક્ત અર્થ પરથી મુખ્ય બે સમસ્યા જોવા મળે છે ૧. વિદ્યાર્થીની વર્તન સમસ્યા અને ૨. શિક્ષકની શીખવવાની સમસ્યા. નખાળો શિક્ષક બોલ બોલ કરે, સારો શિક્ષક ભણાવે, શ્રેષ્ઠ શિક્ષક પ્રેરણા આપે.

મને લાગે છે કે આ બે સમસ્યાઓમાંથી બીજી સમસ્યા તબ ધાય તો પહેલી સમસ્યા ઉદ્ભવવાનો પ્રશ્ન રહેતો નથી. અત્રે મને એક પ્રસંગે યાદ આવે છે. કથામાં એક શિષ્ય પ્રશ્ન પૂછે છે ગુરુજી ભગવાન કેમ મનુષ્યરૂપે અવતાર લે છે ? ગુરુજી ખૂબ સુંદર કિસ્સો સંભળાવે છે "એકવાર ભયાનક વાવાઝાંડું આવે છે ત્યારે એક બંગલાના વાડામાં હંસોનું ટોળું ઉતરી આવે છે બંગલાના માલિક તેમને જુએ છે તેને ધાય છે કે આંધીમાં હંસો માટે આ જગ્યા સલામત નથી તેને ધારા બીછાવેલો સુંદર ઓરડો હંસો માટે સલામત જગ્યા લાગે છે, તેથી તેમને તે ઓરડામાં લાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે પરંતુ તેઓ ત્યાં આવતા નથી. આખરે નિરાશ થઈ જાય છે પછી તેને એક યુક્તિ સૂઝે છે અને હંસના જેવી જ વેશભૂષા કરી હંસો પાસે જઈ પછી તે સુંદર ઓરડા તરફ જાય છે અને તેના આશ્ચર્ય વચ્ચે બધા જ હંસો તેને અનુસરે છે. ટૂંકામાં જેમ માનવને માનવ બનાવવા ઈશ્વર માનવસ્વરૂપે અવતાર ધારણ કરે છે તેમ જ શિક્ષક વિદ્યાર્થી પાસે જે વર્તનની અપેક્ષા રાખે છે. તેવું વર્તન પોતે કરવું જોઈએ."

બીજો પણ એક પ્રસંગે ખૂબ જ અસરકારક પ્રસંગ છે. ટોલસ્ટોય શિયાળાની સવારે વહેલા કરવા નીકળે છે. રસ્તામાં એક વૃદ્ધ ભિખારી ઠંડીથી ધ્રુજતા હાથે તેમની પાસે ભિક્ષાની યાચના કરે છે.

ટોલસ્ટોયને તેની પરિસ્થિતિ જોઈ દયા આવે છે અને ભિક્ષા આપવા કોટના ખિસ્સા તપાસે છે પણ કંઈ ન મળતા ખેદ અનુભવે છે. ભિખારીના બે ધ્રુજતા હાથ પકડી લે છે અને ખેદ વ્યક્ત કરે છે ત્યારે ભિખારી કહે છે કે તેમને ભિક્ષા નહીં તેના કરતાં અનેકગણું સુખ મને આપના હાથનો સ્પર્શ કરાવીને હુંક આપીને આપ્યું છે તેવું સુખ મને કોઈએ આપ્યું નથી, અને વૃદ્ધ ભિખારી ટોલસ્ટોયને ખૂબ જ ધન્યવાદ આપે છે."

આ પ્રસંગ ઘણું ઘણું કહી જાય છે. બાળકનું પણ એવું જ છે જો તેનો સ્વીકાર ધાય, હુંક મળે સ્નેહના નિર્મલ ઝરણા સમ શિક્ષક મળે તો શું તેને અયોગ્ય વર્તન કરવાનું મન થશે ખરું ?

શિક્ષકે સ્નેહના તંતુએ વિદ્યાર્થીને બાંધીને તેના વર્તનની સમસ્યાનો મનોવૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિએ અભ્યાસ કરી તેના વર્તનમાં પરિવર્તન લાવવાનું છે. સંત જ્ઞાનેશ્વરની જેમ સ્વયં શિસ્ત પાળીને વિદ્યાર્થીને શિસ્ત તરફ ગતિ કરવા પ્રેરવાના છે. વિદ્યાર્થી તો ઉછળતો, ફૂદતો ઉમંગનો સાગર છે. આ ઉછળતા સાગરના મોજાને નિયંત્રિત કરવા પ્રવૃત્તિમય રાખો. આનંદમય શિક્ષક બનો આનંદથી ભણાવો. વિદ્યાર્થીને આનંદ અર્પો.

જ્યોર્જ લિયોનાર્ડે સાચું જ કહ્યું છે. વિદ્યાર્થીઓના દિમાગના પ્રસન્નતા કેન્દ્રને સ્પર્શે એ રીતે શીખવો પછી શો જાદુ ધાય છે તે જુઓ.

વિદ્યાર્થીને પરિવર્તન જોઈએ છે નાવીન્ય જોઈએ છે વિવિધ ટેકનોલોજી ટેપ, પ્રોજેક્ટર (સ્લાઈડ) ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટર, કોમ્પ્યુટર વિવિધ સાધનોના ઉપયોગ દ્વારા શીખવો. નાટ્ય પદ્ધતિ, સંવાદ દ્વારા, વાર્તા દ્વારા, એમ વિવિધ પ્રયુક્તિનો ઉપયોગ કરી જો શીખવાય, વિદ્યાર્થીને પ્રેરણા મળતી રહે, સાહિત્ય, સંગીત, કલા તરફ શિક્ષણને વળાંક અપાય, બેઠક વ્યવસ્થા પણ અવનવા આકારોમાં ગોઠવાય, ઊંચેનું સ્ટોર્મિંગ જુથ ગર્થ - કથન - આગમન-નિગમન જેવી અનેક પદ્ધતિના ઉપયોગ સાથે વિદ્યાર્થીને હુંક આપીને શીખવાય તો ઉમાશંકર જોષીની વર્ગને સ્વર્ગ બનાવવાની કલ્પના જરૂર સાકાર ધાય અને વિદ્યાર્થી કહેતો ધાય કે - 'મારો જન્મ મારા માત-પિતાને આભારી છે પણ જીવન શિક્ષકને આભારી છે.'

પ્રત્યાયન કૌશલ્યો (Communication Skills)

આંતર ઠોલેજ વ્યાખ્યાન

વક્તા - ડૉ. દીપિકાબહેન બી. શાહ

રીડર : શિક્ષણ વિભાગ

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સુરત.

જાહોન ડયૂઈના મતે "પ્રત્યાયન એ અનુભવોની વહેંચણી પ્રક્રિયા છે. આ પ્રક્રિયા બંને પક્ષે અનુભવો સામાન્ય બને ત્યાં સુધી ચાલે છે. બંને પક્ષો માહિતીનો સ્વીકાર કરી શકે તેટલી હદે તેને ગંઠવી, આ વહેંચણીની પ્રક્રિયા વિસ્તૃત કરવામાં આવે છે. તે પરસ્પર પ્રત્યાયનમાં ભાગ લેનાર બંને વ્યક્તિઓના વલણને બદલે છે."

પાલ લિગન્સ જણાવે છે કે "પ્રત્યાયન એવી ક્રિયા છે જેના દ્વારા બે કે વધારે લોકો વિચારો, તથ્યો, ભાવનાઓ, પ્રભાવો વગેરેનો એવી રીતે વિનિમય કરવામાં આવે છે કે પ્રત્યાયન કરનાર વ્યક્તિ સંદેશનો અર્થ, ઉદ્દેશ અને ઉપયોગને સારી રીતે સમજી શકે છે."

પ્રત્યાયન એટલે માહિતીનું આદાન-પ્રદાન. જેમાં બે કે વધુ વ્યક્તિઓ કે તંત્રો સમાયેલા હોય છે. ચિત્રોમાં શાબ્દિક કે અશાબ્દિક, સંગીતમાં જાહેર કે ખાનગી, ભયજનક કે આનંદદાયક, સ્પષ્ટ કે અસ્પષ્ટ, હેતુપૂર્ણ કે આકસ્મિક, વ્યક્તિગત કે માધ્યમો વડે માનવ માનવ વચ્ચેના પ્રત્યાયનની તરેહ અલગ અલગ હોઈ શકે. પ્રત્યાયન એ આવશ્યક માનવ જોડાણ છે. માનવ એકબીજા સાથે વાત કરીને, સંવાદ કે પ્રવચન દ્વારા કે કોઈકની સાથે સામાન્યપણું સ્થાપવાનો પ્રયાસ કરીને એકબીજા સાથે સંપર્કમાં આવવા પ્રયત્ન કરે છે. માનવ પરસ્પરની મનઃસ્થિતિ મુજબ લાગણી યા વિચારોનું આદાનપ્રદાન હંમેશા કરતો હોય છે. આ આદાનપ્રદાન માહિતી આપવા કે માહિતી મેળવવા, લાગણી જાગ્રત કરવા, કંઈક બાબતે વિચારતા કરવા માટે થતું હોય છે.

સંદેશો મોકલનાર એક વ્યક્તિ, લેખક, શિક્ષક, અધ્યાપક, વૈજ્ઞાનિક, તજજ્ઞ દ્વારા ઘણી બધી માહિતી, ઘણી જડપથી મોકલે તો અવરોધક બને. સંદેશો જો ખૂબ લાંબો, અવ્યવસ્થિત, ભૂલ ભરેલો હોય તો ગેરસમજ કે ખોટું અર્થઘટન થવાની શક્યતા રહેલી છે તેથી સંદેશો મોકલનાર ઘણી બધી માહિતી ઘણી જડપથી મોકલવાને બદલે તર્ક કરવા દે, પ્રેરણા પૂરી પાડે વ્યક્તિના મન અને કાર્યોમાં પરિવર્તન લાવે તેવા સંદેશો મોકલવા જોઈએ.

સંદેશો ભાષાના માધ્યમ દ્વારા એટલે કે શાબ્દિક સ્વરૂપના અથવા તો બીનભાષી સંકેતો કે મૂલભાષીય સંકેતો દ્વારા અર્થાત અશાબ્દિક સ્વરૂપે મોકલવામાં આવતા હોય છે. બિનભાષી સંકેતોમાં રસ્તા પરના સિગ્નલો, ભયસૂચક સંકેતો, ચિત્રો, આકૃતિઓ, ડાયરોમા વગેરેનો સમાવેશ કરી શકાય મૂલભાષીય સંકેતોમાં હલનચલન, સ્મિત, આંખનો ઈશારો, રીતભાત કે વર્તન, શાબ્દો કે સાંતવના માટે પીઠ ઘાબડવી કે ખભે હાથ મૂકવો જેવા સંકેતોનો સમાવેશ કરી શકાય. આ સંદેશો સ્પષ્ટ અને સમજાય તેવો હોવો જોઈએ. સંદેશોની લયબદ્ધ રજૂઆત કરવી દિગ્દર્શી શબ્દો કે શબ્દસમૂહો અંગે સ્પષ્ટતા કરવી જોઈએ. સંદેશો ટૂંકો હોવો જોઈએ.

આ પ્રત્યાયન ધ્યનિવનન, એટલે કે ધ્યનિવનનું પોતાની જાત સાથે લોઈ શકે અથવા બે યોગિનમાંનું એકબીજા સાથે લોઈ શકે. જુદા પ્રત્યાયન ધ્યોત્વાને સમસ્યા ઠીકેલા કે નિર્ણય લેવા માટે ઘનું હોય છે. જાહેર પ્રત્યાયન જાહેરસભા દ્વારા જનતા સુધી સંદેશો પહોંચાડવા માટે ઘનું હોય છે. સમૂહ સંદેશાલ્યવાદને કે પ્રત્યાયન રેડિયો, ટી.વી., પત્રિકા, સામયિકો, સમાચારપત્રો, ઈ-ઇન્ટરનેટ દ્વારા એક સંદેશ કરવાને લોકો સુધી પહોંચાડવા માટે ઘનું હોય છે.

પ્રત્યાયન દ્વારા મોકલાતો સંદેશો અસલ સ્વરૂપે, પરિવર્તન પામ્યા વિના ભાગ્યે જ પ્રાપ્ત થતો હોય છે. સંદેશો પ્રાપ્ત કરનાર તેને જે પ્રત્યક્ષીકરણ કે લાગણી થાય તે આધારે જ અર્થઘટન કરે છે. સંદેશાન પરિવર્તન કરનાર અનેક પરિભવો છે જેમાં યોગાટ, ચોક બોર્ડ પર અતિશય પ્રકાશ, શ્રોતાની માનસિક સ્થિતિ કે બેધ્યાનપણું, રેડિયો પર વિશિષ્ટ અવાજો, ટેલિવિઝન પર અરપષ્ટ ચિત્રનો સમાવેશ કરી શકાય.

ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિ નિવારવા પ્રવૃત્તિ દ્વારા સંદેશ આપવો, ટ્રાન્સપરન્સી દ્વારા રજૂઆત સાથે શ્રાવ્ય કેસેટ દ્વારા સંદેશો મોકલવો અથવા સંદેશાને સંગ્રહિત કરી કે વિશિષ્ટ ભાષામાં ઠેરવી મોકલવો જેથી સંદેશો પરિવર્તન પામ્યા સિવાય મોકલી શકાય.

પ્રત્યાયન કરતી વખતે આયોજન કરવું ખૂબ જ આવશ્યક છે. સંદેશો શું છે ? કયા શ્રોતાવર્ગને મોકલવો છે ? તે કેવી રીતે ઇલેક્ટ્ર કરશે ? શ્રોતાગણના સંજોગો અને સંસ્કૃતિ કેવા છે ? બધાનો વિચાર કરીને સંદેશાનું પ્રત્યાયન કૌશલ્યપૂર્ણ રીતે ઘનું જોઈએ અને સંદેશો મોકલ્યા બાદ સંદેશો પ્રાપ્ત કરનાર એટલે કે ઇલેક્ટ્રકર્તા પાસેથી શાબ્દિક કે અશાબ્દિક પ્રતિચારો દ્વારા સંદેશાના સંદર્ભમાં પ્રતિપોષણ ઘનું જોઈએ.

અસરકારક પ્રત્યાયન માટે ધ્યાનમાં રાખવા યોગ્ય કેટલીક બાબતોમાં પ્રથમ તો કાળજીપૂર્ણ આયોજન અને તેજ કે વિષયના ઘટકોની વિચારપૂર્ણ પસંદગી. બીજી બાબત વિષયનું જ્ઞાન, સંદેશાના વિષયવસ્તુ અને હેતુઓ અંગેનો આત્મવિશ્વાસ. ત્રીજી બાબત વિશેષ શ્રોતાગણ અંગેની ઊંડી સમજ અને કેટલાક પ્રશ્નો અંગે વિચારણા કરવી જરૂરી છે. શ્રોતાવર્ગ કોણ છે ? સંદેશો કોને પહોંચાડવાનો હેતુ છે ? તેઓના રસ, પૂર્વધારણાઓ અને મૂલ્યો શું છે ? માત્ર ઉપરછલ્લું સાંભળનારાઓને ધ્યાનપૂર્વક સાંભળનાર કે સમજનારમાં ફેરવવા માટે તમારે જાણવું જોઈએ કે તેઓએ તમને શા માટે સાંભળવા જોઈએ ? તમે જે કહી રહ્યા છો તે મૂલ્ય, ઉપયોગ અને રસ શું છે ? શ્રોતાએ તમારા સંદેશાને નિહાળવામાં, વાંચવામાં કે સાંભળવામાં શા માટે સમય આપવો જોઈએ ? અહીં સમય એ અગત્યનું પાસું છે, સમયનું ભાન રાખવું બોલવાનો પણ એક સમય હોય છે અને શાંત રહેવાનો પણ એક સમય હોય છે. સંદેશો ઇલેક્ટ્ર થવાની શક્યતા હોય તો જ બોલવું. કયા સ્થળે સંદેશો રજૂ કરવાનો છે ? શક્ય હોય તો, પૂર્વેથી સ્થળની મુલાકાત લેવી. આવશ્યક હોય તો ફર્નિચરની પુનઃગોઠવણી કરવી કે કરાવવી, દરથ કે શ્રાવ્ય સાધનોનો ઉપયોગ કરવાના હોય તો તેની ઉપલબ્ધિતા ચકાસવી. શ્રેષ્ઠ રીતે સંદેશો આપવા માટે ભાષા અને અશાબ્દિક સંકેતો મહત્વનાં છે. પ્રારંભ, મધ્ય અને અંતની રજૂઆતનું આયોજન કરવું જોઈએ. જો સમય અને સ્થળની સાનુકૂળતા હોય તો દરથ-શ્રાવ્ય સાધનો તૈયાર કરવા જોઈએ. સંક્ષિપ્ત બની ટૂંકા શબ્દો અને વાક્યોનો ઉપયોગ કરી સરળ ઉદાહરણોનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. આ બધી બાબતો જળવાઈ રહે તો શ્રેષ્ઠ અને અસરકારક પ્રત્યાયન થશે થશે અને થશે જ.

* * *

થોડાંક કાવ્યો (કાવ્યકુંજ)

પિંદગીનો હિસાબ

આપમી સાંજે

એક

જુની આભાવડી કાચી હાથ

એકલાનો વિચાર

કાઠનાં ખમ્બા કેરા સાત

સંબંધો બધા જ ઉધાર,

જમ્બા ખાત ઉડરાડ !

આંસુનું ચક્રકૃદિ ઘ્યાજ

ને,

વાપડા બધા માંડીવાળેલા,

સપના વિશે વિગત નથી ખાસ,

આટલું જોયું માંડ,

ત્યાં ખુટવા આવ્યો ઉજાસ

ગળગળિયા આવીને પાંપણે ડિંબાયા

કહે છે, અમે તો કાવ્યમના ખાંગણ

વિનેલાં વધો પણ ડોકાવા લાગ્યાં

ને,

બીજાવા ચોપડાના કાગળ

અંધારું હળવેથી આરડામાં ઉતર્યું

ને સાચવી રહીને બહું લુછ્યું.

આખીયે રાત પછી આંખો ધીયાધ કંઈ ?

ખંડમાં પડ્યું બદલતા મેં પૂછ્યું,

કોણે લખેલી આ કોરી કિતાબ છે ?

કેટલા જન્મોનો આ બાકી હિસાબ છે ?

- કાજલ વેધ

સંકલન : મોનિકા પ્રજાપતિ

ધન્યવાદ

એક સ્નેહ મરા ધન્યવાદ

ટીચર, આપકે લિપ

એક ગુમચિતક વનકર સદા

આપને કિયા હે મેરા માર્ગદર્શન

આપકે શબ્દો ઓર

વિચારો ને સદા પ્રેરના લી હે

મુઝે, જીવન મેં

નિરંતર આપે ચઢતે જાને કી

ઓર યૂં તો મન કી પાલનાઓ કો

શબ્દો મેં વ્યક્ત કરના

અત્યંત કઠિન હૈ, લંકિન આશા હે

યહ ધન્યવાદ સંદેશ

આપકો યહ આધાસ દિલા સકેના,

કિ આપકા સ્થાન સદા

આદરણીય રહેના મેરે જીવન મેં

ઓર મેરા સોખાય હે ।

આપકો એક ટીચર કે રુપ મેં પાના

- યોગેશ સુધાર (રાજસ્થાન)

(શિલ્પકલિન નિધિતે ભૂતપૂર્વ પ્રતિભાષાર્થી

તરણી મર્ચેલ સંદેશ)

....સાયો જોઈએ

પય-સલિલને નોખાં કરવા હંસ સાયો જોઈએ,
જયમ પ્રભુને આવવાને કંસ સાયો જોઈએ.
મારવા માટે ખડ્ગ-તલવાર, શસ્ત્રો ગોળ છે,
કે કંકત કટ્ટ વેણનો એક હંસ સાયો જોઈએ.
સર કરી શકીએ જગતના ઊંચામાં ઊંચા શિખર,
શર્ત છે, કે શ્રદ્ધાનો એક અંશ સાયો જોઈએ.
મંજિલો સૌ આપ મેળે નિજ કને આવી જશે,
ચાલવાને હો વિકટ પજ, પંથ સાયો જોઈએ.
'ઘાયલ શશી'ના દર્દ-ટિલને ભુદ્ધિથી નહીં માપી શકો,
પ્રેમ ભયુ' હૈયુ' અને માપદંડ સાયો જોઈએ.

- શશી એન. પંડ્યા
(રોલ નં.-૧૦)

....લાગશે

સંબંધો શરૂઆતના આમ તો મધુરાં લાગશે,
હશે જરૂરત જ્યારે; ત્યારે એ અધૂરાં લાગશે.
ભરતી છે દરિયે, સરિતાના મધુરાં વારિથી,
તો'યે એના જળ સદાયે સૌને ખારા લાગશે.
એ જ માનવ છે અને છે રંગ-રૂપ સૌ એના એ,
કિ-તુ બદલાશે દશા તો સ્નેહ અકારા લાગશે.
ચાંદની રાતે'ય ચમકે છે હજારો તારલા
પજ અમાસે એના ચમકારા અનેરા લાગશે.
પારખાં કરવા તમે રહેવા દો જગમાં સાચનાં,
એ બધાયે પારખાં આખર અધૂરા લાગશે.
રાખજો યાદો હૃદયમાં સાચવીને પ્રેમની,
'ઘાયલ શશી' એકલતામાં તો એ જ સહારા લાગશે.

- શશી એન. પંડ્યા
(રોલ નં.-૧૦)

'હર્ષે વધાવો'

અપાક સુદ પૂનમ આવી,
હર્ષે વધાવો ઉલ્લાસે વધાવો.
આવી આવી ગુરુપૂર્જિમા આવી,
સાથે ભાવી અનેરો ઉજાસ.
જાગો ઊઠો કરો પૂજન,
સંસ્કૃતિના ઘડવૈયાઓનું.
પૂજન કરો અર્ચન કરો,
કરો તેમના વિચારો ગ્રહણ.
ગુરુ બ્રહ્મા છે, ગુરુ વિષ્ણુ છે,
ગુરુ છે સાક્ષાત પરમબ્રહ્મ.
અપાક સુદ પૂનમ આવી,
હર્ષે વધાવો ઉલ્લાસે વધાવો.

- સંગીતા જે. પટેલ

'શ્રી ભગવાન'

મનુષ્ય દેહ ઘડ્યો ભગવાને,
એ છે એની અનહદ ગતિ.
તોયે નવ ભજ્યા ભગવાનને,
એ છે કેવી મનુષ્ય મતિ.
આવી સંકટ વેળા ત્યારે,
ભજવા માંડ્યા ભગવાનને.
આવો ભોળા સહાય કરો,
એ તે કેવી મનુષ્ય ગતિ.
મનુષ્ય વહેતો સમય સાથે,
ભગવાનને વહેવડાવ્યા સમય સાથે.
નિજ ભૂલ્યા ભગવાનને,
સંકટે સમયાં શ્રી ભગવાનને.
કહે આ કુંદરત માનવને,
નવ ભૂલીશ તું ભગવાનને.

- સંગીતા જે. પટેલ
(રોલ નં. ૧૨)

ભૂતપૂર્વ પ્રશિક્ષણાર્થીના કાવ્યો

એનાથી મોટી વાત કઈ ?

ખાલી જીવંતર છલકાવે છે એનાથી મોટી વાત કઈ ?
 કોઈ તમને બધું ચાહે છે એનાથી મોટી વાત કઈ ?
 પહેલા વહેલા વરસાદ સમું કોઈ વરસે છે જરમર જરમર,
 ને બીની ખુરબુ લાવે છે એનાથી મોટી વાત કઈ ?
 અહીં તહીં ભસ ધુમ્મસ ચારેબાજુ ને ધુમ્મસના ઘરમાં,
 તું તડકો ઘઈને આવે છે એનાથી મોટી વાત કઈ ?
 મરવાની વાતો કરનારા બે ધડી તમારી સંગ રહી,
 હવે મબલખ જીવવા માગે છે એનાથી મોટી વાત કઈ ?
 આ કેટેકેટલા શાયર છે આ દુનિયામાં ને તેમ છતાં,
 એ મારી ગઝલો માણે છે એનાથી મોટી વાત કઈ ?

- કિરણ ચૌહાણ

કરગરી રહ્યા

પૂછી જુઓ આ જાતને ક્યાં જઈ રહ્યા ?
 કોના ઈશ્વરે આપણે આગળ વધી રહ્યા ?
 તું લાગણીનો ખેલ ફરીથી શરૂ ન કર,
 રોઈ શકાય એટલા આંસુ નથી રહ્યા.
 જન્મોજન્મના કોલ દઈને તને શું કરું ?
 જ્યાં એક ભવના વાયદા ખોટા પડી રહ્યા.
 હોવા છતાં જખાન કશું ખોલતાં નથી ?
 ખુદના જ શબ્દ જેમને કાયમ નહી રહ્યા.
 ભૂલી ગયા કે બ્રહ્મ તણા અંશ છો તમે ?
 ચપટીક સુખને કાજ તમે કરગરી રહ્યાં !

- કિરણ ચૌહાણ

(સુરતના જાણીતા કવિ અને ગઝલકાર
 કિરણ ચૌહાણ આ કવિજનના ભૂતપૂર્વ
 શિક્ષણાર્થી છે તેઓ હાલ જીવનભારતી
 સ્કૂલ : સુરતમાં શિક્ષક તરીકે સેવા આપે છે.)

અનુસંધાન

નીરવ રાત્રિએ,
 કોંક વાતાં કરતું સંભળાય છે
 જાગીને બહાર જોઈ છે,
 અને સ્તબ્ધ રહી જોઈ છે...

વૃક્ષ

તણખલાઓને શીખવાડે છે -
 કેવી રીતે સાધી શકાય,
 અનુસંધાન
 એકાંત સાથે !

પવનની મીઠી લહેર વચ્ચે
 લાડયેલાં નીલ કિરણોને,
 તૃપ્ત કરવાં રહવા દઈ,
 તાકી રહે છે ચંદ્ર નિમગ્નપણે
 પૃથ્વી પર !

શાંતિ કિનારો સાથે છે.

અનુસંધાન

અફાટ સમુદ્ર સાથે !

અવિરત મથું છું

કેટલાય યુગોથી

સ્વ સાથે અનુસંધાન સાધવા

અને વારંવાર

પુનરુત્થાન પામી જાઉં છું.

અવનવારૂપે !

- પન્ના ત્રિવેદી

(ભૂતપૂર્વ પ્રશિક્ષણાર્થી
 હાલ એમ.એસ. યુનિ. માં
 આર્ટ્સ ડેક્રીમાં પ્રાધ્યાપિકા)

Computer

કીબોર્ડમાં **computer** લાવીને મૂકો.
internet પર ખેતર લાવીને મૂકો.
 મરચું ને રોટલાનો **e-mail** કરો ને,
 બળદને **mouse** થી બાંધીને મૂકો.
 રવેકના અવાજને **save** કરી લઈ,
file માં એને ગાળીને મૂકો.
 ચાડિયાના માથે ચકલી ચરકે એવો,
printer માં કોટો પાડીને મૂકો.
 ચાસે ચાસને **C.P.U.** માં-
 લીલા **monitor** માં માપીને મૂકો,
 બે ચાર ફણગાં ફૂટે જો વરસે,
store કરો એને કાપીને મૂકો.
 ડૂંડા થઈ લયકો દાણાં અનાજના,
mobile પર ભાવ એનો વાંચીને મૂકો,
 બે ચાર લોગણીઓ ભૂંસી નાંખીને,
screen પર સુંવાળો રંગ છાપીને મૂકો.

- વિરેન પડીયાળી- ભૂતપૂર્વ પ્રશિક્ષણાર્થી
 કાલ : આચાર્ય : સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, સજોદ.

ખરોડમાં....

મળ્યું છે *Admission* જયારથી *College of Education* ખરોડમાં,
 દેખાય છે ત્યારથી એક તવી આશાનું કિરણ ખરોડમાં,
 હતો હું નાદાન, પણ લાગે છે થશે મારી ગણના હવે એક કરોડમાં.
 હજું અને પણ આગળ બધાથી, દુનિયાની આ હરોળમાં,
 મળ્યું છે *Admission* જયારથી *College of Education* ખરોડમાં.
 થશે અનેક તવા સંસ્કારોનું સિંચન અમારા આ ચિત્તમાં,
 જેટ ક્યાં જલાય છે ? મિત્રો, મને હવે શિક્ષક અને ધારમાં.
 કમી તથી દેખાતી કોઈ, અમારા આ શિક્ષકોના ધ્યાર (શિક્ષણ)માં,
 હવે અને પણ ફેરવી શકીશું પગદંડીને શિક્ષણરૂપી રોડમાં,
 મળ્યું છે *Admission* જયારથી *College of Education* ખરોડમાં.
 દેખાય છે ત્યારથી એક તવી આશાનું કિરણ ખરોડમાં,

- Narendra Kadia

Roll NO. : 42 (Maths / Sci.)

૨૦૦૫-૨૦૦૬ ના શૈક્ષણિક વર્ષની વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓ

જૂન - ૨૦૦૫

૧.	પ્રશિક્ષણાર્થી પ્રવેશોત્સવ	તા. ૨૭-૦૬-૨૦૦૫
૨.	સંસ્થા / સ્ટાફ / પ્રશિક્ષણાર્થી પરિચય	તા. ૨૭-૦૬-૨૦૦૫
૩.	અભ્યાસક્રમ અને આંતરિક મૂલ્યાંકનની સમજ	તા. ૨૭-૦૬-૨૦૦૫
૪.	સુસ્થ અધ્યાપન - કૌશલ્યોની સમજ - ઘટકોની સમજ	તા. ૩૦-૦૬-૨૦૦૫ થી

જુલાઈ - ૨૦૦૫

૧.	સુસ્થ અધ્યાપન : નિદર્શન પાઠો અને ચર્ચા	તા. ૧૨-૦૭-૨૦૦૫
૨.	સુસ્થ અધ્યાપન : પાઠ આયોજન અને માર્કેટો પાઠ	તા. ૧૩-૦૭-૨૦૦૫ થી
૩.	મેકો પાઠ : સમજ - નિદર્શન અને ચર્ચા	તા. ૦૧-૦૮-૨૦૦૫
૪.	વિદ્યાર્થી સંઘની રચના	તા. ૦૨-૦૮-૨૦૦૫
૫.	ભાવાંજલિ ડૉ. આઈ. જી. પટેલ	તા. ૧૯-૦૭-૨૦૦૫

ઓગષ્ટ - ૨૦૦૫

૧.	વિશ્વમેત્રી દિન ઉજવણી વક્તવ્ય	તા. ૦૮-૦૮-૨૦૦૫
૨.	દેશભક્તિના ગીતોની સ્પર્ધા	તા. ૧૩-૦૮-૨૦૦૫
૩.	સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણી : સામાન્ય મંત્રી ગીતા ગોહિલના હસ્તે.	તા. ૧૫-૦૮-૨૦૦૫
૪.	વીરનર્મદ જન્મ જયંતિ ઉજવણી	તા. ૨૪-૦૮-૨૦૦૫
૫.	મેલેરિયા એઈડ્ઝ જાગૃતિ અભિયાન - વાર્તાવાપ	તા. ૨૬-૦૮-૨૦૦૫

સપ્ટેમ્બર - ૨૦૦૫

૧.	કોલેજ સ્થાપના દિન અને શિક્ષક દિનની ઉજવણી	તા. ૦૫-૦૯-૨૦૦૫
૨.	કોલેજના મુખપત્ર ઉત્કર્ષનું વિમોચન	તા. ૦૫-૦૯-૨૦૦૫
૩.	કવિ કિરણ ચૌહાણની કોલેજ મુલાકાત : કાવ્ય રચનાની સમજૂતી, કાવ્યો અને હજલોની રજૂઆત.	તા. ૨૭-૦૯-૨૦૦૫
૪.	હિન્દી સપ્તાહની ઉજવણી	તા. ૧૪-૦૯-૨૦૦૫ થી તા. ૨૦-૦૯-૨૦૦૫
૫.	શાસ્ત્રીય નૃત્ય સ્વાઈઠ શો :	તા. ૨૨-૦૯-૨૦૦૫
૬.	વર્ષગીત સ્પર્ધા	તા. ૨૧-૦૯-૨૦૦૫
૭.	હંડન સ્કૂલ ઓફ ઈકોનોમીકસના વિદ્યાર્થી સૈયદ કેશની મુલાકાત	તા. ૨૮-૦૯-૨૦૦૫

ઓક્ટોબર - ૨૦૦૫

૧.	આંતર કોલેજ વિસ્તરણ વ્યાખ્યાન વક્તા : ડૉ. ડી. એન. કાપસ્ય	તા. ૧૫-૧૦-૨૦૦૫
	વિષય : વર્ગખંડની ભીતર અને બહાર : શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી.	
૨.	પ્રથમ સત્રાંત પરીક્ષા.	

૩.	આંધીજાપંતી ઉજવણી	તા. ૦૧-૧૦-૨૦૦૫
૪.	નવરાત્રી ઉત્સવ ઉજવણી	તા. ૧૧-૧૦-૨૦૦૫
૫.	યુવા મહોત્સવમાં તાલુકા કક્ષાએ ભાગીદારી	તા. ૧૪-૧૦-૨૦૦૫

ડિસેમ્બર - ૨૦૦૫

૧.	આંતર કૉલેજ વિસ્તરણ વ્યાખ્યાન
વક્તા : ડૉ. દીપિકા સાહ
વિષય : પ્રત્યાયન કૌશલ્યો.	
૨.	વ્યક્તિ વિદ્યોષ : શ્રી પરાગજી પટેલ (બાપુજી) સાથે ગોઠી	તા. ૨૧-૧૨-૨૦૦૫
૩.	મહાકેતર શિક્ષણ કાર્યક્રમ	તા. ૧૨-૧૨-૨૦૦૫ થી તા. ૧૭-૧૨-૨૦૦૫
૪.	શૈક્ષણિક પ્રવાસ	તા. ૩૦-૧૨-૨૦૦૫

જાન્યુઆરી - ૨૦૦૬

૧.	નારણ લાલા ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ એજ્યુકેશન આયોજિત
જલ વ્યવસ્થાપન સંદર્ભે શૈક્ષણિક પાઠ સ્પર્ધામાં ભાગીદારી.
૨.	વિવેકાનંદ કૉલેજ ઓફ એજ્યુકેશન - અમદાવાદ
આયોજિત શૈક્ષણિક પાઠ સ્પર્ધામાં ભાગીદારી.
૩.	પ્રજ્ઞાસત્તાકદિનની ઉજવણી : પ્રા. ડૉ. આર.બી. પટેલના હસ્તે.

ફેબ્રુઆરી - ૨૦૦૬

૧.	વાર્ષિકોત્સવ : સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ (આનંદપર્વ)	તા. ૦૪-૦૨-૨૦૦૬
૨.	ભૂતપૂર્વ તેજસ્વી તારલાઓનું સન્માન	તા. ૦૪-૦૨-૨૦૦૬
૩.	તેજસ્વી વ્યવસાયિક સિદ્ધિ પ્રાપ્ત પ્રશિક્ષણાર્થીઓનું સન્માન	તા. ૦૪-૦૨-૨૦૦૬
૪.	શ્રેષ્ઠ પ્રશિક્ષણાર્થીઓનું સન્માન	તા. ૦૪-૦૨-૨૦૦૬
૫.	ઈન્ટરનીય પાલીમ કાર્યક્રમ	તા. ૨૦-૦૨-૨૦૦૬ થી તા. ૦૫-૦૩-૨૦૦૬

માર્ચ - ૨૦૦૬

૧.	પૂર્વ વાર્ષિક પરીક્ષા	તા. ૦૭-૦૩-૨૦૦૬ થી તા. ૧૧-૦૩-૨૦૦૬
૨.	વાયલા	તા. ૧૬-૦૩-૨૦૦૬ થી તા. ૧૮-૦૩-૨૦૦૬
૩.	શુભેચ્છાપર્વ	તા. ૧૧-૦૩-૨૦૦૬

એપ્રિલ - ૨૦૦૬

૧.	યુનિવર્સિટી પરીક્ષા	તા. ૧૨-૦૪-૨૦૦૬ થી તા. ૧૯-૦૪-૨૦૦૬

શૈક્ષણિક સહયોગ

-ખ્રિ. સં. ૧૭. ૭. ૨૧૪

તા. ૧૪-૦૯-૦૫	સ્કૂલ એડોલેસન્ટ એજ્યુકેશન પ્રોગ્રામ અંકલેખર તાલુકાની માધ્યમિક શાળાઓના શિક્ષક-આચાર્ય અને સંચાલક પંડજ, વકતવ્ય : તરૂણાવસ્થાની સમસ્યાઓ અને ઉકેલ.	એમ.ટી. એમ. ગર્ભાણી હાઈસ્કૂલ, અંકલેખર.
તા. ૧૯-૧૦-૦૫	સ્કૂલ એડોલેસન્ટ એજ્યુકેશન પ્રોગ્રામ અંકલેખર જી.આઈ.ડી.સી.ના મા. શાળાના શિક્ષકો - અતિથિ વિશેષ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન.	જી.આઈ. એલ. ટી. અંકલેખર.
તા. ૨૯-૧૦-૦૫	સત્યમ્ મણિલા કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન ભરૂચ યોજિત આંતરકોલેજ વ્યાખ્યાન. વકતવ્ય : સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓનું મહત્વ. ૨૫ મા વર્ષની ઉજવણીના ઉપક્રમે યોજાયેલ આંતર સ્કૂલ ઉત્સવ પ્રમુખ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન.	સત્યમ્ મણિલા બી.એ.કે કોલેજ, ભરૂચ. સ્વામિ વિવેકાનંદ અગ્રેજી માધ્યમ સ્કૂલ, અંકલેખર.
૧૯-૧૧-૨૦૦૫	'પરીક્ષામાં ઉત્તરવહીમાં ઉત્તરો લખવામાં શી કાળજી લેશો' વિષયમાં માર્ગદર્શન.	સ્વામિનારાયણ ગુરુકુલ વિદ્યાલય, અંકલેખર.
તા. ૨૨-૦૨-૦૬	વાર્ષિકોત્સવ કાર્યક્રમમાં અતિથિવિશેષ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન	એમ. ડી. એમ. ગર્ભાણી હાઈસ્કૂલ, અંકલેખર.
તા. ૨૫-૦૨-૦૬	વાર્ષિકોત્સવ કાર્યક્રમમાં અતિથિવિશેષ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન	સ્વામિ નારાયણ ગુરુકુલ વિદ્યાલય, અંકલેખર.
તા. ૦૪-૦૩-૦૬	પો.-૧૦/૧૨ ના વિદ્યાર્થીઓના વિદાય સમારંભમાં અધ્યક્ષ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન	શાન્તનુ વિદ્યાલય, અંદાડા.
૧૫મી ઓગષ્ટ-૦૫ ૨૬મી જાન્યુ.-૦૬	ખરોડ ગ્રામ પંચાયત અને પ્રા.શાળા યોજિત ધ્વજવંદન કાર્યક્રમમાં અતિથિ વિશેષ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન	પ્રાથમિક શાળા, ખરોડ.
દશેરા	શિક્ષણભેત્રના તેજસ્વી તારલાનું બહુમાન અતિથિવિશેષ સ્થાનેથી ઉદ્બોધન	ગુરુજીપૂત પિત વર્ધક મંડળ, ડોસ્ટેલ, ગ્રાઉ-૬, ભરૂચ.
તા. ૨૮, ૨૯ જાન્યુ.-૦૬	૩૬ મી ગુજરાત અર્થશાસ્ત્ર પરિષદ એન.એસ.પટેલ આર્ટ્સ કોલેજ આણંદ ખાતે કોલેજનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું.	
તા. ૨૭-૦૧-૨૦૦૬	વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન બી.એડ કોલેજોના અધ્યાપકોની સજ્જતા શિબિરમાં હાજરી.	
તા. ૨૯-૧૧-૨૦૦૬	GCERT આયોજિત શ્રીમતિ ધર્મપાલજીની શિક્ષણ વિષયક વિચારધારા અને પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમ - સોમનારમાં સહભાગીદારિતા.	
તા. ૦૬-૦૨-૨૦૦૬	સ્થાનિક તપાસ સમિતિ : સભ્ય, શિક્ષણભારતી કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વેતુ.	
તા. ૨૪-૦૨-૨૦૦૬	સ્થાનિક તપાસ સમિતિ : સભ્ય, શ્રી જય જ્ઞાનરામ તાલીમી શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, ધન્વા.	
તા. ૨૫-૦૨-૨૦૦૬	સ્થાનિક તપાસ સમિતિ : સભ્ય, શ્રી સરસ્વતી શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, પાંડેસરા, ઉવના.	

- ડૉ. બી. સ્માર. માસ્ટર

૧. તા. ૧૯-૦૯-૨૦૦૫ * DIET - ભરૂચ એકશન રીસર્ચ માટે તજજ્ઞ તરીકે સેવા
૨. તા. ૨૬-૧૧-૨૦૦૫ * DIET - ભરૂચ એકશન રીસર્ચ માટે તજજ્ઞ તરીકે સેવા
૩. તા. ૨૩-૦૧-૨૦૦૬ * GCERT ના ઉપક્રમે શ્રી રંગ શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય બીલીમોરા મુકામે અંગ્રેજી વિષય માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકોના સેમિનારમાં તજજ્ઞ તરીકે સેવા.
૪. તા. ૨૦-૧-૨૦૦૬ વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન બી. એડ. કૉલેજોના અધ્યાપકોના સજજતા શિબિરમાં સહભાગી થયા.
૫. તા. ૧૦-૦૨-૨૦૦૬ * શિન્દી શિક્ષક મહાવિદ્યાલય, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ અમદાવાદ ખાતે પરિસંવાદમાં ભાગીદારી.
- તા. ૦૩-૦૩-૨૦૦૬ * GCERT ગાંધીનગર આયોજિત અંગ્રેજી વિષયના શિક્ષકોના સેમિનારમાં ક્ષેત્ર વિદ્યાલયમાં તજજ્ઞ તરીકે સેવા.

- ડૉ. જે. એ. શાહ

૧. સ્વામિનારાયણ ગુરુકુલ વિદ્યાલય જી.આઈ.ડી.સી. અંકલેષર મુકામે તા. ૧૯-૧૧-૦૫ ના રોજ ધો. ૧૦ અને ૧૨ ના વિદ્યાર્થી ભાઈબહેનોને "વાદસકિત માટેની પ્રવૃત્તિઓ" વિષય પર પરીક્ષાલક્ષી માર્ગદર્શન આપ્યું હતું.
૨. તા. ૧૧-૧-૨૦૦૬ થી તા. ૧૩-૧-૨૦૦૬ દરમિયાન જી.એચ. સંઘવી શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, ભાવનગર મુકામે યુ.જી.સી. માન્ય રાજ્યકક્ષાના ત્રિદિવસીય મૂલ્યાંકિત સેમિનારમાં સહભાગી થઈ "યોગ દ્વારા મૂલ્યશિક્ષણ" વિષય પર પેપર રજૂ કર્યું હતું.
૩. ભરૂચ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેનેજમેન્ટ એસોસિએશન દ્વારા તા. ૨૧-૧-૨૦૦૬ ના રોજ "ધી સાયન્સ એન્ડ આર્ટ ઓફ ટ્રેસ મેનેજમેન્ટ" અંગે એક દિવસીય વર્કશોપનું આયોજન જી.એન.એફ.સી. ટ્રેનિંગ સેન્ટરમાં કરવામાં આવ્યું જેમાં ભાગ લીધો.
૪. તા. ૨૦-૧-૨૦૦૬ વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન બી. એડ. કૉલેજોના અધ્યાપકોના સજજતા શિબિરમાં સહભાગી થયા.
૫. તા. ૫-૨-૨૦૦૬ ના રોજ બી.જે. પટેલ કૉલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બારડોલી અને એલ ઈન્ડિયા એસોસિએશન ઓફ એજ્યુકેશનલ રીસર્ચ દ્વારા "વર્ગખંડ અનુદેશમાં નવવિચારાત્મક વ્યવહારો" વિષય અંગે આયોજિત રાજ્યકક્ષાના સેમિનારમાં "ભૂગોળ શિક્ષણમાં આંતરક્રિયાત્મક શૈક્ષણિક સી.ડી.ની ઉપયોગિતા" વિષય પર પેપર રજૂ કર્યું હતું.
૬. સજ્જેટ વિભાગ સાર્વજનિક કેળવણી મંડળ શ્રી સજ્જેટ સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલના લાભાર્થે આયોજિત શ્રી ગુરુકુલ લીલામૃત કથામાં તા. ૨૨-૩-૨૦૦૬ ના રોજ સહભાગી થયા.

- ડૉ. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ

૧. તા. ૨૪-૦૮-૨૦૦૫ * ગુજ. રાજ્ય શાળા પા.પુ. મંડળ, ગાંધીનગર આયોજિત સેમિનારમાં પ્રતિનિધિ.
૨. તા. ૧૨-૦૯-૨૦૦૫ થી તા. ૧૪-૦૯-૨૦૦૫ * પાઠ્યપુસ્તક મંડળ - ધો.-૧૦ ગણિત પાઠ્યપુસ્તક અંગે સેમિનાર.
૩. તા. ૧૪-૧૧-૨૦૦૫ થી તા. ૦૪-૧૨-૨૦૦૫ * રિકેશર કોર્સ-ફેકલ્ટી ઓફ એજ્યુ. એન્ડ સાયકોલોજી, મં.સ. યુનિ., વડોદરા.
૪. તા. ૨૦-૧-૨૦૦૬ વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન બી. એડ. કૉલેજોના અધ્યાપકોના સજજતા શિબિરમાં સહભાગી થયા.
૫. વિજ્ઞાન દિવસ. - સાત્યમ, કૉલેજ ઓફ એજ્યુકેશનમાં વિજ્ઞાન દિવસના ઉપક્રમે પ્રવચન.

અભિનંદન (તેજસ્વી તારલાઓને)

- * ગુજરાત સરકાર આયોજીત અને જે.પી. આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કૉલેજ ભરૂચ આયોજીત ભરૂચ જિલ્લાની નિબંધ અને વક્તૃત્વ સ્પર્ધામાં વિજેતા ક્રમ હાંસલ કરવા બદલ અભિનંદન...
શ્રી નિલેષ બી. ઉપાધ્યાય
નિબંધ સ્પર્ધા :	વિષય : સરદાર સરોવર - પ્રવાસન ધામ.
	વિજેતાક્રમ : તૃતીય
વક્તૃત્વ સ્પર્ધા :	વિષય : સરદાર સરોવર - પ્રવાસન ધામ.
	વિજેતાક્રમ : પ્રથમ
- * યુવા મહોત્સવ : અંકલેશ્વર તાલુકા કક્ષાએ ઉત્કૃષ્ટ રજૂઆત દ્વારા વિજેતા ક્રમ હાંસલ કરવ. બદલ અભિનંદન.
૧.	પંચોલી ભાવિકા	એકપાત્રીય અભિનય	પ્રથમ
૨.	ગીતા ગૌસ્વામી	શાસ્ત્રીય કંઠય સંગીત	પ્રથમ
૩.	ઉપાધ્યાય નિલેષ બી.	વક્તૃત્વ સ્પર્ધા	પ્રથમ
૪.	ગીરજલી નાનુભાઈ	કાવ્ય રચના	પ્રથમ
- * વી.ટી. ઓકરી સાર્વજનિક કૉલેજ ઓફ એજ્યુકેશન સંચાલિત વાદ વિવાદ સ્પર્ધામાં કૉલેજનું પ્રતિનિધિત્વ કરવા બદલ અભિનંદન.
વિષય : બી.એડ માં આંતરિક ગુણાંકન
૧.	નિલેષ ઉપાધ્યાય
૨.	ચૈતાલી નાયક
- * ૨૦૦૫-૨૦૦૬ ના શૈક્ષણિક વર્ષના શ્રેષ્ઠ પ્રશિક્ષણાર્થીનો એવોર્ડ પ્રાપ્ત કરનાર પ્રશિક્ષણાર્થીઓને અભિનંદન.
૧.	નિલેષ ઉપાધ્યાય
૨.	ઉરેશ ગામીત
૩.	સલીમ મલેક
૪.	ચૈતાલી નાયક
- * વ્યાવસાયિક ક્ષેત્રમાં નિષ્ઠાપૂર્વકના પ્રયત્નો દ્વારા પ્રગતિ કરી કૉલેજને ગૌરવ અપાવનારા ભૂતપૂર્વ શિક્ષણાર્થીઓને સન્માન એવોર્ડ પ્રાપ્ત કરવા બદલ અભિનંદન.
૧.	શ્રી પ્રદિપ પટેલ	પી.એસ.આઈ. - નશાબંધી, અંકલેશ્વર.
૨.	શ્રીમતી સપના મોદી	જેન્ડર ઓફિસર - પ્રા. શિક્ષણાધિકારીની કચેરી, સુરત.
૩.	શ્રી વિરેન ઘડીયાળી	આચાર્ય : સર્જોદ સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, સર્જોદ.
- * નારણલાલા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટીચર એજ્યુકેશન, નવસારી આયોજીત જલવ્યવસ્થાપન વિષય સંદર્ભે શ્રેષ્ઠ પાઠ રજૂઆત સ્પર્ધામાં ભાગ લેવા બદલ અભિનંદન.

- મમતા એન. ઠાકુર

વિવિધ સમિતિઓનો અહેવાલ

• સાંસ્કૃતિક સમિતિ :

- ગીતા ગૌસ્વામી

મંત્રી : સાંસ્કૃતિક સમિતિ.

વિદ્યાથી યુનિયનની એક ધાંબ એટલે સાંસ્કૃતિક સમિતિ. યુનિયનની પ્રથમ મીટિંગમાં વર્ષ દરમિયાન આ ભેત્રમાં તાલીમાર્થીઓના સહકારથી કંઈક વિશિષ્ટ કરવાનો અખોએ નિર્ધાર કરેલો. કાપરાના એક કલાકાર તરીકેના અનુભવનો લાભ કોલેજને મળે તે હેતુથી મેં સાંસ્કૃતિક સમિતિના મંત્રી તરીકે કાર્યભાર સંભાળવાના હેતુથી ઉમેદવારી નોંધાવેલી. મારામાં વિશ્વાસ મૂકી બિનહરીક વરણી કરવા બદલ કોલેજ પરિવારની ધું જાણી રહીશ. વર્ષ દરમિયાન અમારી સમિતિના ઉપક્રમે યોજાયેલ કાર્યક્રમોનો સંક્ષિપ્ત અહેવાલ રજૂ કરતાં આનંદ અનુભવું છું.

(૧) સ્વાતંત્ર્યદિનની ઉજવણી :

કોલેજ ભવનમાં કોલેજના સામાન્યમંત્રી કુ. ગીતાબેન ગોહિલના હસ્તે ધ્વજવંદન વિધિ સંપન્ન થઈ તેમના વક્તવ્યનો લાભ લઈ પ્રાથમિકશાળા ખરોડના કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવા ગયા.

પ્રા. શાળા, ખરોડના સ્વાતંત્ર્યદિન ઉજવણીમાં આચાર્ય ડૉ. પ્રફુલસિંહ રાજે પ્રાસંગિક વક્તવ્ય આપ્યું. પ્રશિક્ષકાઈ ચૈતાલી નાયકે પણ પ્રાસંગિક વક્તવ્ય આપ્યું. ગીતાબહેન ગૌસ્વામીએ 'એ મેરે વતન કે લોગો' ગીતની રજૂઆત દ્વારા પ્રસંગને ભાવમય બનાવ્યો હતો.

સ્વાતંત્ર્યદિનની પૂર્વસંધ્યાએ ટેસબકિતના ગીતોની સ્પર્ધા પણ યોજાઈ હતી. જેમા વિજેતા નીચે મુજબ રજા હતા.

પ્રથમ : ગીતા ગૌસ્વામી

દ્વિતિય : ઉર્વી પટેલ

તૃતીય : ચેતના જાંબુલકર

કુલ ૧૫ સ્પર્ધકોએ ભાગ લીધો હતો. ગીતોની પસંદગી અને રજૂઆત પ્રશંસનીય રહી.

(૨) વર્ષાગીત સ્પર્ધા :

Our Culture is an agriculture અર્થાત આપણી સંસ્કૃતિ કૃષિ સંસ્કૃતિ છે. કૃષિ ઉપરજ સમગ્ર વિશ્વ નભેલું છે. અને કૃષિનો આધાર વરસાદ પર જ રહેલો છે. માસમનો પહેલો વરસાદ આવતાં હરકોઈ હરખાઈ ઉઠે છે. અમો ભવિષ્યના શિક્ષકો પણ આનંદિત થયા... વર્ષાશીત્રીને વધાવવા કાર્યક્રમ યોજવાનું નક્કી કર્યું. વર્ષા આધારિત ગીતોની રજૂઆત કરવાનું તાલીમાર્થીઓએ સ્વીકાર્યું. સ્પર્ધામાં નીચે મુજબ વિજેતા રજા હતા.

પ્રથમ : ઉર્વિ પટેલ

દ્વિતિય : ઉરેશ ગામીત

તૃતીય : શશીકાંત પંડ્યા

૧૨ તાલીમાર્થીઓએ વૈવિધ્યસભર ગીતો રજૂ કરી વર્ષાગીત સ્પર્ધાને સફળ બનાવી હતી.

(૩) મો. વાર્ષિકોત્સવ (આનંદ પર્વ) :

૨૦૦૫-૦૬ ના શૈક્ષણિક વર્ષનો વાર્ષિકોત્સવને અમોએ આનંદપર્વ તરીકે ઉજવવાનું નક્કી કર્યું. પ્રત્યેક તાલીમાર્થીને તેનામાં રહેલા કલાકારને પ્રગટ કરવાની તક મળે તે અમારો પ્રધાનસૂત્ર હતો. ટૂંકગાળામાં

તેમણે આદ્ય અમો આતુરતાથી રાત્રે જોતા હતા તે દિવસ આવી પહોંચ્યો તો. ૪-૨-૨૦૦૬.

આનંદ પર્વનું અધ્યક્ષ સ્થાન ભરૂચ જિલ્લાના ડી.ડી.એ. શ્રી અજયભાદુ સાહેબે સોંપાવ્યું હતું. અતિથિ વિશેષ તરીકે અંકલેશ્વરની કૃત્તુમળદેન કડકીયા આર્ટસ એન્ડ કોમર્સ કોલેજના આચાર્ય ડૉ. જગદીસભાઈ ગુજર સાહેબ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

આમંત્રિતોમાં સનકામાં પાનોલીના શ્રી પીયૂષભાઈ નથવાણી, મેઘમણી ઓર્ગેનિક લિ. ના કોઓર્ડીનેટીંગ અધિકારીશ્રી આર.પી. જોષી, કોલેજ ટ્રસ્ટના ઉપપ્રમુખશ્રી સુનિલભાઈ પટેલ, ટ્રસ્ટીશ્રી આર.કે.ભાઈ વજીકદાર, ટ્રસ્ટીશ્રી મહંમદભાઈ તથા ખરોડના NRI વગેરે હાજર રહી પર્વની સોંપાવધારી હતા.

કાર્યક્રમની શરૂઆત દીપ પ્રાગટ્ય દ્વારા કરી અધ્યક્ષશ્રી તથા મહાનુભાવોએ તે જ સમયે કૃ. શિવાની ભટ્ટના મધુર કંઠે નર્મદાષ્ટક રજૂ કરાવ્યું. "મન ઉસી કી કરો" પ્રાર્થના રજૂ કરી પ્રશિક્ષણાર્થી વૃંદે. ત્યારબાદ કોલેજના આચાર્ય ડૉ. પ્રફુલ્લસિંહ રાજ સાહેબે સૌને આવકાર્યા હતા, અને અતિથિઓનો પરિચય આપ્યો હતો. પર્વના અધ્યક્ષશ્રી તથા અતિથિવિશેષ શ્રી તથા ટ્રસ્ટના હોદ્દેદારોના વરદ હસ્તે પ્રતિભાષણી પ્રશિક્ષણાર્થીઓ તથા તેજસ્વી વ્યવસાયિક કારકીર્દી ધરાવતા ભૂતપૂર્વ પ્રશિક્ષણાર્થીઓને શિલ્પ અર્પણ કરવામાં આવ્યા હતા. સન્માન એવોર્ડ અર્પણ કરાયા બાદ ઉપપ્રમુખશ્રી સુનિલભાઈ પટેલે સંસ્થાના વિકાસની ગાથા રજૂ કરી હતી અને ટ્રસ્ટના ભાવિ આયોજન તરફ અંગુલિનિર્દેશ પણ કર્યો હતો. અતિથિ વિશેષ ડૉ. ગુજર સાહેબે તેમના વક્તવ્યમાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓને તેમની ભાવિ કારકીર્દી માટે માર્ગદર્શન પૂરું પાડ્યું હતું. અધ્યક્ષ સ્થાનેથી શ્રી અજય ભાદુ સાહેબે ટ્રસ્ટ અને કોલેજ પરિવારને અભિનંદન આપી અનેક વ્યાવસાયિક કોર્ષ શરૂ કરી યશસ્વી થવા હાકલ કરી હતી.

પછીથી સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમની ડેલી થઈ.

બહેનોએ 'શુભ દિન આયો' નામનું સ્વાગતનૃત્ય કરી પ્રેક્ષકગણનું અભિવાદન કર્યું. ગીતા ગોસ્વામીએ 'સાંવરિયો રે મારો સાંવરિયો' સુગમ ગીત રજૂ કરી સૌને ડોલાવી દીધા હતા. ત્યારબાદ એક એતિહાસિકપાત્ર "ઉર્મિલા" ને સ્ટેજ પર એકપાત્રિય અભિનય દ્વારા જીવંત કરી કૃ. ચેતના જાંબુલકરે.

વનિતા વસાવા અને વૃંદે વનવાસી નૃત્ય ગ્રુમકાલે પીપરે... રજૂ કરી પ્રેક્ષક ગણનો સુંદર પ્રતિભાવ મેળવ્યો. ત્યારબાદ પ્રધ્યુમન પટેલે સુરતની ધરતીના રત્ન કવિ નર્મદને પાત્રાભિનય દ્વારા જીવંત કર્યાં. કાર્યક્રમમાં વૃદ્ધોએ કૃત્તુંબોમાં ઉપેક્ષિત છે તેવી ટકોર કરતું નાટક 'ઘાળી વાડકો' રજૂ થયું ત્યારબાદ નિલેશ ઉપાધ્યાયે યુથિલ્લિરના પાત્રને સંવાદો અને અભિનય દ્વારા રજૂ કર્યું.

કાર્યક્રમની મુખ્ય કૃતિ રહી 'હાસ્ય દરબાર' કલાકારોએ રમૂજ પ્રસંગો રજૂ કરી પ્રેક્ષકોને ખૂબ હસાવ્યા ત્યારબાદ ભારતીય સંસ્કૃતિની એક ઓળખ એવો ગરબો રજૂ થયો જેના શબ્દો હતા. "આકારો માઠી તારા પગલાં પડયા" ત્યારબાદ એક નાટક રજૂ થયું 'ભણેલી વધુ' કલાકારોના અભિનય અને સંવાદની રજૂઆત પ્રેક્ષકોને સ્પર્શી ગયાં. છેલ્લે સ્ટેજ તોડ કૃતિ હતી ભાઈઓનું આદિવાસી નૃત્ય. વૈવિધ્ય સભર એકશન એ નૃત્યનું જમાપાસું રહ્યું. તેમાં રંગલાના, પાત્રમાં સૌને પ્રભાવિત કર્યાં કીર્તિ અધારાએ.

અંતે સૌનો આભાર માન્યો સામાન્ય મંત્રી ગીતાબહેન ગોપિલે શાષ્ટ્રગીત ગાન બાદ સૌ આનંદ પર્વની મધુર શબ્દોને વાગોળતા વાગોળતા છૂટા પડયા.

* સાહિત્ય સમિતિ :

ઉરેશભાઈ ગામીત
મંત્રી : સાહિત્ય સમિતિ.

જીવનમાં સાહિત્યનું સ્થાન મહત્વનું છે. શિક્ષણમાં સાહિત્ય અંગે ખેડાણ થવું ઘટે એ ભાવનને ધ્યાનમાં લઈ સાહિત્ય સમિતિના સભ્યોએ નીચે મુજબ કાર્યક્રમોનું આયોજન કર્યું.

(૧) વક્રવૃત્ત સ્પર્ધા :

"૨૧મી સદીનું ભારત" એ વિષય પર પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ પોતાના વિચારો અભિવ્યક્ત કર્યા હતા.

(૨) ગાંધીજયંતિની ઉજવણી :

રજી ઓક્ટોબરના નિમિત્તે અનોખી રીતે ગાંધીજીને યાદ કરી શ્રદ્ધા સુમન અર્પણ કર્યા હતા. પ્રશ્નમંચ દ્વારા ૫૦ થી વધુ પ્રશ્નો પૂછી જવાબો મેળવી શ્રોતાગણને ગાંધીદર્શન કરાવ્યું હતું.

શ્રોતાગણમાંથી પ્રશ્નો પૂછીને જવાબો મેળવીને સ્પર્ધક મિત્રોના નામની પસંદગી કરી શુપો પાડવા હતા. ગૃપોના નામ આ મુજબ હતા. સત્ય, અહિંસા અને પ્રેમ.

ગાંધીજીના વિવિધ પ્રસંગોના ફોટોગ્રાફ્સ દર્શાવી પ્રશ્ન પૂછી જવાબો મેળવી સૌને ગાંધી દર્શન કરાવ્યું હતું. અનોખા પ્રશ્નમંચના સફળતા પૂર્વકના આયોજનથી કોલેજ પરિવારની પ્રશંસા તેઓએ મેળવી હતી. પ્રશ્નમંચનું સફળતા પૂર્વકનું સંચાલન સૂત્રધાર ઉરેશ ગામીત તથા શ્રી નાનુભાઈ ગીરજલી અને શ્રી નરેન્દ્ર કડીયાએ કર્યું હતું.

* રમત-ગમત સમિતિ :

મંત્રી - રમતગમત સમિતિ

- અરુણસિંહ રાજ

રમતનું જીવનમાં ખૂબ જ મહત્વ છે. ભાવિ શિક્ષકો વિદ્યાર્થીઓના જીવનનું સર્વાંગી રીતે યાદર કરી શકે તેથી તાલીમી કૉલેજોમાં વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ તાલીમના ભાગ રૂપે યોજાય છે. ૨૦૦૫-૦૬ ના વર્ષમાં રમત-ગમત સમિતિ દ્વારા અમારી કૉલેજમાં નીચે મુજબ કાર્યક્રમો યોજાયા હતા.

(૧) સ્પોર્ટ્સ-૩.

બી.એડ કૉલેજમાં બીજી અનેક શૈક્ષણિક અને સહ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓના ભરમાર વચ્ચે રમત ગમતને માટે સ્થાન ખૂબ જ ઓછું રહે છે. છતાંયે થોડામાં થજું એમ સમજીતા. ૨૦, ૨૧, ૨૨ જાન્યુ-૦૬ દરમિયાન અમે સ્પોર્ટ્સ-૩ ની ઉજવણી કરી જેમાં ભાઈઓ અને બહેનોએ ૧૦૦ મીટર દોડ, કોથળા દોડ, ત્રિપગી દોડ, લીપુ ચમચી, સંગીત ખુરશી, સોયમાં દોરો પરોવવો, દોરડા કૂદ વગેરે રમતો ગમત સાથે માણી.

* વીર નર્મદ દ.ગુજરાત યુનિ. સંલગ્ન બી.એડ કોલેજોની ફિક્કેટ ટુલમેન્ટ :

૨૦, ૨૧, ૨૨ જાન્યુઆરી ૨૦૦૬ દરમિયાન વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી વિસ્તારની બી.એડ કોલેજોની ફિક્કેટ ટુર્નામેન્ટ ખરોડ બી.એડ કૉલેજના યજમાનપણા હેઠળ સંપન્ન થઈ ૧૧ કૉલેજોની ટીમોએ ભાગ લીધો. ખૂબ જ રસાકસીભરી કાર્નલ મેચને અંતે ધવાની કૉલેજનો ચેમ્પિયન અને દમણની કૉલેજનો રનસંરૂપ તરીકે વિજય થયો. ધવા ટીમના કેપ્ટન શ્રી રણજીતસિંહ રાજ મેન ઓફ ધ મેચ જાહેર થયા હતા.

ટુર્નામેન્ટનો શુભારંભ ટૂરટીશ્રી મહંમદભાઈના હસ્તે અને સમાપન સમારંભ ભરૂચ કોમર્સ કૉલેજના પૂર્વ આચાર્ય ડૉ. બોમી કાવીના સાહેબના પ્રમુખપણા હેઠળ યોજાયો. સ્પર્ધામાં પરાસ્ત ટીમ જયારે

વિજેતા ટીમની ખુબી અને વ્યૂહ રચનાને બીરદાવે તેને જ ખેલદીલી કહેવાય... અને જે તક ઝડપે છે તે જ જીતે છે." ઉપરોક્ત કિંમતી ઉચ્ચારણો ડૉ. કાવીનાના હતા.

પુરસ્કાર વિતરણ કાર્યક્રમનું સંચાલન તાલીમાર્થીઓ નિલેષ ઉપાધ્યાય અને ચૈતાલી નાયકે સંભાળ્યું. અંતમાં આભાર દર્શન ડૉ. આર.બી. પટેલે કર્યું હતું.

ખરોડ બી.એડ કૉલેજના આચાર્ય તથા સ્ટાફના ક્રિકેટ ટુર્નામેન્ટના સફળતા પૂર્વકના સંચાલનને બધી જ ટીમોએ બીરદાવ્યું.

*** પ્રવાસ સમિતિ :**

કૉલેજમાંથી એક દિવસીય પ્રવાસનું આયોજન થયું, રાજપીપળા - ગરુડેશ્વર - કેવડીયા - નર્મદા પ્રોજેક્ટ, ઝધડીયા (ગુમાનદેવ) વગેરે સ્થળોની વિશેષતાઓના અભ્યાસ માટે તા. ૩૦-૧૨-૨૦૦૫ ના રોજ મોડર્ન ટ્રાવેલ્સની બસ દ્વારા સુખદ પ્રવાસ યોજાયો.

રાજપીપળામાં છોટ્ટેબાઈ પુરાણી વ્યાયામ મહાવિદ્યાલયની મુલાકાત માહિતી સભર રહી :રાજવંત પેલેસમાં મ્યુઝીયમ નિહાળ્યું.

કેવડીયા કોલોનીના નર્મદા ડેમ સાઈડનું દર્શન અવિસ્મરણીય રહેશે. મુખ્ય કેનાલની પણ મુલાકાત લીધી ત્રણ વ્યુપોઈન્ટથી ડેમસાઈડ નિહાળી.

ગુમાનદેવમાં સેવારૂરલની સંસ્થા વિવેકાનંદ ગ્રામીણ ટેકનોલોજી કેન્દ્રની મુલાકાત લઈ ત્યાંના વ્યવસ્થાપક દ્વારા કેન્દ્ર અને અભ્યાસક્રમોની માહિતી મેળવી. તાલીમ અને રોજગારીમાં સફળતા અપાવવા સુધીની તેમની કામગીરીથી પ્રભાવિત થયા.

નર્મદા દર્શન અને સરદાર સરોવર પ્રોજેક્ટની ભવ્યતા, સેવારૂરલનું સમાજ સેવાનું પ્રશંસનીય ટેકનીકલ કેન્દ્ર વગેરેની મુલાકાત સાથે બપોરનું ભોજન, મુસાફરી દરમ્યાન કરેલી ગીત સંગીત સાથેની આનંદની પળોથી પ્રવાસ યાદગાર બની રહ્યો.

હે સૂર્યનારાયણ !
 નાનકડા ફૂલે પ્રાન્ન કર્યો :
 "તમારા ભજન-પૂજન હું કઈ રીતે કરી શકું ?"
 "તારી શુચિતાના સરળ મૌનથી." સૂર્યએ જવાબ આપ્યો.
 - રવિન્દ્રનાથ ટાગોર.

ઝાણ સ્વીકાર

“રચના કરાવી પ્રેરણા હઈ જે નિત્ય પ્રોત્સાહક રહ્યા;
લઈએ લક્ષમાં આભાર સૌનો તોય ઝાણી અમે રહીશું.”

અમો ઝાણ સ્વીકાર કરીએ છીએ.

- ક માનનીયશ્રી અહમદભાઈ પટેલ (સંસ્થાના સ્થાપક પ્રમુખશ્રી)
સ્થાપના કાળથી નિત્ય કૉલેજ પરિવારના પ્રેરણાસ્રોત પથદર્શક રહી સતત માર્ગદર્શન આપવા બદલ.
- ક ધી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટના ટ્રસ્ટીઓ તેમજ હોદ્દદારોના...
સંસ્થાની વૃદ્ધિ અર્થે અવિરત નેતૃત્વ પૂરું પાડી સતત હુંક અને આશિષની કૃપા બદલ.
- ક ખરોડ ગામના લોકપ્રિય સરખંચશ્રી મહંમદભાઈ ભૈયાત તથા ગ્રામજનો, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ,
આરોગ્ય કેન્દ્ર વગેરેના...
અમારા હરેક કાર્યમાં પડખે ઊભા રહીને સરળતા પ્રદાન કરવા બદલ.
- ક વીરનર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના કુલપતિશ્રી ડૉ. રમેશચંદ્ર જી. કોઠારી તેમજ
યુનિ. ના પદાધિકારીશ્રીઓના...
કૉલેજના શૈક્ષણિક વિકાસ માટે સતત અંગૂઠિ નિર્દેશન અને નિયમન બદલ.
- ક ગુજરાત સરકાર તેમજ ઉચ્ચશિક્ષણ અને નાણાંવિભાગના...
સમયસર માન્યતા, અનુદાન અને શિથ્યવૃત્તિ પૂરા પાડી વહીવટીકાર્યને સરળીકૃત કરવા બદલ.
- ક વાર્ષિકોત્સવ - ‘આનંદપર્વ’ ની શોભામાં અભિવૃદ્ધિ કરનાર સૌ આમંત્રિતો, મહાનુભવો
તથા વાલીઓના...
- ક ‘માર્થિક ઓફસેટ’ - ભરૂચના શ્રી રવિન્દ્રભાઈ તથા અન્ય સહયોગી કર્મચારીના...
વૈચારિક ભૂમિકાને મુદ્રિત કરી આકર્ષક સ્વરૂપે ‘ઉત્કર્ષ’ ને આકાર આપવા બદલ.
- ક વર્ષ : ૨૦૦૫-૦૬માં શિક્ષણપાઠ પ્રિક્રિટસ લેશન તેમજ વાર્ષિકપાઠ માટે મંજૂરી, આયોજન અને
અમલમાં સંપૂર્ણ સાનુકૂળતા કરી આપી સહયોગી સહયોગ આપવા બદલ શાળાપરિવારના અમે સદાય
ઉપકૃત રહીશું.

(અ) શિક્ષણપાઠ (પ્રિક્રિટસલેશન) માં સહયોગી શાળાઓ.

- (૧) શ્રીમતી એમ.ટી.એમ. ગર્લ્સ હાઈસ્કૂલ, અંકલેશ્વર.
- (૨) શ્રી ટી.એમ. શાહ અને એ.વી.એમ. હાઈસ્કૂલ, અંકલેશ્વર.
- (૩) ધી ખરોડ અંજુમન સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, ખરોડ.
- (૪) ઈ.એન. જીનવાલા હાઈસ્કૂલ, અંકલેશ્વર.
- (૫) લાયન્સ સ્કૂલ, અંકલેશ્વર (જી.આઈ.ડી.સી.)

- (૬) સ્વામિનારાયણ ગુરુકુળ વિદ્યાલય, અંકલેશ્વર (જી.આઈ.ડી.સી.)
- (૭) અનુપકુંવરબા જ્ઞાનદીપ હાઈસ્કૂલ, અંદાડા.
- (૮) શ્રીમતી વી. કે. ઝવેરી સાધના વિદ્યાલય, ભરૂચ.
- (૯) બી.ઈ.એસ. યુનિયન હાઈસ્કૂલ, ભરૂચ.
- (૧૦) મહા. શ્રી કે.જી.એમ. વિદ્યામંદિર, ઝાડેશ્વર.

(બ) વાર્ષિકપાઠમાં સહાયભૂત શાળાઓ.

- (૧) શ્રીમતી પુષ્પાવતી દેવીદાસ શ્રોક સંસ્કારદીપ વિદ્યાલય, અંકલેશ્વર.
- (૨) લાયન્સ સ્કૂલ, અંકલેશ્વર (જી.આઈ.ડી.સી.).

❖ મથકેતારશિક્ષણ કાર્યક્રમ યોજવાની અનુમતિ આપવા, શૈક્ષણિક કાર્યક્રમોમાં વિદ્યાર્થીઓ - શિક્ષકો - કર્મચારીઓનો ઉભાપૂર્ણ સહકાર મેળવવા બદલ તેમજ આ કાર્યક્રમની સફળતાના યાત્રાગી આપ સૌ શાળાઓનો સહદયી ઋણ સ્વીકાર કરીએ છીએ.

- (૧) શ્રી રંગ નવચેતન વિદ્યામંદિર, વાલીઆ.
- (૨) શ્રી કુસુમ હરનાથ વિનય વિદ્યાલય, નિકોરા.
- (૩) નર્મદા હાઈસ્કૂલ, શુકલતીર્થ.
- (૪) રામીબેન ડાહ્યાભાઈ પ્રજાપતિ હાઈસ્કૂલ અને ઉ.મા. શાળા, વાસલ.
- (૫) શ્રી એમ.એન. વિદ્યાલય, ખડમુપા.

❖ ઈન્ટરનીય કાર્યક્રમમાં સહયોગી શાળાઓનો...

શાળાકીય અનુભવોનું પ્રત્યક્ષ અનુભવ શિક્ષણ અને શિક્ષક તરીકેના કાર્યક્ષેત્રની સમગ્રતયા ખ્યાલ મેળવે તે હેતુસિદ્ધિ અર્થે તા. ૨૦/૦૨/૨૦૦૬ થી ૦૩/૦૩/૨૦૦૬ ના સમયગાળા દરમિયાન ઈન્ટરનીય કાર્યક્રમ યોજાયો જેમાં પ્રાયોગિકપાઠ, શૈક્ષણિક સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિ અને વહીવટી કાર્યમાં સતત માર્ગદર્શન કરી સહકાર આપવા બદલ..

- (૧) લાયન્સ સ્કૂલ, અંકલેશ્વર (જી.આઈ.ડી.સી.)
- (૨) નારાયણ વિદ્યાલય, (ભોલાવ) ભરૂચ.
- (૩) ઘી ખરોડ અંજુમન સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, ખરોડ.
- (૪) શ્રીમતી પુષ્પાવતી દેવીદાસ શ્રોક સંસ્કારદીપ વિદ્યાલય, અંકલેશ્વર (જી.આઈ.ડી.સી.).
- (૫) શ્રી ગઢુ વિદ્યાલય, અંકલેશ્વર (જી.આઈ.ડી.સી.).
- (૬) દાઉદ મુનશી સાર્વજનિક હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલ, દહેજ બાયપાસ રોડ, ભરૂચ.
- (૭) સ્વામિનારાયણ ગુરુકુળ વિદ્યાલય, અંકલેશ્વર (જી.આઈ.ડી.સી.).
- (૮) શ્રી આર.એમ. વિદ્યાલય, રાજપીપલા.
- (૯) ઉત્તર યુનિયાટી વિદ્યાલય, નાના પોંઢા.
- (૧૦) શ્રીમતી ડી.પી.શાહ વિદ્યામંદિર, રાજપીપલા.
- (૧૧) શ્રીમતી એમ.એમ. સોલંકી કન્યા વિનય વિદ્યાલય, જંબુસર.

- (૧૨) શ્રી વી.એસ.પટેલ હાઈસ્કૂલ, કોસંગા.
 (૧૩) ચર્ચ ઓફ ધી બ્રધરન હાઈસ્કૂલ, વલસાડ.
 (૧૪) શ્રી પી. કે. દેસાઈ વિદ્યાલય, કીમ.
 (૧૫) શ્રીમતી એલ.પી.ડી. પટેલ સાર્વજનિક વિદ્યાલય.
 (૧૬) શ્રી એલ.એચ. ભક્ત સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, યાટા, તા. વ્યારા, જિ. સુરત.

❖ સંસ્થાની પ્રાસંગિક મુલાકાત લઈ પોતાના વિચારોના પ્રદાન દ્વારા કોલેજ પરિવારમાં વૈચારિક વૃદ્ધિ કરવા બદલ.

- (૧) ડૉ. ઘનશુભભાઈ ડી. કાચસ્થ.
 વી.ટી. ચોકસી સાર્વજનિક કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, સુરત.
 (૨) ડૉ. દીપિકાબહેન બી. શાહ
 રીડર, શિક્ષણવિભાગ,
 વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિ., સુરત.
 (૩) પ્રિ. આર. સી. જોષી (નિવૃત્ત)
 કેમ્પસ ડાયરેક્ટર, સદ્વિદ્યામંડળ સંલગ્ન કોલેજો - ભરૂચ.
 (૪) આદરણીય પરાગજી પટેલ (બાપુજી) નિકોરા
 સ્વાતંત્ર્ય સેનાની - જિલ્લા ખેડૂત અગ્રણી.

પ્રશિક્ષણાર્થી સંપર્ક સેતુ : ૨૦૦૫-૨૦૦૬

ક્ર.નં.	નામ / સરનામું	અંગત	શી.લાયકાત	જન્મતારીખ	કોલ નં.
૧.	શ્રીયા શર્માબેનકુમાર બાલદેવભાઈ મુ. રાજપાલ સોસાયટી, રાજપીપલા, તા. નાંદોદ, જિ. નર્મદા, પીન - ૩૯૩ ૧૪૫	અંગ્રેજ સમાજવિદ્યા	અમ.અ.	૧૧/૦૮/૮૧	(૦૨૬૪૦) ૨૨૩૩૧૭
૨.	દેસાઈ તેજલબહેન સુભાષચંદ્ર મુ. પો. શીષ, તા. ઓલપાડ, જિ. સુરત, પીન - ૩૯૪ ૧૧૦	અંગ્રેજ સમાજવિદ્યા	પી.અ.	૨૫/૧૦/૮૪	(૦૨૬૨૧) ૨૩૯૩૧૬, ૯૨૨૭૧ ૨૦૩૯૬
૩.	પંડોલી ભાવિકાબહેન પ્રકાશચંદ્ર દોલત બજાર, શિવસતિનાથ, રાજપીપલા, જિ. નર્મદા, પીન - ૩૯૩૧૪૫	અંગ્રેજ સમાજવિદ્યા	અમ.અ.	૨૫/૦૯/૮૩	(૦૨૬૪૦) ૨૨૧૭૧૫, ૯૨૯૯ : ૪૪૩૯૭૭
૪.	પટેલ અંકિતાબહેન ચંદુભાઈ મુ. પો. સેલુન, તા. ઓલપાડ, જિ. સુરત, પીન - ૩૯૫ ૦૦૬.	અંગ્રેજ સમાજવિદ્યા	અમ.અ.	૨૪/૦૮/૮૩	(૦૨૬૨૧) ૨૪૫૩૪૯
૫.	પઠાણ નુસ્સરત સબીમ સહમદખાન ૧, ૧નસવાયનગર સોસાયટી, ઝેનિય સ્કુલ પાસે, અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૩ ૦૦૧.	અંગ્રેજ સમાજવિદ્યા	અમ.અ.	૦૫/૦૧/૮૦	(૦૨૬૪૬) ૨૪૫૭૫૧ ૯૨૭૯૮૫૯૯૬૦
૬.	વજાયા લલીતાબહેન ભંમડાભાઈ મુ. પો. સમરપાડા, તા. ડેડીયાપાડા, જિ. નર્મદા, પીન - ૩૯૩ ૦૫૦	અંગ્રેજ સમાજવિદ્યા	અમ.અ.	૦૧/૦૨/૭૬	(૦૨૬૪૩) ૨૨૨૦૧૩
૭.	ગામીત ગીતાબહેન મુસાલભાઈ મુ. પો. નેરંજ, ડેડીયાપાડા રોડ, તા. વાલીયા, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૩ ૧૩૦	ગુજરાતી હિન્દી	અમ.અ.	૦૨/૦૬/૭૮	(૦૨૬૪૩) ૨૨૨૬૧૧
૮.	ગામીત ઉરેશકુમાર ઉદેશિંહભાઈ મુ. પો. કંટાસવાણ, તા. વ્યારા, જિ. સુરત, પીન - ૩૯૪૬૫૦	ગુજરાતી હિન્દી	અમ.અ. અમ.કિલ	૧૬/૦૬/૭૭	૯૨૨૫૬૬૪૫૭૧
૯.	ગીસ્વામી ગીતાબહેન ખુશાલગીર મુ. પો. વલખાણ, તા. કામરેજ, જિ. સુરત, પીન - ૩૯૪ ૩૨૫.	ગુજરાતી હિન્દી	અમ.અ.	૨૭/૦૫/૮૧	૯૨૭૯૫૪૩૮૩૭
૧૦.	પંડયા શશીકાંત નવિનચંદ્ર પી.કમલ્યુ.ડી. ક્લબરોડ, સ્વામીનારાય સોસાયટી પાસે, જંબુધર, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૨ ૧૫૦	ગુજરાતી હિન્દી	અમ.અ.	૦૧/૦૯/૭૪	(૦૨૬૪૪) ૨૨૨૪૮૨
૧૧.	પટેલ કુશમણિદેવી મોહનભાઈ મુ. સારંગપુર, પો. મોતાલી, તા. અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૩ ૦૦૧.	ગુજરાતી હિન્દી	અમ.અ. (ગુજરાતી)	૨૫/૧૧/૮૧	(૦૨૬૪૬) ૨૩૯૯૪૬ ૯૨૯૯૫ ૪૬૬૬૧
૧૨.	પટેલ સંગીતાબહેન જશભાઈ બી/૨૨, અશોક ટેનામેન્ટ, કોડક લેખની પાસે, ધોડાસર, અમદાવાદ.	ગુજરાતી સમાજવિદ્યા	અમ.અ. (ગુજરાતી)	૧૦/૦૬/૮૧	(૦૦૯) ૨૫૩૨૨૬૭૫

રો.નં.	નામ / સરનામું	પદ્ધતિ	શી.લાયકતા	જન્મતારીખ	કોલ નં.
૧૪.	દેશમુખ દિનેશભાઈ ભીમાભાઈ મુ.પો. પીપલખેડ, તા. વાંસદા, જિ. નવસારી, પીન- ૩૯૬૦૬૦	ડિન્ડી ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૨/૦૬/૭૯	(૦૨૬૩૦) ૨૪૦૦૩૬
૧૫.	ગીરજલી નાનુભાઈ ગનરશાભાઈ મુ.પો. ચિકાર, તા. આહવા, જિ. ઝાંઘ.	ડિન્ડી ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૧/૦૫/૮૦	(૦૨૬૩૧) ૨૪૬૪૩૬
૧૬.	પટેલ ચંદનબહેન જાડવભાઈ મુ. ભડકોદા, પો. કાપોદા, તા. અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન- ૩૯૩૦૦૧.	ડિન્ડી ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૬/૦૯/૮૨	૯૩૨૯૫૭૭૪૨
૧૭.	પટેલ વિનંતીબહેન મહેશભાઈ મુ. ભડકોદા, પો. કાપોદા, તા. અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન- ૩૯૩૦૦૧.	ડિન્ડી ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૫/૦૮/૮૦	૯૮૨૪૭૦૪૮૧૬
૧૮.	વસાવા લલીતાબહેન મુળલાલ મુ. પો. ટાવલ, તા. સાગબારા, જિ. નર્મદા, પીન- ૩૯૩૦૫૦.	ડિન્ડી ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૧/૦૧/૭૯	(૦૨૬૪૯) ૨૫૬૧૦૧
૨૦.	વસ્ત્રવા સંગીતાબહેન મુળગુભાઈ મુ. કાકડકુંડ, પો. ઘવા, તા. વાલીવા, જિ. ભરૂચ, પીન- ૩૯૩૧૩૦.	ડિન્ડી ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૧/૦૬/૭૬	(૦૨૬૪૩) ૨૮૧૦૭૩
૨૧.	ભાંસારા દિલીપભાઈ ચીમનભાઈ મુ. પો. જોગવેલ (અં.ક.) તા. કપરાડા, જિ. વલસાડ, પીન-૩૯૬૧૨૬.	સમાજવિદ્યા અર્થશાસ્ત્ર	એમ.એ.	૦૨/૦૬/૭૦	(૦૨૬૩૩) ૨૫૦૨૯૯
૨૨.	દોકિયા રશ્મીકાબહેન આલોસિંહ મુ. પો. જુનાપુનગામ, તા. અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન- ૩૯૩૦૦૧.	સમાજવિદ્યા અર્થશાસ્ત્ર	એમ.એ. (ઈકોનોમિક્સ)	૧૩/૦૬/૮૧	(૦૨૬૨૯) ૨૩૫૪૫૭
૨૩.	જાદવ સુખાબહેન શાંતિલાલ ૬૩૪, આનંદ નગર ગુ.હા. બોર્ડ, ભરૂચ. પીન- ૩૯૨૦૦૧.	સમાજવિદ્યા અર્થશાસ્ત્ર	એમ.એ. (ઈકોનોમિક્સ)	૧૮/૦૬/૮૧	૨૬૯૮૧૧
૨૪.	કુળથે પ્રતિભાબહેન રમેશભાઈ ૧૫૮, ચિકુવાડી, સે-હાઈસ, ઉપના, ગુ.હા. બોર્ડ, પરિસરા રોડ, સુરત, તા. ચોર્બાંચી, પીન-૩૯૪૨૨૦.	સમાજવિદ્યા અર્થશાસ્ત્ર	એમ.એ. (હીસ્ટ્રી)	૧૨/૦૨/૮૧	૯૮૨૫૭૬૯૦૭૬
૨૫.	રાણા દિપકકુમાર જગદીશભાઈ બી/૧૮, જયશ્રી કૃષ્ણનગર, મોદીનગર સામે, અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન-૩૯૩૦૦૧.	સમાજવિદ્યા અર્થશાસ્ત્ર	એમ.એ.	૧૦/૦૮/૭૮	(૦૨૬૪૬) ૨૪૨૦૯૭
૨૬.	ઠાકુર મમતાકુમારી નરેન્દ્રસીંગ ૧૦૩, ગુજરાત હા. બોર્ડ, કૃષ્ણનગર સોસાયટી, ગણેશપુરા, અમરોલી, તા. ચોર્બાંચી, જિ. સુરત.	સમાજવિદ્યા અર્થશાસ્ત્ર	એમ.એ.	૦૮/૧૨/૭૯	૯૩૨૭૪૩૪૦૮૮

રો.નં.	નામ / સરનામું	પદ્ધતિ	શી.લાયકાત	જન્મતારીખ	ઝોન નં.
૨૭.	અધારા કિર્તીકુમાર જાનજીભાઈ સી/૧૦, શીરામ સોસાયટી, જી.ઈ.બી. પાછળ, અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૩૦૦૧.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૧૯/૧૦/૮૧	(૦૨૬૪૬) ૨૪૨૯૯૯
૨૮.	ભગત રોહી રજનીકાંત ભગતનિવાસ, ૨મા ફળીયા, ૩૫૧ીયા, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૩૧૧૦.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૨૩/૦૨/૮૧	-
૨૯.	દેસાઈ પૂર્વીભદ્રેન તરેન્દ્રભાઈ મુ.પો. ધનોરી, તા. ગણદેવી, જિ. નવસારી, પીન - ૩૯૬૩૬૦.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૧૨/૦૨/૮૨	(૦૨૬૪૬) ૩૯૪૯૩૬
૩૦.	ગોહિલ ગીતાબહેન સુરસંગભાઈ ૧૦૧, મહાદેવ નગર, જ્યોતિનગરની અંદર, અડેશ્વર રોડ, જિ. ભરૂચ.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૨૧/૧૧/૮૧	૯૮૨૪૩૯૨૦૮૨
૩૧.	હણપતિ પૂનમબહેન ભાણાભાઈ માકલા ફળિયા, ગર્વમેન્ટ ક્વાર્ટર્સની પાછળ, લોખીતળાવ, ગણદેવી, જિ. નવસારી - ૩૯૬૩૬૦	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૨૪/૦૪/૮૨	(૦૨૬૩૪) ૨૬૪૬૧૭
૩૨.	જાદવ જોહા દિનેશચંદ્ર ૬૫૦, આનંદનગર, મુ.હા. બોર્ડ, ભરૂચ. પીન - ૩૯૨૦૦૧.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૧૪/૦૫/૭૯	૯૪૨૭૧૪૩૯૦૧
૩૩.	કંઠારિયા જયેશકુમાર બાલુભાઈ ૨૨૩, સિધ્ધાર્થ મોક, અંબિકાનિકેતન મંદિરની પાછળ, ડભોલી, તા. ચોર્ધાસી, જિ. સુરત.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૨૭/૦૭/૮૦	૯૩૭૬૯૧૦૮૨૦
૩૪.	મલેક અનિશબેન સીકંદરભાઈ એ/૧૫૨, નવી આનંદનગર સોસાયટી, સિધ્ધનાથનગર પાસે, ભરૂચ, પીન-૩૯૨૦૦૧	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ.	૨૫/૦૧/૮૨	૯૮૯૮૬૨૧૨૯૦
૩૫.	મલેક મદમદસલીમ અબ્દુલરમ્મ C/૦, ખદાત રૂક્યા ઈબ્રાહીમ, લોટીયાવાડ, ચોયાનજાર પાસે, કાગડીવાડાની નજીક, અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ. (ઈકોનોમિક્સ)	૨૧/૧૨/૭૬	-
૩૬.	પાટીલ ચૈશાલી અભિમન્યુ ૫૫, નિર્મળનગર સોસાયટી, અમરોલી, તા. ચોર્ધાસી, જિ. સુરત, પીન-૩૯૪૧૦૭.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ. (ઈકોનોમિક્સ)	૧૦/૦૫/૮૧	૯૮૯૯૪૮૬૪૯૭
૩૭.	પટેલ ઉર્વિ મહેશભાઈ ૧૦૬, સમરતવિલા એ.પી., ભુમિ કોમ્પલેક્સ પાછળ, નવા રાંદેર રોડ, સુરત - ૩૯૫૦૦૯.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ. (ઈકોનોમિક્સ)	૨૧/૧૨/૮૦	(૦૨૬૧) ૨૭૬૧૭૫૬
૩૮.	પ્રજાપતિ મોનિકાબહેન મુશાલભાઈ પંચાયત રેસ્ટહાઉસ પાછળ, નવા પેપર એજન્ટ, સ્ટેશન રોડ, ભરૂચ, પીન - ૩૯૨૦૦૧.	અર્થસાસ્ત્ર એકાઉન્ટ	એમ.કૉમ. (ઈકોનોમિક્સ)	૧૨/૦૧/૮૨	(૦૨૬૪૨) ૨૬૦૨૯૯ ૯૯૯૯૨૧૮૬૯૯

રો.નં.	નામ / સ્થલાનું	પદ્ધતિ	શી.લાયકાત	જન્મતારીખ	કોલ નં.
૩૯.	પ્રજાપતિ સ્પેનલબહેન રણછોડભાઈ લાજપાના બજાર, પાનખાડી, કુંભારવાડ, ભરૂચ, પીન - ૩૯૨ ૦૦૧.	અર્થશાસ્ત્ર એકાઉન્ટન્ટ	એમ.કોમ. (ઈકોનોમિક્સ)	૧૫/૧૨/૮૦	(૦૨૬૪૨) ૫૦૫૮૯૩ ૯૮૯૯૯૪૧૯૨૭
૪૦.	ચૌહાણ હિતેશભાઈ ઠાકોરભાઈ મુ.પો. એલગામ (આત્મીયનગર), વલસાડ, પીન - ૩૯૬ ૩૭૫.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી. (મેથ્સ)	૩૧/૦૭/૮૧	(૦૨૬૩૨) ૨૯૬૬૬૬
૪૧.	ટેસાઈ દેવલબહેન ગુણવંતભાઈ એ/રા, જયજયારામ સોસાયટી, પાલનપુર પાટીયા, સોરેર રોડ, સુરત, પીન - ૩૯૫ ૦૦૯.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી. (સ્ટેટિસ્ટીક)	૦૨/૦૪/૮૩	૯૮૨૫૧૨૩૨૫૪
૪૨.	કડીયા નરેન્દ્રકુમાર ઘિનોદભાઈ પંચવટી સોસા., મીલકામદાર સોસા. પાછળ, મીલીમોરા (દેવસર), તા. ગણદેવી, જિ. નવસારી.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી. (મેથ્સ)	૨૭/૦૫/૮૩	(૦૨૬૩૪) ૨૮૨૦૯૬
૪૩.	ઠારીયા દેવલ પ્રતાપભાઈ બ્લોક નં. ૨૦૨, બિહોંગ-૧૫, મુને, (માંગસોલ) કુંભારીયા રોડ, સુરત.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી. (મેથ્સ)	૧૦/૦૪/૮૧	૯૪૨૦૧૨૧૨૪૭
૪૪.	નાયક ચેતાલી નીતીલભાઈ મીલદા, હનુમાન શેરી, શ્રેયા સ્ટુડની પાડે, ભરૂચ, પીન - ૩૯૨ ૦૦૧.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી. (મેથ્સ)	૨૩/૦૭/૮૧	(૦૨૬૪૨) ૨૬૮૦૯૩ ૯૮૨૪૭ ૩૯૨૧૦
૪૫.	પટેલ આશીષકુમાર મોરારભાઈ મુ. પો. સોનવાડા, સડક કળીયા, તા. કિલ્લાપારેડી, જિ. વલસાડ - ૩૯૬ ૧૨૫.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી. (મેથ્સ)	૧૯/૧૨/૮૦	(૦૨૬૬૦) ૨૩૦૬૧૪૦
૪૬.	વસવા સંગીતાબહેન સ્વાધાભાઈ ગણેશ નગર, વાલીયા, તા. વાલીયા, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૩ ૧૩૫.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી. (મેથ્સ)	૨૦/૦૧/૮૧	૯૮૯૯૬૫૭૦૩૮
૪૭.	વસવા પંજિતાબહેન નરેન્દ્રભાઈ ચાર રસ્તા, ગણેશ હોટલની પાછળ, ટેકીયાપાડા, જિ. નર્મદા, પીન - ૩૯૩ ૦૪૦.	વિજ્ઞાન સમાજવિદ્યા	એમ.એ. (હોમ સાયન્સ)	૧૮/૦૯/૮૧	૯૮૭૯૪૧૨૧૩૫
૪૮.	ભટ્ટ શિવાની જયંતભાઈ ૨૬, પ્રસાર સોસા., મહંતમપુર, કુંજરેલી ધ્યાન એપી.ની પાછળ, ઝાંઝર રોડ, ભરૂચ-૩૯૨૦૧૨	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (કેમીસ્ટ્રી)	૧૯/૦૪/૮૨	૯૩૭૪૦૧૬૨૬૬
૪૯.	કોડીયા ઉન્નતિ હસુભાઈ ૨૪પુત સ્ટ્રીટ, રાજવીપયા, જિ. નર્મદા, પીન - ૩૯૩ ૧૪૫.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (Org. Che.)	૧૯/૦૯/૮૧	(૦૨૬૪૦) ૨૨૪૦૩૧
૫૦.	જંબુલકર ચેતના મંગલેશ્વર પ્લોટ ૪૮/૪૯, બુધ્ધ કો-ઓ. સોસા., રેલ્વેસ્ટાઈપ્રેરીનજી, ઉપન, વીળાપદ, તા. ચોપરી, જિ. સુરત - ૩૯૪૨૧૦.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (Zoology)	૨૧/૦૧/૮૩	(૦૨૬૧) ૨૨૮૧૮૫૮

રો.નં.	નામ / સ્થાન	પદવિ	શી.લાયકાત	જન્મતારીખ	કોલ નં.
૫૧.	મોગા સ્વાતીબહેન વસંતભાઈ મુ. પો. મલીયાપરા, તા. ચીખલી, જિ. નવસારી.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (કેમીસ્ટ્રી)	૧૪/૦૩/૮૩	૯૮૭૯૮૮૯૫૮૩
૫૨.	પટેલ દેવલબહેન ઠાકોરભાઈ શીવકૃપા સોસા., ઠીયાપરા, અભિશોખપાર્ક, તરસાડી, કોસંબા, તા. માંગરોલ, જિ. સુરત.	વિજ્ઞાન ગણિત	બી.એસસી. (કેમીસ્ટ્રી)	૦૩/૦૬/૮૪	(૦૨૬૨૯) ૨૩૪૯૪૨
૫૩.	પટેલ કેશુભાઈ વસંતભાઈ મુ. મોગસવાડી (મહાદેવનગર), જિ. વલસાડ, પીન - ૩૯૬૦૦૧.	વિજ્ઞાન ગણિત	બી.એસસી. (કેમીસ્ટ્રી)	૧૯/૦૪/૮૩	(૦૨૬૩૨) ૨૨૩૦૬૬
૫૪.	પટેલ પદ્મુભાઈ ઠાકોરભાઈ ૪૭, અમૃતનગર, મુ. પો. કીમ, તા. ઓલપાડ, જિ. સુરત, પીન - ૩૯૪૧૧૦.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (કેમીસ્ટ્રી)	૦૮/૦૭/૮૧	(૦૨૬૪૬) ૨૩૦૯૧૫
૫૫.	પ્રજ્ઞપતિ સંજયભાઈ ધનજીભાઈ મુ. પો. નવેઠા, તા. જિ. ભરૂચ. પીન - ૩૯૨૦૧૨.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (કેમીસ્ટ્રી)	૧૫/૧૧/૮૦	(૦૨૬૪૨) ૨૮૬૦૫૫ ૯૮૯૮૩૧૩૯૯૭
૫૬.	રાજ અરુણસિંહ દેવેન્દ્રસિંહ મુ. પો. દાંદા, તા. આમોદ, જિ. ભરૂચ. પીન - ૩૯૨૨૩૦.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (ઈલેક્ટ્રોનિક્સ)	૦૪/૦૧/૯૨	(૦૨૬૪૧) ૨૩૬૨૮૭ ૯૮૭૯૫૩૯૪૬૫
૫૭.	રાઠવા અશોકભાઈ રમણભાઈ જી. એમ. ડી. સી. કોલોની, રાજપારડી, ૩. સી-૫૯, તા. જયદિયા, જિ. ભરૂચ.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (કેમીસ્ટ્રી)	૦૧/૦૧/૭૯	(૦૨૬૪૫) ૨૪૧૦૬૪
૫૮.	દેલર હેમાંગીબહેન ચંદ્રકાંત મુ. પો. કોસંબા (આર.એસ.) સહયોગ સોસા., તા. માંગરોલ, જિ. સુરત.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (ભાયોલોજી)	૨૫/૦૩/૮૩	(૦૨૬૨૯) ૨૩૩૩૫૮
૫૯.	ઉપાધ્યાય નીલેષકુમાર ધનેશ્વર એ-૩, 'શિવમ્' નવચરના નગર, જાડેશ્વર, જિ. ભરૂચ, પીન - ૩૯૨૦૧૧.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (ઈલેક્ટ્રોનિક્સ)	૧૮/૧૦/૭૪	(૦૨૬૪૨) ૨૩૨૬૯૨ ૯૮૨૫૪૯૨૯૬૩
૬૦.	વસવા હર્ષાબહેન નરસિંહભાઈ ૩૨, મારુતિનંદન કો-ઓ. સો., જી. આઈ. ડી. સી. ૧૧૦૮/એ, નવી ગડું સ્કુલ, અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ.	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી. (સાયન્સ)	૧૩/૦૬/૮૩	૯૮૨૫૦૮૭૨૬૨

દાન આપનારાઓની યાદી : ૨૦૦૫-૨૦૦૬

ઉદ્દેશિત બીમજીભાઈ ગામીત	૮૦૦૦	વસાવા કેલાસ એન.	૨૫૦
અન્નવાલ બલક કેરિયર	૪૦૦૦	વસાવા નમંદા એન.	૨૫૦
શક્તિ ડિસ્ટ્રીબ્યુટીંગ, અમદાવાદ.	૧૦૦૦	એસ. એમ. કાનુનગો	૨૦૦
બીમાભાઈ દેસમુખ	૧૦૦૦	એ. યુ. પઠાણ	૨૦૦
ચીમનભાઈ બીસારા	૧૦૦૦	ફિરોજ જોગીયાત	૨૦૦
બીસારા અરુણા ડી.	૧૦૦૦	અબ્દુલ ભૈયાત	૨૦૦
ડૉ. વસંત ઓઝા	૧૦૦૦	જી.બી. ઠોડિયા સાહેબ (મામલતદાર અને અને એકિલકયુટીવ મેજિસ્ટ્રેટ, ભરૂચ)	૨૦૦
લક્ષ્મી પેટ્રોકેમ, અમદાવાદ	૧૦૦૦	સરદાર ભોરિંગ વર્કસ	૨૦૦
નંદોલીયા ઓર્ગેનિક્સ પ્રા. લિ.	૧૦૦૦	એમ. આઈ. ભરોડવાલા, અંકલેશ્વર	૨૦૦
પારુ એમ. ટેલર	૧૦૦૦	જે. એચ. મોદી - અંકલેશ્વર	૨૦૦
ગનસીયાભાઈ કાળુભાઈ ગીરજલી	૧૧૧૧	ભકિત ટયુશન કલાસ	૨૦૦
દેશમુખ દીપકભાઈ બી.	૭૫૦	જે. એન. મોદી - અંકલેશ્વર	૨૦૦
દીપકભાઈ એન. શાહ (નવકાર કીમ)	૫૦૧	એમ. કે. મોદી - અંકલેશ્વર	૨૦૦
ચુનીલાલ અંબરલાલ શાહ (નવકાર કીમ)	૫૦૧	મોહનભાઈ એમ. મિસ્ત્રી - ભરૂચ	૨૦૦
પટેલ રમેશભાઈ ભવનભાઈ	૫૦૧	રામેશ્વર પેટ્રોલિયમ, અંકલેશ્વર	૨૦૦
પટેલ પરભુભાઈ બહેચરભાઈ	૫૦૧	મહિમા પેટ્રોલિયમ, અંકલેશ્વર	૨૦૦
રાઠવા રમણભાઈ જે.	૫૦૧	પરિમલસિંહ એન. રણા	૨૦૦
ડૉ. એચ. ડી. (ડીપા ઓફ મેથ)	૫૦૧	મહંમદભાઈ અમીરભાઈ મલેક	૨૦૦
એ. યુ. પઠાણ	૫૦૦	એ. કે. મોદી - અંકલેશ્વર	૨૦૦
એક શુભેચ્છક તરકચી	૫૦૦	સુરેશ મહેતા સાહેબ (મજૂર મહાસંઘના પ્રમુખ)	૨૦૧
જયેશભાઈ પટેલ, ઝાંડેશ્વર	૫૦૦	એમ. આર. શાહ - ભરૂચ	૨૦૧
એન. સી. પટેલ	૫૦૦	સોમાભાઈ ડી. વસાવા	૨૦૧
મોહનભાઈ સી. વસાવા	૫૦૦	રાઠવા હીરાભાઈ ભલુભાઈ	૨૦૧
મહંમદ ભૈયાત ભરોડ.	૫૦૦	રાઠવા કનૈષ્ઠભાઈ ભલુભાઈ	૨૦૧
મયુરભાઈ મહેતા	૫૦૦	રાઠવા જગદીશ એસ.	૨૦૧
વસંતભાઈ એલ. પટેલ	૫૦૦	રાઠવા નવલસિંહ જે.	૨૦૧
મલેક સિકંદરભાઈ મહંમદભાઈ	૫૦૦	પટેલ પ્રફુલભાઈ દુર્લાભભાઈ	૨૦૧
એમ. સી. પટેલ	૫૦૦	વસાવા દેવેન્દ્ર	૧૬૦
ગીરજલી જયોતિ એન.	૫૫૫	ગાયત્રી મેડિકલ સ્ટોર્સ - રાજધીપળા	૧૫૧
એસ. બી. આઈ. અંકલેશ્વર, કેસ ડિપાર્ટમેન્ટ	૩૦૦	જે. યુ. પઠાણ	૧૫૧
પટેલ એન્ટર પ્રાઈઝ - અંકલેશ્વર	૩૦૦	કમલેશ કિરાણા	૧૫૧
રણછોડરાય પળપ મીલ - અંકલેશ્વર	૩૦૦	વિનોદભાઈ કડિયા - બીલીમોરા	૧૫૧
પ્રેમ એસ. શાહ	૩૦૦	મનસુખભાઈ કે. પટેલ	૧૫૧
નંદોસાલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લી.	૩૦૦	ઈકબાલભાઈ	૧૫૧
રાઠવા સોમાભાઈ આપર્સોંગ	૩૦૧	ઈસ્માઈલ જોગીયાત	૧૫૧
પી. ભાઠાવાલા (ડીપા એગ્રો મેક્સ)	૨૫૧		

રવિરાજ કોલિંગ્સ - રાજપીપળા	૧૫૦	પારા એ. જાદવ	૧૦૧
વસાવા ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બી.	૧૩૦	પ્રહલાદભાઈ બી. ગજેરા	૧૦૧
દૂધસાગર ડેરી	૧૨૬	રુચિ ટેલિકોમ - ભરૂચ	૧૦૧
રામુભાઈ કે વસાવા	૧૨૧	ગુણવંતભાઈ ખુશાલદાસ જાદવ	૧૦૧
સોમાભાઈ બી. વસાવા	૧૨૧	કુળચે રમેશભાઈ રામદાસ	૧૦૧
પ્રતિક વી. પ્રજાપતિ અને ભાવેશ જે રાઘવાણી	૧૨૧	રાજેન્દ્ર પ્રહલાદ સોનાર	૧૦૧
બાબુભાઈ ડી. બારી - સાયબ્ર	૧૦૧	સુભાષભાઈ તોતારામ સોની	૧૦૧
નલિનભાઈ એચ. પુરોહિત	૧૦૧	હસુભહેન એમ. ગુજરા	૧૦૧
રમેશભાઈ એન. પટેલ	૧૦૧	કેતનાબહેન સંજયકુમાર જાદવ	૧૦૧
જવાહરભાઈ ડી. પટેલ	૧૦૧	વિલાસબહેન દિનેશચંદ્ર જાદવ	૧૦૧
સુરત વિલાસ હોટલ	૧૦૧	મૂકેશભાઈ પટેલ	૧૦૧
જયેશભાઈ એન. મોટી	૧૦૧	મનજીતભાઈ સંતે	૧૦૧
અરવિંદભાઈ એન. પટેલ	૧૦૧	ચંદ્રસિંહ વી. વસાવા	૧૦૧
પંચોલી પ્રકાશચંદ્ર એમ. એરવોકેટ	૧૦૧	સુબાભાઈ બી. વસાવા	૧૦૧
મા ડિજિટલ સ્ટુડિયો - રાજપીપળા	૧૦૧	હીરાલાલ આર. વસાવા	૧૦૧
કાન્તિભાઈ બી. સોની - રાજપીપળા	૧૦૧	ધનસુખભાઈ બી. પટેલ	૧૦૧
પંચોલી ઈન્ડવનભાઈ એસ. રાજપીપળા	૧૦૧	બી. સી. સોલંકી	૧૦૧
શીતલ કલ્યાણ ફ્લોર્સ, રાજપીપળા	૧૦૧	એચ. આર. શર્મા	૧૦૧
ન્યુ અંબિકા પ્રોવિઝન ફ્લોર્સ - રાજપીપળા	૧૦૧	પ્રજાપતિ એમ. ડી.	૧૦૧
મેમસાબ ટેલર, રાજપીપળા	૧૦૧	પરમાર હશરથ એલ.	૧૦૧
રાજેશભાઈ માલી - રાજપીપળા	૧૦૧	ડી. આર. બી. પાટીલ	૧૦૧
ગાયત્રી ટેલિકોમ, રાજપીપળા	૧૦૧	પુરોહિત રાકેશ જે.	૧૦૧
ચંદ્રુભાઈ નરોત્તમભાઈ પટેલ - સુરત	૧૦૧	શિનોરા ગજેન્દ્ર એસ.	૧૦૧
એન. એમ. શેખ	૧૦૧	ફિરોઝાબહેન એન. શેખ	૧૦૧
પ્રાથમિક શાળા ખરોડ	૧૦૧	રમેશભાઈ વસાવા	૧૦૧
પટેલ દિલીપ બહેચરભાઈ	૧૦૧	શરદભાઈ બી. ચૌધરી	૧૦૧
હાજી મહંમદ સઈદ ખરોડિયા	૧૦૧	ધનરયામભાઈ કુમકુમ જવેલર્સ - ભરૂચ	૧૦૧
પટેલ જયેશ અંબાલાલ	૧૦૧	રાણા મહેશભાઈ ભીખાભાઈ - ભરૂચ	૧૦૧
પટેલ કિરણભાઈ - બાણખેતર	૧૦૧	રાણા કેલાસબહેન મહેશભાઈ - ભરૂચ	૧૦૧
યુનુસભાઈ જે ગોયાત, બાણખેતર	૧૦૧	હર્ષદભાઈ શિવલાલ ચૌદીયાવાળા - ભરૂચ	૧૦૧
પટેલ જશભાઈ મોતીભાઈ	૧૦૧	જયોતિબહેન અક્ષયભાઈ દેસાઈ	૧૦૦
રાજેશકુમાર એન. પટેલ	૧૦૧	કનૈયાલાલ શરદચંદ્ર વેદ ઘણદેવી	૧૦૦
પરબુભાઈ ડી. પટેલ	૧૦૧	હિબતુલ્લા ફજલે હુસૈન અમીરી	૧૦૦
સમજીભાઈ એ. પટેલ	૧૦૧	એસ. એમ. મલેક	૧૦૦
ખહાદુરસીંગ મોયલાભાઈ વસાવા	૧૦૧	અજહરખાન પઠાણ	૧૦૦
શ્રીમતી લક્ષ્મીબહેન ખહાદુરસીંગ વસાવા	૧૦૧	એમ. એમ. મલેક	૧૦૦
શનીષભાઈ સુખલાલ વસાવા	૧૦૧	ઈસ્માઈલ લુવારા	૧૦૦
અરવિંદભાઈ પી. વસાવા	૧૦૧	ક્ષરી અરહેમાન એયુબ સિદ્દાત	૧૦૦

દેસાઈ સુખાપભાઈ ઠાંડેભાઈ	૧૦૦	નવીનચંદ મિસ્ત્રી અને મયુરભાઈ ભગી	૩૨
દેસાઈ ઉન્વરભાઈ રણછોભાઈ	૧૦૦	વસાવા કમળાબહેન સોનજીભાઈ અને અન્ય	૩૧
દેસાઈ સિરસભાઈ સોનિતભાઈ	૧૦૦	રોષલ કિએશન અને અન્ય	૩૧
પટેલ સુનિલભાઈ ક્રાન્તિભાઈ	૧૦૦	ભારતીબહેન	૩૦
ગાંધીજી ઉસ્માઈલ ખરોડિયા (ભજરી)	૧૦૦	ઈકબાલમામા - ખરોડ	૩૦
ગૌરજલી કુલાલ આર.	૧૦૦	મિતેષ ડી. કાયસ્થ	૩૦
ગૌવાં મનસુખભાઈ કે.	૧૦૦	સાથીમાભાઈ અને કાસીકભાઈ	૬૨
બોવે ધનાભાઈ ડી.	૧૦૦	શીલેશભાઈ એમ. શાહ - વ્યારા	૬૦
ગૌરજલી શ્રેયાંસ આર.	૧૦૦	યજુવેન્દ્રસિંહ ઈ. ગામીત	૬૦
રમેશભાઈ જે. પટેલ	૧૦૦	કરશનભાઈ એસ. વસાવા	૬૦
અખતર એમ. કાકોર	૧૦૦	દેવજીભાઈ પી. ટંડેલ	૫૪
એમ. પી. સિંધા	૧૦૦	કલ્પેશભાઈ વી. મહેતા અને જય મહાદેવ	૫૨
વિનય એજન્સી	૧૦૦	મુકેશભાઈ વી. મહેતા અને હડપે સુમનબહેન એમ	૫૨
જે. બી. સોલંકી (નિવાસી ના. કલેક્ટર, ભરૂચ)	૧૦૦	યુસુકભાઈ કારભારી -ભાટી	૫૧
એકશુભેચ્છક તરફથી	૧૦૦	બોયા નવીનભાઈ એલ.	૫૧
રમેશભાઈ પ્રજાપતિ	૧૦૦	કલ્પેશકુમાર જે. પટેલ	૫૧
એ-વન ચાઈનીસ સેન્ટર - ખરોડ	૧૦૦	બીબીબહેન જે. પટેલ	૫૧
માતૃશ્રી લેબોરેટરી બીલીમોરા	૧૦૦	ચિનોદ આર. પટેલ	૫૧
સિરાજ એડ્યુબ મોતાલા	૧૦૦	એકશુભેચ્છક તરફથી	૫૧
મી. યુસુક બેયાત	૧૦૦	એકશુભેચ્છક તરફથી	૫૧
જાગ્યા કેમિસ્ટી ટ્રસ્ટ	૧૦૦	અંશપકુમાર કેશવભાઈ પટેલ	૫૧
સુલેમાનભાઈ કરોડિયા	૧૦૦	પાર્વતીબહેન મોરારભાઈ પટેલ	૫૧
દેવેન્દ્ર આર. પટેલ	૧૦૦	પટેલ ચંદુભાઈ માનસિંગભાઈ	૫૧
શ્રીમતી અનન્દયાબહેન રજનીકાંત ભગત	૧૦૦	પટેલ કનુભાઈ મગનભાઈ	૫૧
મહાવીર પલ્લ મીલ ગણદેવી	૧૦૦	ડો. મગનભાઈ પી. પટેલ	૫૧
તલકલ, એ-વન, નરવરભાઈ અને પી.એચ.સી. ખરોડ	૯૦	અક્ષયભાઈ પી. ભાવસાર	૫૧
સુનિલભાઈ અને કોમલભાઈ પાટીલ	૮૪	વાત્સલ્ય	૫૧
ઈલેસ આર. ગામી અને અન્ય કટાવાસણ	૮૦	ધર્મેન્દ્ર એસ. ચૌધરી	૫૧
ક્રાન્તિભાઈ અને જયંતિભાઈ પટેલ સેલુત	૭૬	અલ્પેશ આર. મોદી	૫૧
ક્રાન્તિભાઈ અને જયંતિભાઈ પટેલ સેલુત	૭૬	જ્ઞાનેશ્વર વિટ્ઠલ ચૌધરી	૫૧
એ. આર. ભગત અને અમરતલાલ ખગી	૭૬	દિલીપ શુકદેવ આહીરે	૫૧
અમિત અશ્રવાલ અને અન્ય	૭૫	પ્રવીણ સુરેશભાઈ મનુચારી	૫૧
મી. યુસુક બેયાત અને અન્ય	૭૫	સુહાસભાઈ પુંડલિક બહારે	૫૧
મંબુલકર મંગલેશ્વર	૭૫	નંદકિશોર પંડિતભાઈ પાટીલ	૫૧
ગૌરાંગ દેસાઈ અને અન્ય	૭૫	વિનયભાઈ જગતરામ માસ્ટર	૫૧
પાર્વતીબહેન પી. પટેલ	૭૨	ખંડુ બીમસન ફુલમાળી	૫૧
રાવજીભાઈ એ. પાટલવાડિયા	૭૨	તરીશકુમાર મધુસુદનભાઈ રાણા	૫૧
રામજીભાઈ પટેલ	૭૨	જગદીશભાઈ રાણા	૫૧

બાર. પી. રણા	૫૧	બરવિંદબાઈ ધોબી	૫૧
મુકેશભાઈ રાણા અને અન્ય	૫૧	મલાલશ્રી પ્રોવિઝન સ્ટોર્સ	૫૧
ઉમેશભાઈ દેવેશ	૫૧	દેસાઈ સુરેશ નારણભાઈ	૫૧
સનાથન સ્કૂલ	૫૧	દેસાઈ દિલીપભાઈ રતિલાલ	૫૧
એન. એ. પટેલ	૫૧	પટેલ રમેશભાઈ હરિભાઈ	૫૧
રાજુભાઈ પલ્લે સ્ટુડિયો	૫૧	પટેલ મુકેશભાઈ હરિભાઈ	૫૧
શાંતાબહેન દિનુભાઈ પટેલ	૫૧	સ્મૃતિ વેલિંગ વર્ક્સ	૫૧
જેકોરબહેન હરગોવિનદાસ ભાવસાર	૫૧	હરીશભાઈ ટેલર	૫૧
દિવાળીબહેન મનસુખભાઈ પટેલ	૫૧	શાંતિલાલ મિસ્ત્રી	૫૧
અનિલાબહેન ઠાકોરભાઈ	૫૧	ધીરજભાઈ વસાવા	૫૧
હરીશ નાથુભાઈ પટેલ	૫૧	ખદીજા ઈસ્માઈલ	૫૧
મધુસુદન બી. સોલંકી	૫૧	વિક્રમસિંહ અટોલરિયા	૫૧
નયનકુમાર સી. પંડયા	૫૧	કે. બી. પટેલ	૫૧
જશવંત એલ. પટેલ	૫૧	એસ. બી. ભટ્ટ	૫૧
મયૂરભાઈ એમ. પટેલ	૫૧	અભાસ જે. મોક	૫૧
શૈલેશભાઈ સી. પટેલ	૫૧	અલ્કેશભાઈ ગોહિલ	૫૧
દિનેશભાઈ બી. પટેલ	૫૧	રાજેન્દ્રસિંહ ગોહિલ	૫૧
રતિલાલ એસ. પટેલ	૫૧	ક્રાધસ્થ પ્રિતેશ	૫૧
રંજનબહેન જી. પટેલ	૫૧	મિલન	૫૧
રમેશભાઈ એસ. પટેલ	૫૧	સની	૫૧
સુભાષચંદ બી. સોલંકી	૫૧	ધવલ	૫૧
સોનલબહેન કે. જોષી	૫૧	વસાવા ગુલાબસીંગ એચ.	૫૧
રમીલાબહેન પી. પટેલ	૫૧	વસાવા નિધિબહેન કાલીદાસ	૫૧
સરવ્યુબહેન એમ. પટેલ	૫૧	ચૌહાણ કૌશિક આર્ટ.	૫૧
હેમલતાબહેન સી. પટેલ	૫૧	મીતાબહેન એચ. પંજવાણી	૫૧
વીણાબહેન એમ. પટેલ	૫૧	ભાઈલાલભાઈ જી. પટેલ	૫૧
રમેશભાઈ સી. પટેલ	૫૧	શ્રી પટેલ સ્ટોર્સ (રાણીપુરાવાળા) ઝપડીયા	૫૧
નંદલાલ જી. વસાવા	૫૧	શ્રી દ પંજકુમાર અશોકભાઈ સોની	૫૧
બાબુભાઈ બી. ગામીત	૫૧	અનંતપ્રસાદ દલસુખભાઈ રજવાડી	૫૧
મોહિતભાઈ પી. પટેલ	૫૧	લક્ષ્મી ડેરી, સુરત.	૫૧
રાજુભાઈ એસ. ઉપાધ્યાય	૫૧	પીયૂષ એ. ચેવલી	૫૧
વિનાયક સ્ટોર્સ	૫૧	મુરાદભાઈ	૫૧
જમનાદાસ લાલ	૫૧	વિશાલ સોનાવાલા	૫૧
કોહિનુર હોટલ - રાજપીપળા	૫૧	ધનજીભાઈ મોતીભાઈ પટેલ	૫૧
ધનજીભાઈ મોતીભાઈ પટેલ	૫૧	રાધિકા ડ્રેસ મટેરીયલ્સ અંકલેષર	૫૧
અશ્વીનભાઈ - રાજપીપળા	૫૧	ઝેયુબભાઈ કરીમભાઈ શેખ	૫૧
અંકિત જ્વેલર્સ - રાજપીપળા	૫૧	નદીમ મકસુદ કાષાવાલા ગણદેવી	૫૧
પ્રવિણભાઈ એમ. પંચોલી	૫૧	મહુબહેન સી. સોની	૫૧

શૈવરી ચંપાબહેન રમેશભાઈ	૫૧	ગોટલ રોયલ પેલેસ	૫૦
વસાવા કુમાર અને ભાવિન એસ.	૫૦	અતમઠ ઈસ્માઈલ સદર	૫૦
અરવિંદભાઈ અને પ્રિતકુમાર	૫૦	માતમઠ ઈસ્માઈલ પટેલ	૫૦
વિપિકુમારી અને કમળાબહેન પટેલ	૫૦	શલીમભાઈ દરસોત	૫૦
બોયા શિવરામ એસ.	૫૦	આરિક યુસુફ	૫૦
બોયા હેમંતભાઈ સી.	૫૦	ઝેયુબભાઈ બેયાત	૫૦
આમીત રાજેશભાઈ બી.	૫૦	ઈરફાન પટેલ	૫૦
પટેલ ધીરજકુમાર ડી.	૫૦	કલ્પેશભાઈ રતિલાલ માછી	૫૦
પાલવે મનુભાઈ આર.	૫૦	પટેલ અનુલભાઈ વલી ઈસા	૫૦
પટેલ કૈશવભાઈ જી.	૫૦	ઈસ્માઈલભાઈ વડવાલા	૫૦
પટેલ હેમંતકુમાર મહેશભાઈ	૫૦	હમેરા મીલાના હનીફ સાલેહ	૫૦
પટેલ રાજેશકુમાર કરસનભાઈ	૫૦	વસાવા ભારતસિંહ ડુંગરસિંહ	૫૦
પટેલ મહેશભાઈ ઉમેદભાઈ	૫૦	વસાવા મિથુનકુમાર વિનુભાઈ	૫૦
પટેલ પાર્વતીબહેન મહેશભાઈ	૫૦	સુરેશભાઈ તન્ના	૫૦
ઈબ્રાહીમ મહેમૂદ જોગીવાત	૫૦	પ્રતાપભાઈ કારીયા	૫૦
બેલીમ કાતીમા અસ્લમ	૫૦	દિનેશભાઈ તન્ના	૫૦
પ્રતિકભાઈ શાહ	૫૦	વિનુભાઈ તન્ના	૫૦
સંજયભાઈ ભક અને અન્ય	૫૦	પરમાર હિતેશજી	૫૦
કિન્નરીબહેન સદરાબી અને અન્ય	૫૦	જયોતિબહેન સી. તકવી અને અન્ય	૫૦
અશોકભાઈ પી. રાણા અને અન્ય	૫૦	રવિ પરમાર	૫૦
સુરેશભાઈ પટેલ અને અન્ય	૫૦	તુલસી દેવીદાસ પાટીલ - અમરોલી	૫૦

“આપણે મહાનતાની વધુમાં વધુ સમીપ ત્યારે પહોંચીએ છીએ,
જ્યારે આપણી નમ્રતા મહાન બને છે.”

- ટાગોર

* * *

શર વસ્તુઓ કરી નથી આવતી -
બોલેલો શબ્દ,
છોડેલું તીર,
વીતેલી જીંદગી અને
ગુમાવેલી તક.

- આરબ કહેવત

* * *

“શિશુજી એટલે અબિલાઈની આરાધના !”

- ગુણવંત શાહ

Gr. No. : 2004-05

245-14

With Best Compliments From

E-mail : nec@narmadaelectric.com

www.narmadaelectric.com

Pravin Patel
98252 03607

Viraj Patel
98257 29618

NARMADA

ELECTRIC CORPORATION

WHOLESALE DEALERS IN ELECTRICAL GOODS

Patel Commercial Complex, Nr. Hotel Prateen,
Old N.H. No.-8, G.I.D.C. Chowkdi, Ankleshwar - 393 002,
Dist. Bharuch (Gujarat)

Phone : +91-2646-220729, 220735

Telefax : +91-2646-252797

GSN : 2004-05

248 - 11

With Best Compliments From

Rupesh D. Sindhav
M : 98987 39557

Dipesh J. Prajapati
M : 92282 73028

GLOBAL COMPUTER & NETWORKING SERVICES

**SALES & SERVICES
AMC, NETWORKING
COMPUTER PERIPHERALS
PRINTING, SCANING, TYPING
SOFTWARE DEVELOPING**

116, HARIHAR COMPLEX, NEAR TULSIDHAM,
ZADESHWAR ROAD, BHARUCH.

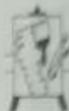
PHONE : 02642 - 571817

E-mail : globalcomservices@msn.com

With best compliments from

N. D. Patel

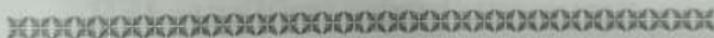

CHIRAG

STATIONERY STORES

- ❖ Office Stationery
- ❖ Computer Statrumants
- ❖ Drawing Instrumants
- ❖ Gift Articales
- ❖ Packaging Materials
- ❖ And Zerox Etc.

Adarsh Commercial Complex,
Plot No. C/4/10-B-2, Shop No. 2,
New G.I.D.C. Over Bridge, Ankleswhar - 393 002.
Phone: (02646) 222990, 253027, Fax : 02646 - 251826.

વાર્તાચલા ઘાટ

મારૂં ઇલેક્ટ્રોનિક્સ

ડીરટ્રીબ્યુટર

(ભરૂચ તથા નર્મદા જિલ્લો)

સેમસંગ, સલોરા.

ડીલર

નંદરાજ, વીડીયોકોન, ઓનિડા, IFB,

મહારાજા વગેરે ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, હોમ

એપ્લાયસીન્સ આઈટમોના અધિકૃત વિકેતા

મુખ્ય શાખા

મારૂં ઇલેક્ટ્રોનિક્સ

શ્રીજનગરની બાજુમાં,
સ્ટેશન રોડ, અંકલેશ્વર.

ફોન : ૩૦૯૨૨૦, ૪૪૭૧૦

બીજી શાખા

મારૂં ઇલેક્ટ્રોનિક્સ

બી/૩, શેઠના પ્લાઝા શોપીંગ સેન્ટર,
સ્ટેશન રોડ, ભરૂચ.

ફોન : ૩૯૬૬૯૦.

ॐ : २००५-०६

५९-१५

With Best
Compliments from

**Zydus
Cadila**
Healthcare Limited

Cadila Healthcare Ltd.

291, G.I.D.C., ANKLESHWAR.

Tele : 02646 - 220722, 220719, 220377.

BULK DRUGS
MANUFACTURER

Shree 11

SHREE
NATH
★
LABOURS

*With best
compliments from*

SHREENATH LABOURS

Man Power Supplier & Contractor

Specialist in :

Material Shifting, House-Keeping,
Sanitation, Gardening & Factory Works.

101, Manglam Shopping Centre, Above Hotel Sahara,
G.N.F.C. Chowkdi, Narmadanagar, Dahej By-Pass,
BHARUCH-392 015.

Phone : (O) 952642 - 246760.

ॐ GCSN : 2004-05

ॐ २६-१५

With Best Compliments From

Bata

Authorised Dealer Bata India Ltd.

Delawala & Co.

**Shop No. 1, Jay Complex,
B/s. Bombay Shopping,
Station Road, Bharuch.
Ph. (02642) 269411.**

ॐ : २००४-०५

ॐ - १५

With best compliments from

Naresh Jhagadiawala

Vipul Jhagadiawala

Vaishali

Chauta Bazar, Ankleshwar - 393 001.

Phone : (O) 246583 (R) 245357
(F) 247651

Mobile : 98986 11501.

★ AUTHORISED DEALER & SUPPLIER OF ★

Raymond's

Majallal

Duckback

BOMBAY DYEING

Kurl-on
India's largest selling trousers

S. Kumars

UNIFORM, CLOTH, FURNISHING CLOTH & TOWEL

With Best Compliments From

Suresh D. Ramani

Mob. : 98251 - 08405

Keshavji Devji & Sons.

Govt. Approved 'AA' Class Contractor

BHAILALBHAI WADI, TARSADI,
KOSAMBA (R.S.) - 394 120.
PHONE : (O) 02629 - 233555.

GCSN : 2004-05

24-11

With Best Compliments from

ARE YOU WANT TO
COME AT FIRST ?

THEN JOIN

BHAKTI TUTION CLASSES

STD. 1 TO 7 ALL SUBJECT
STD. 8 TO 10 MATHS-SCIENCE
STD. 11-12 MATHS

FOR FURTHURE INFORMATION
CONTACT ON

9228896805

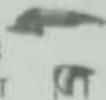
ઉત્કર્ષ : ૨૦૦૫-૦૬

Subotal

With Best Compliments from

C.B. MISTRY & CO.

- * KRESS POWER TOOLS
- * ALUMINIUM WINDOWS & DOORS
- * PLASTIC SECTION & P.V.C. SHEET
- * SYNTHETICS DOOR, POLY DOOR, WINDOW
- * HARDWARE TOOLS AND GENERAL SUPPLIER

SAVE TREE USE P.V.C.

ANKLESHWAR

B-1, Kewal Shopping Centre, Opp. Rajkamal Arcade,
Post Box No. 134, GIDC, Old N.H. No. 8, Ankleshwar.
Ph. : 223957, 224626, Fax : (02646) 223956.

BHARUCH

2, Divine Shopping Centre, Near Titan Show Room
and Avishkar Complex, Maktampur, Zadeshwar,
Bharuch. (Gujarat) - Ph. 229227.

પર્યાવરણ જાળવાય, સારો વરસાદ આવે તે માટે વૃક્ષો જાચાવવા આપણે ઘરનાં
ખાસી-દરવાજા તથા ફર્નિચર, પી.વી.સી. પ્લાસ્ટીક પ્રોડક્ટ્સમાંથી બનાવી શકાય છે.

ઉત્કર્ષ : ૨૦૦૫-૦૬

૦૬-૧૫

With Best
Compliments from

સૈયમ સર્વિસ એન.

HOTEL SURYA PLAZA

A/C Non A/C Restaurant

- SNACKS • SOUTH INDIAN
- GUJARATI THALI • PUNJABI • CHINESE

CONFERENCE HALL - MARRIAGE HALL

C/513, Near G.I.D.C., St. Depot,
N.H.No. 8, Ankleshwar-393 002.
Phone : 221662 (O) 575046.

ઉત્કર્ષ : ૨૦૦૫-૦૬

૫૬-૧૫

With best compliments from....

J. V. Patel

Ph. : (R) (0261) 27514307

Ghanshyam

Ph. : (R) (02646) 238930.

Ravi Raj Chemicals

Plot No. C-18/7120, Near Karmatur Chowkdi,
G.I.D.C., Ankleshwar, Dist. Bharuch (Guj.)
Phone : (O) (02646) 225586, 252195, 226134.

ચુલેષ્ઠા સહ

ઝવેરભાઈ પી. પટેલ

હિરેન ઝંડ. પટેલ

શ્રી અક્ષર સાયકલ સ્ટોર

દરેક કું.ની સાયકલ, ટ્રાઈસીકલ
તથા સ્પેરપાર્ટ્સ વેચનાર તથા રીપેરીંગ કરનાર

ને. હા. નં. ૮, લીંક રોડ, ડુંગરી, તા. જી. વલસાડ.

☎ : (02632) 285624 (M) 98251 41388

GCSA : 2004-05

25-14

Harshad Prajapati
Pragnesh Prajapati

With Best Compliments From

(M) 98257 77887
(M) 98792 92888

V. I. P. Electronics

All Comany's Mobile Card, Coupan, Music System,
Audio CD, Video CD. Mobile Hand set & Accessories.

Authorised Dealer : NOKIA & Hutch

Kimavati Complex, Near Railway Station, KIM.
Phone & Fax : (02621) 233040.

With best compliments from

Kiritsinh Mahida

904

Ambe
Medicines
Chemists & Druggists

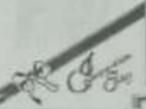
1st Floor, Swaminarayan Complex,
Next to Chhabra Hospital, KIM, Dist. Surat.
Tel. : 952621 - 238482, Mobile : 98254 20358.

સુતીચ્છા વાક્ય

દિવા ગ્રીટ & સ્ટેશનરી

અ.જી. ૭, ૮, સરદાર પાર્ક-૨, જી.આઈ.ડી.સી.,
અંકલેશ્વર. ફોન નંબર : (૦૨૬૪૬) ૨૫૩૭૦૬

ધોરણ-૧૨ H.S.C. સાયન્સ/કોમર્સ

વધુ અભ્યાસ કરો, આપનું ભવિષ્ય
ઉજ્જવલ બનાવો

પાસ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ માટે

ભવિષ્યના સુપર-ડુપર કોર્ષમાં વોડાઓ
અને આપનાં સપનાં સાકાર કરો

બાલાજી એજ્યુકેશનલ ડિસ્ટ્રિબ્યુટર્સ

BANGALORE • MANGALORE • કર્ણાટક રાજ્યમાં ભણવાની ઉત્તમ તક

મેડીકલ / પેરામેડીકલ કોર્ષ એન્જીનીયરીંગ કોર્ષ મેનેજમેન્ટ કોર્ષ

• મેડીકલ	• ડે-ટલ	• ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન	• બી.બી.એ.
• ફીઝીયોથેરાપી	• કાર્મરસી	• ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી	• બી.બી.એમ.
• કાર્મરસી	• નર્સીંગ	• કોમ્પ્યુટર સાયન્સ	• બી.સી.એ.
• બી.એસસી.	• એમ.એસસી.	• મેડીકલ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ	• એમ.બી.એ.
• બાયોટેકનોલોજી		• મીકેનીકલ	• એમ.સી.એ.

ઉપરોક્ત જણાવેલ કોર્ષના એડમીશન માટે જરૂરી માર્ગદર્શન માટે પૂરી વિગત સાથે મળો

ગિરીશ કાભરાવાલા બી.દામ.
મો. ૯૮૯૮૦૦૨૬૪૨

સુપર મેડીકલ સ્ટોર્સ ફોન (ઓ.) ૦૨૬૪૨-૨૬૪૬૭૪
ડી-૧૮, પટેલ સુપર માર્કેટ, સ્ટેશન રોડ, ભરૂચ.

સાંઈ ત્રદા મેનેજીન / જાહેર ખબર / સાંઈ સાહિત્ય - શ્રી સાંઈ સહ્યદિન અધ્યાય ૧૧/૧૫ પુસ્તિકા
માટે સંપર્ક કરો....

ઉચ્ચ : ૨૦૦૪-૦૬

૨૦૧૩-૧૪

With best compliments from....

HOTEL ★★★
PACIFIC INN
(Pure Veg.)

KAILASH COMPLEX, N.H. NO.-8,
KAMREJ CHAR RASTA, DIST. SURAT.

PH. : (02621) 255978-79-80-81 • FAX : (02621) 254610

॥ Shri Ganeshay Namah ॥

With best compliments from

Made things better

The Digital Point

Manoj Patel

Sainam Studio

1st Floor, Mahavir Shopping Centre,
Opp. Brijnagar, Station Road, Ankleshwar.

Phone : (O) 02646 - 245491 (M) 982 566 0036.

ઉત્કર્ષ : ૨૦૦૫-૦૬

અંક - ૧૫

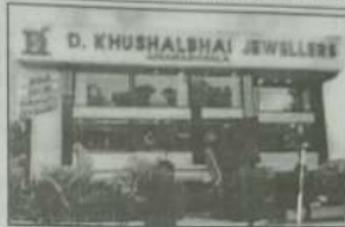
ડી. ખુશાલભાઈ જવેલર્સ

પાર્લ પોઈન્ટ, અંબિકા નિકેટન ભસ સ્ટોપ સામે, સુરત.

ફોન : 2214958, 2211196, 2211074. ફેક્સ : (0261) 2228621. E-mail : dkjewel@yahoo.com

અમારી અવિરત પ્રગતિ અને સફળતા એ જ સુરતની કલાપ્રેમી જનતાના હૃદયનાં પ્રેમ-સંપૂર્ણ વિશ્વાસ અને આત્મીયતાની લાગણીનો સોત છે... જે અમારા શો-રૂમના સોનામાં સુગંધ રૂપે..

જ્યાં વિશ્વાસ એ જ પરંપરા

સાઉથ ગુજરાતમાં સોના-હીરા-ચાંદીના કલાત્મક દાગીનાનો એકમાત્ર ભવ્ય પિશાળ જવેલરી શો-રૂમ

આપણા સુરતના ગૌરવમાં અમારી વિશિષ્ટતાઓ

* સતત ૩ વર્ષથી દક્ષિણ ગુજરાતમાં સૌથી વધુ જવેલરી એક્પોર્ટ એવોર્ડ મેળવેલ છે. * સુરતમાં સૌથી વધુ સરકારમાન્ય હોલમાર્ક જવેલરી ધરાવનાર એકમાત્ર જવેલરી શો-રૂમ. * અમારા દાગીના ઉપર સુરતમાં બન્યો એક ઈ-કીયન સ્ટાન્ડર્ડ (BIS) સરકાર માન્ય ગેરંટેડ હોલમાર્ક કરેલી જવેલરી ધરાવતો શો-રૂમ.

ગુણવત્તા, આધુનિક ડિઝાઇન અને કલાત્મક આભુષણો માટે પ્રતિષ્ઠિત શો-રૂમ

આપની શાળાએ માન્ય કરેલ

કલર અને ડિઝાઇનના તૈયાર

યુનિફોર્મ

પી.ટી. ડ્રેસ

સ્કાઉટ ડ્રેસ

યુનિફોર્મના સ્વેટર

અને યુનિફોર્મનું કાપડ ખરીદવા માટે

ભાગાતલાવ, સુરત.
ફોન : ૨૪૨૪૫૧૮-૨૪૫૧૫૦૧

સુરત શહેરની દરેક પ્રતિષ્ઠિત શાળાઓએ માન્ય કરેલ યુનિફોર્મ તૈયાર મળશે.

- * આપની એક મુલાકાતથી અમને મળશે કાયમી સ્નાહક અને આપને મળશે સંપૂર્ણ સંતોષ.
- * એક યુગ કહેવાય તેટલા સમયથી અમારી પરંપરા રહી છે. ઉચ્ચ ક્વોલિટી સાથે વ્યાજબી ભાવની.
- * ડિસ્કાઉન્ટ બધે મળશે, ક્વોલિટી અને ભાવની સંપૂર્ણ ખાતરી પરફેક્ટ સિવાય ક્યાંય નહીં.

ONLY
PERFECT
FOR SCHOOL UNIFORMS

BHAGATALAV, SURAT.
PH. : 2424518-2451501.
Fax : (0261) 2419666
e-mail : perfect@worldgatein.com
www.perfectschooluniform.com

VISHAL MALLEABLES LIMITED

AN ISO 9001:2000 CERTIFIED COMPANY

We are a Modern Mechanized Reputed Foundry in India with a present capacity of 12000 M.T. of Castings. The unit weight of castings manufactured range from 500 grams a piece to 50 Kgs a piece. The quality of our product is unmatched inspite of offering most competitive rates to buyers of following major segments of industries. The material specification cover MCI, SGCI/Ductile Iron, Grey Iron and Aluminium Alloy Castings to all relevant grades of IS and International Standards.

- Heavy/Light Vehicles, Tractors & Cars, Earthmoving Equipments Manufacturers.
- Power Transmission Equipments like H.T. Insulators, Lightning Arresters, Transformers, Distribution Sub-stations, etc.
- Overhead Electric Traction Line fittings and Inserts used in Concrete Sleepers of Railways
- Aluminium Alloy finished components for H.T. Insulators.

Regd. Office & Works

85/2, G.I.D.C. Indl. Area
ANKLESHWAR - 393 002,
Dist. Bharuch, Gujarat.

Phone : (02648) 222168, 222267, 250127
Fax No. : (02648) 251924 • Gram : "MALLEABLES"
E-mail : info@vishalmalleables.com
Web site : www.vishalmalleables.com.

Corporate Office :

3/4, Kapadia Chambers,
51, Devji Ratansy Marg,
MUMBAI - 400 009

Phone : (022) 23717969,
23781886
Fax No. : (022) 23744229.

સુલોચ્છા સહ

દાંડી પાલ ગ્રુપ કો-ઓ. કોટેન સેલ સોસાયટી લીમિટેડ

જહાંગીરપુરા, રાંદેર, તા. ચોર્યાસી, જિ. સુરત. ☎ : ૨૭૬૬૪૬૨
લાંચ ઓફીસ : મુ.પો. અંભેતા, તા. ઓલપાડ. ☎ ૨૨૩૯૫૬

* સભાસદ સંખ્યા : ૩૬૮૨ * મંડળી રજુ. નં. : ૪૪૬૨ * ઓડીટ વર્ગ : 'અ' * તા. ૫/૮/૧૯૨૪

મંજૂર થયેલ શેરની રકમ રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦-૦૦	રીઝર્વફંડની રકમ રૂ. ૫,૫૩,૦૦૬-૧૩
અરપાઈ થયેલ શેરની રકમ રૂ. ૫,૧૧,૬૫૦-૦૦	અચત ઘાપણની રકમ રૂ. ૮૭,૫૫,૫૦૭-૨૭

મંડળી સભાસદોનું તથા બિન સભાસદોનું મંડળરનું પુલ્કીગનું કામકાજ કરે છે. સભાસદોનાં કપાસનું પુલ્કીગ કરે છે. જૂજ કમ્પીશનથી વેચાણ પ્રક્રિયા કરે છે. મંડળીમાં અદ્યતન રાઈસ મીલમાં ઉત્પાદન થતા ચોખાનું વેચાણ કરે છે. સભાસદોને વાવેતર મુજબ વિરાણ કરે છે. મંડળીમાં ખાતર, દવા, બિયારણ, કેસર કેરી રસ, પાવર ટીલર, કિલ્લ માસલ, તથા સ્પેર પાર્ટ, સિંગલેલ, શિવાકાશીના ઠટાડા તથા બાજ-પરિયાનું રોકડેથી વેચાણનું કામકાજ કરે છે.

પ્રમુખશ્રી (ટિલેજ)	મેનેજરશ્રી (પીજરત)	સેક્રેટરીશ્રી (પાલણપોર)
જયેશભાઈ શંકરભાઈ પટેલ	મનુભાઈ ગાંડાભાઈ પટેલ	ગણપતભાઈ પરાગભાઈ પટેલ
તથા વ્યવસ્થાપક સમિતિના સભ્યશ્રીઓ તથા કર્મચારી ગણ		

જય સરકાર

ધુલેચ્છા સહ....

Hj

☎ : ૨૬૦૬૨૬

KDM સ્પેશ્યાલીસ્ટ

દીર જ્વેલર્સ

સોના ચાંદીના દાગીના લેનાર
તથા લેયનાર તેમજ ઓર્ડર
મુજબ બનાવી આપનાર

૮, સૂર્યા શોપીંગ સેન્ટર,
સેવાશ્રમ રોડ, ભરૂચ.

With best compliments from...

Dharmesh Dodia

Gautam Dodia

Cell : 98795 54131

Cell : 98241 31510

*Specialist in
Gold & Silver Jewellery*

S.B.-6, Shri Niketan Resi Plaza,
Zadeshwar Road, BHARUCH.

Phone : (02642) 226152

મુનેચ્છા સહ...

મેચાંગના સ્પેશ્યાલીસ્ટ

શિવમ સ્ટીલ

જી-૫, અંબર સંકુલ, શક્તિનાથ
મંદિરની સામે, ભરૂચ.

Ph. : (S) 269278 (R) 264602

શિવમ સ્ટીલ

૧૫, શ્રી નિકેતન રેસી પ્લાઝા,
શિવમ વિદ્યાલયની બાજુમાં,
મહતમપુર, ઝાડેશ્વર રોડ, ભરૂચ.
Ph. : (S) 228721 (R) 264602

With Best Compliments From

BHAGVATI GOLD JEWELLERS

Chetan R. Soni

Specialist In

22 CT, 916 K.D.M.

Jewellery & Fancy Silver
Ornaments

201, Orion Arcade Zadeshwar
Road, BHARUCH - 392 012.

Tel. : (02642) 394118

Mobile : 98243 76642

With best compliments from...
Naresh Kutchandani (M) 98254 15183

Jaquar

Exclusive Building Material Show Room

NIRALI TILES & SANITARY

39-40, Rajkamal Arcade, Opp. Mega
Automobiles, Old N.H. No.-8,
ANKLESHWAR. Ph. : 227277.

'કિંગડોમ ટાઇલ્સ સેલેટરી લખ ફિટીંગ
આપના દરેક બજેટને અનુરૂપ મળશે.'

With best compliments from...

Bankim Amin

SUVIDHA
L.P.Gas

**MANGALAM
SALES**

DEALING

FREE SALE L.P.G. &
INDUSTRIAL L.P.G., OXYGEN,
ACETYLENE, NITROGEN, ARGON,
CO₂ & OTHER GASES

Mangala Chambers, N.H. No.-8,
Char Rasta, G.I.D.C.,
VAPI - 396 195 (Gujarat) Inida.
Phone : (0260) 2421932
(R) (0260) 2451014 (M) 98250 98482.

With best compliments from..

Sanjay Desai
(B.E. Computers)

**ADVANCE
COMPUTERS**

106, Royal Chambers,
Plot No. C-8/101/5,
Char Rasta, VAPI - 396 125

Phone : (0260) 2430903,
2426617, 2423740,
Mobile : 98980 02790
Email : adcomvapi@hotmail.com

With best compliments from...

PH. : 227837

RADHE TRADERS

Grain, Groundnut Oil,
Ghee, Merchant &
Commission Agent

3-4, Kunj Resi Plaza,
Zadeshwar Road,
BHARUCH, Gujarat.

ઉત્કર્ષ : ૨૦૦૫-૦૬

૫૬-૧૫

With Best Compliments from

Harshad Naik

Mob. : 98259 61260

"Discover the Genius within"

Hetal Desai

Mob. : 98251 23254

SMART KIDS ACADEMY

U-28, Chandni Chowk, B/H. Nandi Park,
Near Reliance Township, Piplod,
Contact No. 98244 51588.

તુલસીદાસ દેવીદાસ

પાટીલ

અમરોલી.

શુભેચ્છા સહ

લક્ષ્મીતો પુસ્ત્રોથી આવે છે, મહેનતથી આપતી
ઢોય તો મજૂટ પાસે કેમ નથી ? બુદ્ધિથી આવતી
ઢોય તો પંડિતો પાસે કેમ નથી ?

◆ ◆ ◆
અહિંસા તો તેને કહેવાય કે પુરતી
શક્તિ ઢોવા છતાં કંઈ જ ના કરે તે.

◆ ◆ ◆
માણસ કપડાંથી નથી શોભતો પણ
વાણી-વર્તન અને કર્મની સુગંધથી શોભે છે.

◆ ◆ ◆
આ સમુદ્રને ક્યાં કમાવા જવું પડે છે, ભરતી અને
ઓટ આવે તેથી જ ચોખ્ખો રહે છે, તેમ મનુષ્યને
ભરતી ઓટ આવે ત્યારે ચોખ્ખો રહે છે.

ઉત્સર્ગ : ૨૦૦૫-૦૬

૨૬-૧૫

With Best Compliments From

બાલાજી એજ્યુકેશનલ એમ્પોરીયમ, વલસાડ.

બ/૮, જરફિરોઝ કોમ્પ્લેક્સ,
કેરી માર્કેટની સામે, બેચર રોડ, વલસાડ.

☎ : (O) 256963 (R) 248282

- * સ્કૂલ સપ્લાયર્સ * સમત-ગમત સાધનો * લાયબ્રેરી બુક
- * પેપર્સ ચાર્ટ્સ * લેબોરેટરી કેમિકલ * વિજ્ઞાન સાધનો
- * સ્ટેશનરી * સંગીતના સાધનો

With best compliments from

Thakur Mamta N.

SANSKER TRAVELS

U/16, Hiral Shopping Center,
Opp. J. K. Tower, Ring Road, Surat.
Phone : 0261 - 2355555, 3078888
Fax No. : 2350000
Mobile : 98241 36866

ઉત્કર્ષ : ૨૦૦૫-૦૯

૧૬-૧૫

શ્રી ૧૧
॥ શ્રી જાતોડા ભૈરવનાથ જમા ॥

યુવેષ્ટા ઘટ

Ashwin Choksi

Ph. : (02629) 231216
Tele Fax : (02629) 231127
Mobile: 98251 53916

ચોકસી કે. એમ. જ્વેલર્સ

રેલ્વે સ્ટેશન સામે, કોસંબા (RS).
કોડ - ૩૯૪ ૧૨૦, તા. માંગરોલ, જી. સુરત.

Approved by :

BUREAU OF INDIAN STANDARDS
HALLMARKED GOLD
GOLD YOU CAN TRUST

916

Retailers : Exclusive Gold & Diamond Ornaments

With best compliments from....

Jayesh M. Patel

Account Consultant
&
Insurance Advisor

**LIC Health insurance
P. A. Motor Insu. Etc.**

**Shree [REDACTED]
Gurukrupa Accountancy**

C/o. Mangalam Sales,
Mangala Chambers, Char Rast,
G.I.D.C., VAPI - 396 195 (Gujarat)

Mobile : 98249 38655

Phone : (R) (0260) 2306140.

ઉચ્ચ : ૨૦૦૫-૦૬

૧૬-૧૫

With best compliments from...

Phone : (02646) 575261
Fax No. : (02646) 223730
(M) : 98792 86441

Anmol

STATIONERY & XEROX

**Office & Computer Stationery,
Account Book, Excise Book
& Packing Material etc.**

G-13, Anmol Plaza-1,
Opp. Bus Depot,
G.I.D.C., Ankleshwar-2.

૧ મુદિ પિરવા

Ashokbhai

Phone : 224804
(M) : 98257 54551

With Best Compliments From

Star Engineering Works

**All kinds of Machining
Jobs & Chemical Plant
Maintenance Works**

Plot No. 7317, G.I.D.C., Ind.
Estate, Ankleshwar - 393 002.
Dist. Bharuch. (Gujarat)

With best compliments from...

BACHAN ROADLINES

Ankleshwar,
Dist. Bharuch.

With best compliments from...

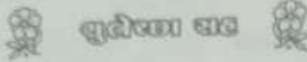
Ganpatbhai P. Mistry

KHUSHBOO FURNITURE

**FURNITURES AND
INTERIOR DECORATORS**

Shop No. B./2, Jaldhara Appt.
Opp. Vaidh appt.,
New Colony, G.I.D.C.,
Ankleshwar - 393 002.
Phone : (O) (02646) 259496
Mobile : (02646) 333751

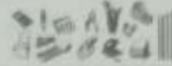

શુભમ્ મેડિકલ સ્ટોર્સ

દરેક પ્રકારની દેશી,
વિલાસી, વેટરનરી દવાઓ
ફસ્ટ એઈડ તેમજ સર્જિકલ
સાઈટસ, કોસ્મેટીક,
પ્રોવીઝન વિગેટે મળશે.

રાગીણી કોમ્પ્લેક્સ, રાગીણી સીનેમા પાસે,
ભાડકોદ્રા, અંકલેશ્વર.
ફોન નંબર : ૨૨૫૯૨૦.

With best compliments from
Parbat Patel

NALANDA

STATIONERY STORE
& GIFT ARTICALES

Computer Stationary
Office Stationery
Gift Articals
All type of central Exise
& Factory Act Forms

Near Prateen Hotel, Patel Commercial
Complex, Old N.H. No.-8, G.I.D.C.,
Ankleshwar. Ph. : 250269, 226744.
Fax : 251826, 252797
Mobile : 98252 44761

With Best Compliments From
Rameshbhai Shah Hello... 225931
Vijay Shah (M) 93775 41465

Shree Ganesh Electricals

All Type of Industrial &
Domestic Electricals Works

F-4, Gokul Gruh Sankul, Near
Ragini Cinema, Valia Road,
G.I.D.C., Ankleshwar-393 002.

With Best Compliments From

Ashapuri Cold Drinks & General Stores

(Cold drinks Ice - Cream
& Provision Store)

Shop No. A-03, Shalimar
Complex, Near Ragini Cinema,
Bhadkodra, Ankleshwar.

With Best Compliments From

Paresh V. Shah

Ph. : (02629)
32274

P. N. JEWELLERS

Gold & Silver Ornaments
Buyer & Seller Sp. in Manu.
of 23 Ct. Gold Ornaments

Nava Bazar, Kosamba (R.S.)
Dist. Surat - 394120.

સુલોચના શાહ

+ ધન્યંતરી નર્સિંગ હોમ +

મોતાલા શોપીંગ સેન્ટર,
શૈલેષ સોલ્સ સામે, કોસંબા.

ડૉ. ઘર્મેન્દ્ર ચૌહાણ
BAMS

ડૉ. પૂર્વી ચૌહાણ
BAMS

ડૉ. મહેશ સોની (MS Ortho) દર રવિવારે (૧૧ થી ૧૨)
ડૉ. હેપેન્દ્ર પટેલ (MS ENT) દર શુક્રવારે (૯ થી ૧૧)
ડૉ. નીરજ ત્રિવેદી (MD Dac) દર શોમ, બુધ, શુક્ર (૩ થી ૫)
ડૉ. નિલય ટેસાઈ (MD) દર શનિવારે (૯ થી ૧૨)
ડૉ. હરેશ શાહ (MS. Gen.) દર શોમ, બુધ, શુક્ર (૯ થી ૧૧)

ઓપરેશન, ડીલીવરી, એક્સ-રે, ઈસીજ,
સોનોગ્રાફી સહિત તમામ પ્રકારની સગવડ

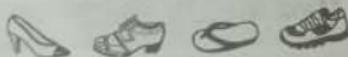
ઇમરજન્સી સારવાર : ૨૪ ૬લાઇ

Jai Bhikshu Oum Arham Jai Tulsi

With best compliments from

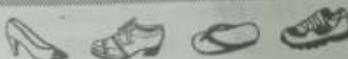
Mahendra Jain Mo. : 98259 20353

Lakhani **Bata** PARAGON

Palkhi
SHOE PALACE

58, Kimavati Complex, Near Railway
Station, KIM (Fast). Dist. Surat.

With Best Compliments From

Minesh Shah

Darshan Shah

Vardhman
SELECTION

- ♦ Readymade Dresses
- ♦ Fancy Sarees
- ♦ Hosiery
- ♦ Suiting - Shirting
- ♦ Matching Blouse Pieces etc.

1st Floor, Sanjay Park, Near Post Office.

KIM - 394 110. Dist. Surat.

Ph. : 02621 - 230617.

Mobile: 98982 - 98202

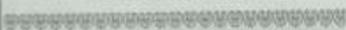

સુશીલતા ઘટ

ચંપકલાલ નામીપુસ્તકાલય

શ્રી રામાપીર જ્વેલર્સ

મો. સોની ફિરંગીમાર ચંપકલાલ

સોના-ચાંદીના દાગોના

વેચનાર તથા બનાવનાર

અને K.D.M. રપેશ્ચાલીસ્ટ

દુ. નં. ૨૧, હરીહર સોમ્પલેક્ષ, પુષ્પકુંજ

સોસાયટી સામે, ઝાડેશ્વર રોડ, ભરૂચ.

ફોન : (૦૨૬૪૨) ૨૪૫૮૬૩, ૫૭૧૪૭૨.

સુભેચ્છા સહ.

દેસાઈ કલાશીખ

ચિત્રલભાઈ દેસાઈ

ધો.-૫ થી ૧૨ (સાયન્સ/કોમર્સ)

અત્યંત આધુનિક Audio Visual

સાધનોથી ભણાવતા

ભરૂચના એક માત્ર વર્ગો.

૨૨/૨૩, શ્રી રંગકુટીર શોર્પિંગ, શિવમ

વિદ્યાલયની સામે, ઝાડેશ્વર રોડ, ભરૂચ.

ફોન નં. : (મો.) ૯૪૨૭૩ ૩૦૦૧૨

(ઓ.) ૦૨૬૪૨ - ૩૦૯૨૪૬.

સુભેચ્છા સહ...

પતીન મોડી

સંજીવની મેડિકલ

એન્ડ

પ્રોપિઝન સ્ટોર્સ

સ્ટેશન રોડ, કોસંબા.

ફોન : (૦૨૬૨૯) ૨૩૨૦૫૪

With best compliments from

Bharat K. Desai
Director

SHEFALI

DEVELOPERS PVT. LTD.

Panch-Ratna Tower, Mandir Road,

KOSAMBA (R.S.) - 394120

Tal. : Mangrol, Dist. Surat.

Ph. : (0) 231881, 232099.

શ્રી ૧૧
 શ્રી ૧૧
 શ્રી ૧૧

સ્ત્રીકમર્શી સી. ઓઝા
 રમ્યવહન આર. ઓઝા
 ફોન નં. (મો) ૨૨૦૦૭૦

જયેશ આર. ઓઝા
 નિલેશ આર. ઓઝા
 (મો) ૯૪૨૬૮ ૮૨૫૯૩

asianpaints

ચંદુલાલ એન્ડ કું.

એશીયન પેઇન્ટ્સ કલરપલ્ડ,
 લક્ષ્મી સીમેન્ટ, સેનેટરી, હાર્ડવેર,
 ગેલ્વે.પતરા, ગેલ્વે. પાઇપ તથા
 પી.વી.સી. ફીટીંગના વહેપારી

સ્ટેશન રોડ, સફેદ ટાવર નીચે,
 રાજપીપલા, જી. નર્મદા.

☎ : (રે) ૨૨૦૨૩૫

સુદા, સદા,
 સાડીઓ, ડાઝમેઇડ
 ગારમેન્ટ્સ
 ભવ્ય શોરૂમ

રકુલ યુનિફોર્મ ખરીદવા માટે
 વર્ષો યુનિ. વિન્યાસપાત્ર સ્થળ

વિજય
ગારમેન્ટ

૩૬, રામનગર, રાંદેર રોડ, સુરત.
 ફોન : ૨૭૬૫૩૬૯, ૩૧૨૪૧૪૭.
 હોલસેલ ભાવમાં છુટક વેચાણનું માનીતું સ્થળ

ચાચા હોટલ

આમલીવાલા ફાયર સેન્ટર

નેશનલ હાઇવે નં.-૮, ખરોડ,
 અંકલેશ્વર.

જ્યાં ચીકન તંદૂરી, બટર તંદૂરી, તગડી કબાબ,
 ચીકન ટિક્કા, ટિક્કા ફાય જેવી તવા ફાયની અનેક
 સ્વાદિષ્ટ આઈટમો ઉપરાંત ટિક્કા મસાલા,
 ચીકન બ્રોન્લેસ, ગોલ્ડન ફાય અને મટન, ભૂના,
 સૂપ, ચાંપ ફાય, રજવાડી ફાય, ગુરદા ફાય, કલેજી
 ફાય તથા પાપલેટ ફાય અને ઝીંધા ફાય મળે છે
 અને હવે ચાઈનીઝ ફૂડ પણ.

ધુલેચ્છા સહ

દિવ્ય

ઓટોમોબાઈલ્સ

ઉમા કોમ્લેક્ષ,
 દિપક પેટ્રોલ પંપની સામે,
 કડોદરા.

શુભેચ્છા સહ...

મધુકર નંદકિશોર વખારીયા

ગીતાબેન મધુકર વખારીયા

રાજેશ્વરી મધુકર વખારીયા

ભૂતપૂર્વ તાલીમાર્થી
U.S.A.

ગુરૂચ્છા સહ...

રાવજીભાઈ પ્રજાપતિ
ફો: (૦૨૬૨૧) ૨૩૦૨૬૯
મો. ૯૨૨૫૨ ૯૧૦૪૭

P.S.M.

પી. સોમાભાઈની ડું.

ચીમની ભઠાની ઇંટોના વેપારી

ઠે. પટેલનગર, મુ. ઢીમ,
તા. ઓલપાડ, જી. સુરત.

ભઠો: સાહોલ-કોસંબા રોડ, ઓભા.

હેડ ઓફિસ

વાડી ચોક, ધર્મજ, જી. આણંદ

॥ રામ ॥

Babubhai Prajapati
Er. R. V. Prajapati

ADITYA BIRLA GROUP

HAMIPARA
SALES CORPORATION

Dealer: Ultratech Cement,
Kamdhenu Steel, Balbir Steel.

Navdeep Hotel Pvt. Ltd.,
Mota Borasara, Kim, Dist. Surat.
Phone: (02621) 234030,
(M): 98251 50946, 98252 59383

ૐ ભુવંશ: સ્વ:

Banwarilal

Ph.: (02640) 220667
(M) 94268 89767

Bhagwati Krupa
MARBLE INDUSTRIES

Suppliers of

Rough Polish Stone, Marble,
Greynite & Tiles Etc. Government
Approved Contractor Suppliers.

40, G.I.D.C., Rajpipla,
Dist. Narmada. (Gujarat)

સચીલી સિનેમા

ભડકોદરા, અંકલેશ્વર.

Mobile : 98241 57045

સેટેલાઈટ સિસ્ટમ
ડોહબી-ડીટીએસ સહિત
ફેમીલી સિનેમા.

શુભેચ્છાઓ...

Optic Palace

અમારે ત્યાં નવી લેટેસ્ટ ફેમ,
સનગ્લાસ, નંબરના ચશ્મા, ડૉ.ના
પ્રિસ્ક્રીપ્શન મુજબના ચશ્મા,
ગોગ્લસ તથા ચશ્માનું ટરેક પ્રકા:નું
રીપેરીંગ કામ કરી આપવામાં આવશે.

જતાલી શોપીંગ સેન્ટર, પ્રતિન
હોટલની પાસે, જુનો ને.ઇ.નં.-૯,
અ.આઇ.ડી.સી., અંકલેશ્વર-૩૯૩ ૦૦૨.
Mobile : 98795 42729

With best compliments from

Pravinbhai H. Patel
Thakorbhai G. Patel
Gautam Gor

ANJANI GUEST HOUSE

Nr. Railway Station,
Opp. Hotel Hero, G.I.D.C.,
Ankleshwar - 393 002.
Dist. Bharuch. (Gujarat)
Tel. : 02646 - 575453.

*With best
compliments from*

Shree Patel Ice Factory

24 HOURS ICE SUPPLY
TO INDUSTRIES.

Plot No. 235, G.I.D.C. Ind.
Estate, Ankleshwar-393 002.
Phone : 221939, 253040,
Mobile : 98252 21939

With Best Compliments From

* સૌજન્ય *

GLOBAL

Education Institute
(Education Division of BIPL)

Sardar Complex, Kadodara,
Ta. Palsana, Dist. Surat - 394 327
Ph. (02622) 571385, 275266.

સુલોચના શિક્ષકો

Mo. : 98241 73137

જુહારામ પાંડિતાજી શેઠર
જેઠાભાઈ પાંડેભાઈવાળા

સરદાર કોમ્પ્લેક્સની બાજુમાં,
મુ. કડોદરા, તા. પલસાણા,
જિ. સુરત.

॥ કૃતિ નમઃ વિશ્વ ॥

સુલોચના શિક્ષકો

અનિલ પટેલ
મો. ૯૪૨૬૮ ૭૧૦૪૬.

શિવ ઓટો પાર્ટ્સ

મહીન્ડ એન્ડ મહીન્ડ, ટાટા સુમો,
કોલીસના જેલ્યુન સ્પેર પાર્ટ્સ અને
દરેક પ્રકારના લુબ્રીકેન્ટ મળશે.

જુબી કોમ્પ્લેક્સની સામે,
અન્ડર ઓવરપ્રીજ, જુના ને.દા.નં.-૮,
અંકલેશ્વર, ડા : ૫૭૫૨૬૦.

With Best Compliments From

N. P. Patel

**UNNATI
ENGINEERING
WORKS**

All Kinds of Fabricators
& Repairers

At. Bhadkodra, Post. Kappdra,
Ta. Ankleshwar, Dist. Bharuch.

Mobile : 98250 60351

અનિલ આર. ગઢવાલા જયંત આર. ગઢવાલા
 મો. ૯૮૯૮૬ ૩૧૯૪૫ મો. ૯૮૨૫૧ ૨૩૦૮૯
 નીકુંજ - મો. ૯૮૯૮૦ ૨૬૫૨૨

ધી ન્યુ ફીનીશ પોટરી કું.

'સુસ્વ છાપ' મેગ્સોરી પેટર્ન
 નળિયા, થાપા તથા ડેકોરેટીવ
 નળિયાલા ઉત્પાદક.

એજન્ટ : જે. આર. ટાઈલ્સ ટ્રેડીંગ કું.

બંધારા પાસે, પો.બો. નં.-૯,
 ગણદેવી-૩૯૬૩૬૦, જી. ૧૧૬સારી. (ગુજ.)
 ફોન : (૦૨૬૩૪) ૨૬૨૩૩૧, ૨૬૨૪૩૮.
 ફેક્સ : (૦૨૬૩૪) ૨૬૨૯૩૧.

With best
 compliments from...

MANOJ KAPADIA

Shiv BUILDER

: OFFICE :

NS-12, Bhavani Centre,
 Near Nyay Mandir Hotel, N.H.-8,
 Bharuch-392 001.
 Ph. : (02642) 228738 (R) 240170.
 Mobile : 98250 29710

Complete Range for Comfortable Home

Ajanta-Orpat Exclusive Show Room

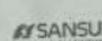
21, Anmol Plaza-1, Opp. GIDC Bus Stand,
 Near Valia Chowkdi, Ankleshwar.
 Ph. : (02646) 226727
 (M) 98981 82106 / 94271 57909
 E-mail : ankteshwarshowroom@orpatgroup.com
 Visit us at : www.orpatgroup.com

THE WORLD'S LARGEST CLOCK MANUFACTURER

With best compliments from...

ONIDA PHILIPS SIEMENS

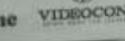
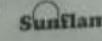
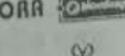
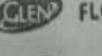
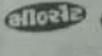
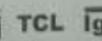
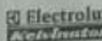

Ph. (02646) 253331.

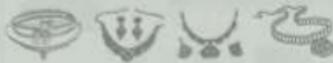
SHRI GANESH AGENCY

Old National
 Highway No. 8,
 ANKLESHWAR (East),

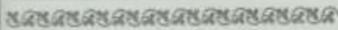
With best compliments from...

Rajeshkumar Soni (M) 98980 32210
 Mukeshkumar Soni
 Govindkumar Soni (M) 93271 85751

M. K. Jewellers

Maker & Seller
 Gold & Silver Ornaments
 (Specialist in K.D.M.)

19, Meghna Arcade, Opp. Chautanaka
 Police Chowki, Station Road,
 Ankleshwar - 393 001.

Authorised Dealer

Jyoti Ltd.

Crompton
 Greaves

Hitesh Patel

(M) 98241 80028

Pinal Rana

(M) 98244 61104

Government Electrical Contractor

Work Shop :

Plot No. J/1717, Crystal Chokdi,
 GIDC, Ankleshwar - 393 002.
 Phone : (O) 02646 - 239666
 (R) 02642 - 249993.

સુલેષા ઘડ...

શ્રી માતેશ્વરી જ્વેલર્સ

મો. લલિતભાઈ સોની
 (M) 94261 25624

ઓના ચાંદીના દાગીના
 બનાવનાર તેમજ વેચનાર
 KDM સ્પેશ્યાલીસ્ટ

મુથાર ફળીયા, પીરામણ નાકા,
 અંકલેશ્વર-૩૯૩ ૦૦૧.

With best compliments from...

VIJAY ZEROX

Ba/2B, Indraprastha
 Complex, Opp. Radha
 Krishna Bus Stand,
 BHARUCH - 392 002.

શુભેચ્છા સહ.

ભારતીય જીવનવિમા નિગમ

અર્જુન સી. રણા

(31192.86 B)

સતત ત્રણ વર્ષથી
કરોડપતિ વિમા એજન્ટ

મુ. કઠવાડા, તા. માંગરોલ, જી. સુરત.

ફોન : (૦૨૬૨૯) ૨૩૫૯૬૩

મોબાઇલ : ૯૮૭૯૫ ૩૫૪૬૨.

* અને ભારતને વધુ જાણીએ *

શુભેચ્છા ઘટ ...

પેપીયુ ટેલર

(જેન્ટલ સ્પેશિયાલિસ્ટ)

મુ. પો. જુના કોસંબા (R.S.),

તા. માંગરોલ, જિ. સુરત.

R.T.O. તથા વિમાના કામ માટે મળો

ધર્મેન્દ્રસિંહ છત્રસિંહ પરમાર (કલગામવાળા)

મંદિર સામે, મુ. કઠવાડા, તા. માંગરોલ, જી. સુરત.

શુભેચ્છા ઘટ ...

(Mo.) 98256 29744

APTECH

COMPUTER EDUCATION

We Change Lives...

કોમ્પ્યુટર બેઝીક કોર્સ 'Vidya' તેમજ
હાર્ડવેર, સોફ્ટવેરને લગતા તમામ કોર્સ
શીખવા માટે સર્વશ્રેષ્ઠ સેન્ટર.

▶ એપ્ટેક જ આપે છે ◀

વિશ્વસ્તરનું કોમ્પ્યુટર શિક્ષણ
માટે આજે જ પ્રવેશ મેળવો.

* વધુ માહિતી માટે ફોન પર મુલાકાત લો. *

પંચરત્ન ટાવર, ઝંડાચોક પાસે, કોસંબા.

શુભેચ્છા સહ...

વિનયેશ કંસારા

(M) 98250 40462

કોન્ટેક્ટ

કે.વી. એન્ટરપ્રાઇઝ

સ્કીન પ્રિન્ટીંગ,
ઓફસેટ પ્રિન્ટીંગ, મલ્ટી કલર
વીડીયો કાર્ડ, સ્ટીકર, બીલબુક, લેટરપેડ,
ફાઇલ, કવર (કાગળ, પ્લાસ્ટીક) પ્લાસ્ટીક શોર્પીંગ
બેગ, પેકીંગ બોક્સ, કેલક્યુલેટર તેમજ દરેક પ્રકારનું
પ્રિન્ટીંગ કામ કરી આપવામાં આવશે.

એ-૨/૫, પટેલ સુપર માર્કેટ,

માવતિ એક્સપ્રેસ કુરીયર પાસે, ભરૂચ.

ફોન : (0) 267518, (R) 570466.

With best compliments from

Shree Jay Jalaram

**ICE
FACTORY**

**24 HOURS ICE SUPPLY
TO INDUSTRIES.**

Plot No. 6110/B, GIDC,
Ankleshwar - 393 002.
Phone : 02646 - 224339, 220939.

With best compliments from

Atul Shah
Branch Manager
(M) 93775 10714.

DTDC
COURIER & CARGO LTD.

*** * ANKLESHWAR OFFICE * **

F-12, 1st Floor, Anjani Complex, Nr. Rly.
Station GIDC, ANKLESHWAR-393 002, Dist.
Bharuch (Gujarat). Ph. (02646) 309408.

*** * BHARUCH OFFICE * **

8, Hira Parana complex, Hotel President
Building, Opp. Iahabad Bank, Near Rly.
Station, BHARUCH, Ph. (02642) 394968.

With best compliments from

Yusuf Umar **Mohamed Umar**
(M) 98240 53968 (M) 98253 61691
(R) 253 075 (R) 226479

UMAR
TELECOM & TYPING

Computer, Manual,
English-Hindi-Gujarati
Typing, Xerox, Lamination,
Fax, S.T.D., I.S.D., P.C.O.

2, Jitali Shopping Centre,
Nr. Hotel Prateen, Old N.H. No.-8,
G.I.D.C., Ankleshwar-393 002.
Ph. 02646-253941, Fax : 250834.

સુલેખા વાટ

અબ્દુલ હેસેબ

ડાલેખા :

* સાંઘી રિજીસ્ટર * સર્વો ઓફિસ, ગેરુ ઓફિસ
* L.I.C. ના કોઈપણ કામ માટે મળો.

(વિક્રમસિંહ આર. ડોડિયા)

માર્કેટિંગ વાર્ડ, મંદિર રોડ,
તરસાડી, કોસંબા.
ફોન : (૦૨૬૨૯) ૨૩૧૩૧૭,
મો. ૯૮૭૯૫ ૨૬૮૫૬, ૯૪૨૬૮ ૮૫૪૬૪.

With best compliments from
Kamlesh Desai

Ankur PRINTERS

- ◆ Offset Printing
- ◆ Screen Printing
- ◆ Books Binding

Link Road, Dungri - 396 375
Dist. Valsad.

Phone : (02632) (0) 285261
(R) 285361

With best compliments
from

હિતેશ પી. સોલંકી
ઉર્મિલા એચ. સોલંકી
બિંદલ એચ. સોલંકી
પુરબુ એચ. સોલંકી

પંચવતી ઓ. મોગરાવાડી,
વલસાડ.

Mo. : 99983 08518

With Best Compliments From

Hitesh Goel

Ph. : 0261 - 3245923
(M) : 98253 44641

Uniform Articles POLICE & MILITARY STORES

101, Dhanvantri Complex,
Sumul Dairy Road,
Nr. Railway Station,
Surat - 395 008.

ગુતોરજા સહ

ગૌતમ જૈન
☎ : (02529)
૨૩૦૬૧૮, ૨૩૮૭૮૭

ગણેશ ટ્રેડર્સ

ડાંગર, જુવાર, તુવેર, સોયાબિન,
ઘઉં તેમજ અનાજ અને બારદાનના
જથ્થાબંધ તથા કમિશન એજન્ટ

ગણેશ નગર, પાણીની ટાંકી
સામે, કીમ (પશ્ચિમ).

वार्षिकोत्सव : 2004 - 05

दिप प्रामदथ
श्री अजयभाट्ट, डी.टी.ओ. लखन

वार्षिकोत्सवने माछाता महानुभावो
साथी प्रेसक पुंठ

श्री लखु साठेठने आपकरता
उपप्रमुष श्री सुनिलभाठ घटेठ

प्रार्थना पुंठ

स्वागत नृत्य रङ्ग करतुं पुंठ

सुशभ गीत रङ्ग करता गीता ओठ्यामी

वनपारी नृत्य 'सुमका से पीपरै'

गरबो... माडी तारा भंठिरीये

वनपारी नृत्यनी ओठ जलठ

नाटक 'लाडोली पठु' नुं ओठ दरथ

नाटक 'शाणी पाठको' नुं ओठ दरथ

महसन 'हास्य टरबार' नुं ओठ दरथ

तेजस्वी प्रसिद्धाएथी श्री मुकेश गोभाएलीने
सिद्ध अर्पण करता श्री सुनिलभाठ घटेठ

सुख प्रसिद्धाएथी श्री नितेप उभाएयने
सिद्ध अर्पण करता श्री पीयूषभाठ नयपारी

ओठ पात्रीय अलिभय
ठिमिलाना पात्रमां वीर नर्मलना पात्रमां
येतला 'संजुलठर' उपमुषन घटेठ

सुख प्रसिद्धाएथी, मुकेश गोभाएली, नितेप उभाएय, पीयूषभाठ नयपारी